

25. März 1988
25 Mart 1988
Nummer: 131

15 GÜNLÜK GAZETE
Redakt.: Moltkestr. 45
4100 Duisburg 1
Tel: 0203/34 03 97
Tlx: 855367 inmed d

Türkiye Postası

Postvertriebsstück Gebühr bezahlt 1 H 13 19 D

F. ALMANYA: 2.50 DM
FRANSA: 7.- FF
BELÇİKA: 50.- BF
HOLLANDA: 3.- G
İNGİLTERE: 70 Pence
DANİMARKA: 10.- KRN
İSVİÇRE: 8.- KRN
AVUSTURYA: 20.- S
İSVİÇRE: 2.5 Sfr

TİP Genel Sekreteri Nihat Sargın ve TKP Genel Sekreteri Haydar Kutlu iddianameyi cezaevinden değerlendirdi

“Savcının aklından geçen idam”

Savcı Nusret Demiral'la telefonla konuştuk

**İddianamede o görüş var,
bu görüş var diyemem!**

Muhabirimiz Sargın ve Kutlu'ya ilişkin iddianamenin hazırlandığını haber alınca, DGM Başsavcısı Nusret Demiral'ı aradı.

Savcının “Demokrasilerde Marksist düşünce yer alamaz” şeklindeki düşüncesinin iddianamede yeralıp almadığını yolundaki soru, Demiral tarafından “Yorum yapamayız” şeklinde yanıtladı. ● Yazısı sayfa 3'te

Savcı Demiral

250 politik göçmen 20 Martta Köln'de toplandı

Ülkeye geri dönüş için birlikte çalışma başladı

Federal Almanya'nın Köln şehrinde toplanan politik göçmenler “ülkeye özgürce geri dönüş hakkı ve güvenesi”ni elde etmek için yapacak çalışmalarını görüştiler.

Değişik siyasi görüşlere mensup politik göçmenler toplantıda ülkeye geri dönüş konusunda farklı yaklaşımları dile getirmekle birlikte, bütünsel bir geri dönüş hareketi yaratmanın mümkün olduğunu görüşünde birleştiler.

● Yazısı sayfa 5'te

Bahtiyar Erkul, Dursun Akçam, Gültekin Gazioglu toplantıyı yönetti

TİP ve TKP genel sekreterleri Nihat Sargın ve Haydar Kutlu ile birlikte 16 kişi hakkında hazırlanan iddianamenin ilk değerlendirilmesini iki genel sekreterin Türkiye'deki avukatlarından sorduk.

Avukat Ersan Şansal bize daha da ilginç gelen bir değerlendirme bildirdi. Şansal, Sargın ve Kutlu'nun iddianameyi incelediklerini ve bu konudaki değerlendirmelerini aktarabileceğini söyledi.

Türkiye Postası, 231 sayfalık iddianameyi de incelemeye fırsatı buldu. Ve olanakları ölçüsünde özetleyerek okurlarına sunmaya çalıştı.

Ayrıca Sabah gazetesinin “Sargın'la Kutlu birbirine düştü” şeklindeki haberini de ilk ağzından sordu ve Sargın ile Kutlu'nun bu konudaki görüşünü aldı.

Bu konudaki yazımızı 3. sayfamızda bulabilirsiniz

TİP ve TKP genel sekreterleri iddianamenin ciddi olmadığını hukuksal bir değer taşımadığını ve savcının politik değerlendirmesini yansıttığını söyledi

Sargın, Özal'a mektupla bildirdi

İşkencenin ilk kanıtı

TİP Genel Sekreteri Nihat Sargın, Başbakan Turgut Özal'a bir mektup göndererek işkencenin kanıtını gözler önüne koydu.

Numune Hastanesi'nde müteahhas ortopedist doktor tarafından yapılan muayenede, Sargın'ın sağ omuzunda zorlama sonucu Adeziv Kapsülit teşekkülü görüldüğü belirlendi.

Sargın, Özal'a “İşkenceyi takip edeceğim” şeklindeki sözlerini hatırlattı.

● Yazısı sayfa 4'de

Konsolosluk mu, emniyet müdürlüğü mü?

“Bana ajanlık teklif edildi”

Ali Rıza Sever, Daimir Benz de işçi temsilcisi. 17 yıldır yurt dışında yaşıyor.

Bir gün çocuğu ile ilgili bir belge almak üzere Stuttgart, Frankfurt

re, 2 Konsolos Günsel Gökten kendisini oyalıyor. Daha sonra “Kot pantaolonlu, kazaklı kimliği ve görevi belirsiz biri” elindeki pasaportu sallayarak şunları söy-

Barış ve
iş için
Oster

yürüyüşlerine!

Federal Almanya'da her yıl geleneksel olarak düzenlenen Oster yürüyüşleri bu yıl kitlesel kırmızı silahlarından arındırılmış bir dünya; silahsızlanma yoluyla barış ve işyerleri ve bulduğumuz çevre yaşamalıdır, bilgileriyle yapıyor.

Kuzey, Güney Almanya ve Ruhr bölgesi olmak üzere barış ve işyeri talepleriyle 3 bölgede çeşitli kollarından yürünecek.

Daha önceki yıllardan farklı olarak bu yıl Ruhr bölgesinde Oster yürüyüşleri Duisburg'un Rheinhausen-Krupp çelik işletmesi, 1 nolu kapıdan başlayıp Dortmund'da sona erecek.

Köln toplantısı üstüne

Bakandan da
fayda yok

Köln toplantısı üstüne

GEÇTİĞİMİZ pazar günü Federal Almanya'nın Köln şehrinde politik göçmenlerin yaptığı toplantı, aldığı dikkate değer kararlı tutumuyla, büyük bir önem taşımaktadır. Bir grup tanınmış politikacı, sanatçı, bilim adamı, sendi, kacı politik göçmenin yaptığı çağrı üzerine değişik politik görüşlere sahip, geniş yelpazeli bir katılımla gerçekleştirilen bu toplantı, kanımızca politik göç sorununu Türkiye'nin ve Batı Avrupa ülkelerinin gündemine keskin bir şekilde getirmiştir.

SAYILARI onbini bulan ve ezici çoğunluğunu Türk ve Kürt yurtseverlerinin, demokratlarının, komünistlerinin oluşturduğu politik göçmenler topluluğunun sözkonusu toplantısıyla, insan hakları ve demokrasi uğrunda mücadele eden aynılmaz bir parçası olan **"politik göçmenlerin ülkelerine özgürce dönüş ve hakkı ve güvencesi"** elde etme mücadelesi, yeni bir aşamaya yükselmiştir.

POLİTİK göç olgusu, çağdaş dünyamızda, insan haklarının durumunu yansıtan bir aynadır. Bu aynada hangi ülkede insan haklarının ne ölçüde çiğnendiğine dair gerçeklerden ibret alınacak görüntüler sergilenmektedir.

POLİTİK göçmen kitlesinin genişliği ile bir ülkedeki demokrasinin derinliği arasında, tüm kapitalist ülkeler açısından bir yasallık, adeta ters orantılı bir ilişki vardır. Türkiye'de politik göçmenlerin varlığı Türkiye'de demokrasinin değil otoriter bir rejimin varlığını kanıtlamakta, onlara verilen her **"sığınma belgesi"** ile, başta Birleşmiş Milletler Örgütü olmak üzere, ilgili her devlet Türkiye'de insan haklarının çiğnenmesiyle ilgili suçların işlendiğine tanıklık etmektedir.

POLİTİK göç olgusu Türkiye'nin ayıbıdır. Ve Köln'de toplananlar işte bu **"ayıbı"** ortadan kaldırma konusunda kararlılıklarını dile getirmişlerdir.

KÖLN toplantısının sonuç belgesinde de belirtildiği gibi, politik göçmenlerin ülkemize dönüşü **"hayli uzun bir süre"**

Bakandan da fayda yok

■ **Çalışma Bakanı İmren Aykut F.Almanya'daydı**

"Süper emeklilik", "Askerlik bedeli"nin düşürülmesi ve bir dizi somut sorun konusunda Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı **İmren Aykut**'un söyledikleri de hiçbir çözüm getirilemeyeceğini ve hükümetin bu konuda ciddi hiçbir girişiminin olmadığını ortaya koydu.

Federal Almanya'da yaşayan kadınlarımızın **"Ruhsal ve fiziksel bozukluklar içinde olduğunu"** öne süren, **"Daha 10 bin marklık uygulamaya başlamadı, şimdiden insin diye başlamayın, belki bu da olmaz"** diyerek göçmen işçileri tehdit eden bakan bir çok konuda pervasız bir dil kullandı.

Bayan bakan, **"Dövizlerini ister gönderin ister göndermeyin"** diyerek de, göçmen işçilerin sorunlarına hükümet olarak eğilmek zorunda olmadıklarını sezdirmeye çalıştı.

Aslında programında göçmen işçilere bir paragraflık yer ayıran hükümetin sorunların çözümüne ilişkin bir gayreti olmadığı açık. Bu yaklaşımla 8. sayfamızdaki haberde de çok net görülüyor.

Ali Rıza Sever, Danimarka'da işçi temsilcisi. 17 yıldır yurtdışında yaşıyor.

Bir gün çocuğu ile ilgili bir belge almak üzere Stuttgart Başkonsolosluğuna gidiyor. Pasaportunu veriyor. Ama bir daha geri alamıyor...

Ali Rıza Sever'in anlatımına göre...

Orta Amerika'da barışı ABD torpilliyor

ABD, Nikaragua'nın Honduras sınırını ihlal ettiğini ileri sürerek Nikaragua-Honduras sınırına 82. hava tümenine bağlı askeri birlikler gönderen 3200 asker indirdi. Nikaragua hükümeti tarafından yalanlanan bu gerekçe Honduras tarafından da resmen doğrulanmadı.

● Yazısı sayfa 9'da

Ali Rıza Sever, Danimarka'da işçi temsilcisi. 17 yıldır yurtdışında yaşıyor.

"Bizim dediklerimizi yaparsan, bize haber getirir, bizim hesabımıza çalışırsan, pasaportunu alırsın!..."

● Yazısı sayfa 6'da

Ali Rıza Sever

Tiedt raporu tepkiyle karşılanıyor Türkdanişlar kapatılıyor mu?

● Yazısı sayfa 7'de

BU SAYIDA

Sergey Eisenstein

BİR SINEMA DAHİSİ

"Potemkin Zırhlısı"nın yapımcısı **Sergey Eisenstein**'i, Güven Pamir tanıtıyor.

Yazısı sayfa 11'de

KAFKASYA'DA NELER OLUYOR?

Tekin Avşar, Karabağ bölgesinin nasıl Azerbeycan topraklarına kaldığını anlatıyor.

Yazısı sayfa 9'da

AIDS ADLI "ÖCÜ"

Şair Habib Bektas, AIDS'in bir hastalık olduğunun altını çiziyor ve bu hastalığa yakalananlara takılan tavrı eleştiriyor.

Yazısı sayfa 10'da

Köln toplantısı üstüne

Baştafak 1. sayfa

re"yi kaplayacaktır. Düşünce ve örgütlenme özgürlüğü üzerindeki ağır baskılar sürdüğü, ulusal ezgi, şovenist baskı politikası yürürlükte kaldıkça, politik göç olgusu sona eremeyecek fakat, güçler oranına göre daha fazla genişleyecek ya da daralacaktır.

BU da doğaldır; belli ki, Türkiye'de demokrasi mücadelesinin zafere ulaşması, insan haklarının eksiksiz hayata geçmesi sıradan taktik bir sorun, kolay bir hedef değil, bütün demokratik güçlerin aralıksız bir mücadelesini gerektiren, gerçekten de belirleyici önemde bir sorundur.

BATI Avrupa'daki politik göçmenler arasında politik göç sorununa çok farklı yaklaşımları olduğu herkes tarafından bilinen bir "sır"dır. Bu konudaki tartışmalar, bilindiği gibi TKP MK Genel Sekreteri H.Kutlu ve TİP Genel Sekreteri N.Sargin'in ülkeye dönüşleriyle birlikte yoğunlaşmıştır. Herhalde, iki partinin yöneticilerinin ülkeye dönüşleriyle, politik göçmenlerin ülkeye dönüşlerini birbirine karıştırmamak gerekir.

KUTLU ve Sargin'in eylemi, onların açıkladığı gibi "TBKP'nin Türkiye'de legal olarak oluşurmak" amacı taşımaktadır. Onların bu amaçla Türkiye'ye gidişleri ise, her ikisinin de yurtdışında bulunmalarından dolaydır. Eğer her iki genel sekreter Türkiye'de gizli olarak yaşıyor olsalardı, onlar herhalde yine TBKP'yi legal olarak oluşturmak için kamuoyunun önüne çıkacaklardı.

KANIMIZA göre, şu ya da bu politik göçmenin ya da politik göçmen grubunun yurttışık haklarını kullanmak amacıyla şu ya da bu zamanda ülkesine dönmese de tüm politik göçmenlerin ülkeye dönmeye istekli olduğu kadar önemli, köklü değişimleri gerektiren bir sorun değildir.

TÜM bu konulardaki yanlış anlamaları gidermek, gerçekten hassas olan bu konuda gereksiz gerginlikleri ortadan kaldırmayı sağlayabilir.

BİZ, Köln toplantısında, farklı yaklaşımlar sürüyor olsa da, politik göçmenlerin bir araya gelmelerini küçümselemeyecek bir adım olarak selamlıyoruz.

Türkiye Postası

Türkiye Postası

Adı-Soyadı
Adresi

Ülkesi

Abone Fişi

6 aylık (12 sayı) ☐

1 yıllık (24 sayı) ☐

Tarih:

Abone ücretini Vereingelung für Völkerverständigung und Solidarität, Konto-Nr. 219-004090, BLZ 350 500 00, Sparkasse Dulsburg-Kaisersberg hesabına yazınız. Bu ve abone fişi ile birlikte havalı makbuzunuzu Türkiye Postası Abone Servisi, Moltkestr. 45, 4100 Dulsburg 1 adresine postalayınız.

Bu abone siparişini 10 gün içinde (posta damgası geçirdiği) yazılı olarak başvurarak iptal edebilirsiniz.

OKUYUCU POSTASI

Ründeroth ilkokulu öğrencileri "Barış ve Dostluk" için ne dediler

Barış ve dostluk küçük-büyük yaşayan her insanın özlemi. İşte Ründeroth ilkokulu öğrencilerinin bu konuda yazdıkları. Okuyucularımıza **Münire Berber**'in kompozisyonları öğretmenlerinin "Barış ve dostluk" deyiminin onlara ne hatırlattığını sorması üzerine yazılmış.

Bu atomlar ne işe yarar?

İster siyah, ister beyaz, ister sarı, ister evde, ister okula, ister fabrikada nerede olursan ol hep beraber barışla yaşayalım. İstiyorum ki hiçbir adam işkence çekmesin. O da istediği hedefe varsın. Savaşmak istiyorum; barış için, insanların öldürmek için değil.

Büyükler küçükleri sevsinler, Onlar da istediği gibi yaşasınlar, Onlar neye ezilsin? Belki bir gün onlar da barış için savaşsınlar, Onlar da milletleri için gözü şeyler yaparlar. Savaşlar bitsin.

Bu atomlar ne işe yarar? Dün-yayı yok etmeye... Bu atom bombaları için bütün dünya ölmessin, insanca yaşayalım, insanca ölelim. Ama başkalarını elinden ol-meyelim.

Hüseyin Sönmezözü-
12 yaşında

Barış içinde yaşamak istiyorum

Bu ülkeler neden birbirlerinin canını yakıyorlar? Ben bunu hiç anlamam. Neden birbirlerine öyle yapıyorlar? Ben barış içinde yaşamalarını istiyorum. El ele, aynın olmanın, kan dökülmeden yaşayalım.

Bütün ülkelerin hür yaşama hakları var. Hiçkimin hür yaşamaması, kâhler kırılması... Hiç kimse ezilmesin. Herkesin barış içinde yaşamaları benimde çok mutlu ediyor. Ben 14 yaşındayım. Ben barış içinde yaşamayı çok istiyorum. Herkesin hakkını yemesin. Herkesin düşmanlığı, birbirine acı çektiğini his etmiyorum. En iyi barış ve dostluk. Ben barış ve dostluk-tan yanayım.

Kadir Çantalı/14 yaşında

Gelin sizinle dost olalım

Öz gürlük demektir ki neden karlarımız dökülsün? Herkes kendi dinini işletsin. Yeter ki karlarımız dökülmesin. Gelin sizinle dost olalım, arkadaş olalım. Sizinle fabrikada çalışda olsun, dost olalım. Kimse kimsenin canını yaksın. Sederimizi daha yükseltelim. İstiyorum ki hiçbir insan acı çekmesin. Büyükler küçükleri ezmesin. Onlar da istediği gibi yaşasınlar.

Onların da birgün sesi çikar. Sesi çikalmaz ki düşüncelerini, fikirlerini, hünerlerini dünya milletlerine duyursunlar.

Benim yaşı 13. Ben de öz-gürlük istiyorum. Din, ırk, dil ayrımı olmadan yaşayalım. Ben bunu istiyorum. Haksızlığa göz yumulmasın. Kültürlükler alından kimse kalkamaz. Ben istiyorum ki insanların barış içinde yaşasınlar.

Erkan Alkan/13 yaşında

Barış

İster fakir ister zengin
Dediğini duymayız gencin
Kavga edip durmayalım
Barış ve Dostluk içinde
yaşayalım

Savaş etmeyin devletler!
Çıyır savaşda çok gençler,
Onların suçu olmadığını
anlamayız
Aramızda barışı sağlamayız

Tahsin Yazgan/ 14 yaşında

INFOMEDIA GmbH - KİTAP KLÜBÜ

TÜRKİYE'DEN ÇOK SATAN KİTAPLARLA HİZMETİNİZDEYİZ!

Kitabın adı	Yazarı	DM
Zirverbey Köşkü	İlhan Selçuk	6,-
Kadının Adı Yok	Duygu Asena	8,-
Uyanık Heey	Mustafa Ekmekçi	9,-

Ben herkesi seviyorum

Anlamıyorum dünyada insanların birbirlerini niçin sevmeyip kavga etmelerini? Neden, neden bunların hepsi? Dünyada bütün insanların isterse Türk, Çin, Arap veya Alman olsun hepsinin birbirini anlamasını ve iyi geçinmelerini istiyorum. Ben herkesi seviyorum. Herkes de herkesi kardeş gibi sevmeli, yardım etmeli. İnsan ayrırmayız herkesi sevip övmeyeli. Ancak böyle yaparız güzel bir yaşamı süreriz.

Ne kadar çok arkadaşımız olursa o kadar çok da yardım edebiliriz olur. Koskocaman dünyada kendimizi yalnız sanmayız o zaman. Arkadaş dünyada en iyi bir dosttur.

Amerika ve Rusya neden kin içinde yaşayıp atom bombalarını yapıp birbirlerini onlara korkutuyorlar? Neden devletler savaş edip yüzbinlerce kişilerin canını alıyorlar? Düşünemiyiz ki Arabistanla bizim gibi 14, 15 veya 16 yaşındaki gençlerin bazılarını öldürüyor. Daha da kötü olan birşey de bazıları sakat kalıyorlar. Bu insanların ne suçu var ki hiçbir şey uğruna ölüp gidiyorlar. Neden bu devletler birbirlerini sevmiyorlar?

Bence dünyada en güzel olan şey dostluk ve barış.

Tahsin Yazgan/14 yaşında

KAMPANYA SÜRÜYOR

Oldenburg'da okurlarımız adına **Orhan Pezirk** 230 Wiesbaden-Idstein'dan okuyucularımız 140 Kemal Yıldız 9 Y.Kavaklı 70 Osman Mert 30 Karaköse 10 Gülçin Gülhan 50 539,- DM

Türkiye Postası 5 yaşında

Değerli okurlarımız, **Türkiye Postası**, bu sayısıyla 5. yılını da doldurdu. Sevinçliyiz, çünkü bu koca 5 yıl içinde okurlarımızın eline bir gün bile aksamadan ulaştırdık gazetemizi.

Temsilcilerimiz, yazarlarımız, okurlarımızın katkılarıyla, Batı Avrupa'da yaşayan Türkiye'li göçmen işçilerin sorunlarını dile getirmeye, onların gözü kulagi olmaya çalıştık. Ülkemizde sürdürülen demokrasi mücadelesine elimizden geldiğince katkıda bulunup, zindandaki insanların, gençlerin, işçilerin, aydınların, kadınların yanlarında, zorbalardan karşısında olduk. Dünyada barış ve silahsızlanma için yürütülen mücadeleyle, gelişmeleri, değişen, yenilenen dünyayı yansıtmaya çalıştık.

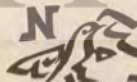
Amma bir yandan da kara kara düşünüyoruz. Acaba yुकanda ana hatlarıyla saymaya çalıştığımız konularımızı yeterince işleyebildik mi? Her düşünceye, farklı görüşlere saygılarımızı aça-bıldık, eski görüşlerimizi kı-çıkardık mı?

Eksiklerimizi görüyoruz. Göremediklerimizi ise okuyucularımız bize gösteriyor. Kimi zaman mektup, telefonla alıyoruz eleştiriyi ve önerilerini. Kimi zaman ise, derin bir sessizlik oluyor. O zaman birşeyleri eksik yaptığımızı anlıyoruz. Ama okuyucumuz, gazetemizin dostlarını, yazarlarımızı, temsilcilerimizi hep yanımızda hissediyoruz. Bu bize güç veriyor.

Daha önce de duyurduğumuz gibi kullandığımız teknik art gazeteyi taşıyoruz. İlk adım olarak açtığımız "Türkiye Postası"na bir dizgi makinası kampanyası" sürüyor. Ne yazık ki henüz amaçladığımız hedefe ulaşmadık. Bu nedenle de, gazetemize 5. yaşınında bir dizgi makinası hediye edemedik. Katkılarınız devamlaya, çekerek de olsa, buna başsaraçımızca inanıyoruz. Şu ana kadar elimize ulaşan bağış miktarı 6.902 marktır.

Bize buisine kadar मदद

NAZIM HİKMET BÜTÜN ESERLERİ 2. Cilt geldi

Abone ücretini **Verenigung für Völkerverständigung und Solidarität**, Konto-Nr. 219-004090, BLZ 350 500 00, Sparkasse Duisburg-Kaisersberg hesabına yazınız ve bu abone fişi ile birlikte havale makbuzunuzu **TÜRKİYE POSTASI Abone Servisi, Moltkestr. 45, 4100 Duisburg** 1 adresine postalayınız.

Bu abone siparişini 10 gün içinde (posta damgası geçerlidir) yazılı olarak başvurarak iptal edebilirsiniz.

Tarih

İmza

Für Bundesrepublik
(Federal Almanya için)

ABBUCHUNGSVOLLMACHT
(Kontodan çekim yetkileme)

Ich ermächtige Sie hiermit -wiederumlich- die TÜRKİYE POSTASI Abonnementgebühren von meinem Konto einzuziehen.

(Sizlere bu imzama -her an geri alabileceğimize- TÜRKİYE POSTASI'nın abone ücretini kontodan çekme hakkını veriyorum.)

Beginn ab: (Başlangıç tarihi) Abbuchungsmodus: (Kontodan çekim yöntemi)

Name, Vorname: (Soyadı, Adı) -jährlich ☐ -jährlich ☐

Strasse, PLZ, Ort: (Adres) -halbjährlich ☐ -6 aylık ☐

Mein Bank/Postcheckkonto bei: (Bankamın/postahanenin adı) in: (Yeni)

Konto Nr.: (Hesap numarası) Bankleitzahl: (Banka numarası)

Datum: (Tarih) Unterschrift: (İmza)

Abone bedeli

	F.Alm.	Belçika Danim.	Fransa	İngiltere Hollanda	İsviç
6 aylık	30 DM	600 BF 120 Km	90,- FF	9,- £ 35 G	95 Kr
1 yıllık	60 DM	1200 BF 240 Km	180,- FF	18,- £ 70 G	190 Kr

Türkiye Postası: 15 günde bir çıkar. Herausgeber: Vereinigung für Völkerverständigung und Solidarität e.V. Donaustr. 1, 1000 Berlin 44 Verantwortlicher Redakteur: A. Söylmezoglu. Anschritt der Redaktion: 4100 Duisburg 1, Moltkestr. 45 Tel: (0203) 340397. Herausgeber: Infomedia, 4100 Duisburg 1, Moltkestr. 45. Druck: Druckhaus WAZ GmbH & Co. Betriebs KG - 4300 Essen 1. Banka Hesabı: Vereinigung für Völkerverständigung und Solidarität, Konto-Nr. 219-004090, BLZ 350 500 00 Sparkasse Duisburg-Kaisersberg Abone Köşulleri: Federal Almanya ve Berlin'de 6 (12 say) 30 DM, 1 yıllık (24 say) 60 DM. Temsilcileri: Fransa-Paris Tel: 1-42597402 İsviçre Tel: 004127-235243 Hollanda-Den Haag Tel: 070-890 336 İngiltere-Londra Tel: 01-8816514 Danimarka-Kopenhag Tel: 01-707506 İsviç-Stokholm Tel: 08-7401941

INFOMEDIA GmbH - KİTAP KLÜBÜ

TÜRKİYE'DE EN ÇOK SATAN KİTAPLARLA HİZMETİNİZDEYİZ!

Kitabın adı	Yazarı	DM
Ziverbey Köşkü	İlhan Selçuk	6,-
Kadının Adı Yok	Duygu Asena	8,-
Uyanın Heey	Mustafa Ekmeççi	9,-
Kafadan Doğumular	Günler Grass	6,-
Felsefe Nedir	Kurul	7,-
Artık Demokrasi İsteyin	Erbil Tuşalp	7,-
Yarın Bizimdir Yoldaşlar	M.Tiğao	10,-
Emperyalizm, CIA ve Türkiye	Halid Özkul	7,-
Hayır	Adalet Ağaoğlu	10,-
Durgun Don (4 Cilt)	Solohov	50,-
Obolomov	Gonçarov	12,-
Yüzyılların Gerçeği ve Mirası	Serfer Tanilli	16,-
Çağdaş Sendikaya Evet	Henri Krasucki	7.90
Müebbet Türküsü	Nezvat Çelik	5,-
Safak Türküsü	Osman Ulağay	5,-
Kim Kazandı Kim Kaybetti	Şakir Bilgin	14,-
Güneş Hergün Doğar	Nihat Behram	12.50
Gurbet		15,-

Daha geniş bilgi için 1,30 DM'lik pul karşılığı katalog isteyiniz.

TÜRKİYE'DEKİ AYLIK DERGİLERE ABONE YAPILIR

Derginin adı	Yıllık abone
Bilim ve Sanat	40,- DM
Gün	20,-
Yarın	30,-
İçinin Alineeri	40,-
Gökkuşuğu	50,-
Edebiyat Cephesi	50,-
(1 Mayıs'ta çıkarılır)	

Mihail GORBAÇOV
Ekonominin
Kökü Yenilenmesi
Fiyat: 3,-DM

GORBAÇOV
-Çeşitli konuşmaları-
Infomedia GmbH Yay.
110 sayfa, fiyat: 4,-DM

İletişim adresi: Infomedia GmbH, Moltkestr. 45, 4100 Duisburg 1
Ödeme: Infomedia GmbH, Sparkasse Duisburg.
Konto Nr. 219-006673
BLZ 350 500 00

INFOMEDIA GmbH - KİTAP KLÜBÜ

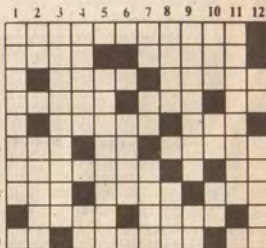
NAZIM HİKMET
BÜTÜN ESERLERİ
2. Cilt geldi
Fiyatı: 15,- DM

1951-1963 yılları arası şiirlerini içeren **520 sayfalık Abidin DİNO**'nun resimlidir **bez kapaklı 2. cilt** gelmiştir. 20 adetlin üzerindekisi siparişlere % 20 indirim. Posta ücretleri alıcıya aittir. Ödemeli isteklerde 4,70 posta gideri kitabın fiyatına eklenir.

BULMACA

SOLDAN SAGA: 1. Son zamanlarda en çok tartışılan konulardan "yeniden yapılanmanın" Ruscası, 2. Alaz-Kandır emri, 3. Neden, sebep - İst, ısı ile ilgili, 4. Tancılık - Dolap işlerinde ya da duvarlarda bulunan ve üzerine eya koymakta kullanılan şey - Büküklerin genel adı, 5. Türk müziğinde bir makam - Bir harfin okunuşu, 6. Geçtiğimiz ay açıklanmasıyla ortalığı karıştıran ünlü raporu hazırlayan teşkilat - Yan memnuniyet ifade eden ünlüm - (Tersi) Belli bir konu üzerinde olmayan, dereden tepeden, 7. Ölüme mahkum - Asker, 8. Yasak etme. Amaç, gaye - Federal Almanya Cumhuriyeti'nin kısa yazılışı, 9. Bir erkek adı - Neden, niçin, 10. Bir renk - Yemiş, meyva, ürün - Dışın karşıtı.

YUKARIDAN AŞAĞIYA: 1. Düşünce ve duyguları kim kez dansla, kimi kez gövde devinimleriyle anlatmayı amaçlayan sözsüz oyun, 2. Bir organımız - Ülkü, düşüncenin tasarlayabileceği en üstün nitelikleri kendinde toplayan, 3. Direnç, 4. Etek ucuna doğru girenleyen - Sahip, 5. Hayal etme, 6. Hayvan barmak, 7. Eski bir Mısır Tannacı - Bütün kan gruplarında yer alan alfabein iki harfi - Çoğunlukla hayvanlarda bulunan kan emici hayvan, 8. Balık yakalama aracı - Pislik, 9. Sabit fikir - Karını doyur emri, 10. Kişin yağ - Bir harfin okunuşu - Berilyum elementinin simgesi, 11. Dünyayı çevreleyen ve yaşayanların soluk almasını sağlayan, ancak son bilimsel verilerle göre artık o da delinmiş bulunan tabaka, 12. Hayvan yiyeceği olarak da kullanılan bitkilere verilen genel ad - Bir ağaç.

GEÇEN SAYIDAKİ BULMACANIN ÇÖZÜMÜ

SAGDAN SOLA: 1. İnsanbaktan, 2. Mai - Altiye, 3. Tiz - Ay - Mt - Na, 4. İris - Yaprak, 5. Yontma - Aeral, 6. Ab - Alman - Ahu, 7. Zifi - Yeke, 8. Akdam - Nl, 9. İhlamur - Anka, 10. Helal - İyi.
YUKARIDAN AŞAĞIYA: 1. İmtiyazlı, 2. Naoirobi - Ürk, 3. Sizin - File, 4. Stat - Al, 5. Mi - Ama, 6. Hayyam - Kut, 7. Al - Dr, 8. Kampanya, 9. Litre - Emay, 10. Ay - Arak - Ni, 11. Renkahen, 12. Lu - Lal.

5 savcının hazırladığı iddianame 231 sayfa

İşte iddianame!

- **TİP ve TKP Genel Sekreterleri, "iddianame, savcının kendi bakış açısının politik değerlendirmesini yansıtır" diyor.**
- **Çeşitli kapitalist ülkelerdeki komünist hareketler, savcının bilgisi ışığında değerlendirilerek, sosyalist ülkelere düşmanlık hedefleniyor**
- **İfade ve Sargın için istenen cezalar hesaplandığında yüz yıllarla idade edilebilir**

"Savcının işi de zor. Sargın da, Kutlu da açıkça partilerinin genel sekreterleri olduklarını söylüyor. Savcı ne yapın bu durumda? İddianamesine, bu kişiler yasa dışı partilerin yöneticileridir diye yazsa ve bunu ispatlamaya kalksa, kendisine 'Günaydın' denileceğini biliyor..."

TİP ve TKP genel sekreterlerinin avukatlarından biri "Savcı iddianamede neyi iddia ediyor?" şeklindeki sorumuzu yanıtlı verirken şöyle böyle başlıyor:

Peki, sayı 231 sayfa iddianamede gerçekten ne gibi bir iddiayı ortaya koymaya çalışıyor? 5 bin sayfa yazılan dava dosyasına hangi iddiayı ispatlamak için hangi delilleri doldürüyor?

İddianamenin "İlimi yanı"

İddianamenin Başsavcısı Nusret Demiral'nın tanımlıya "İlimi" yanına bakıldığında, komünizmin faydası ve iyi bir şey olduğunun kanıtlanma çabası ana fikir olarak ortaya çıkıyor. Demiral'da farkına varmış ki, bu iddianamede "Savk'ların komünist olduklarını ispat etmeye çalışmak" absürde iştiğaldir. Öyleyse, örneğin 49'uncu sayfa da olduğu gibi şahtlar için "...hükümetlerin Türkiye Cumhuriyeti Devleti için hiç de iç açıcı ve faydalı şeyler olmadıkları görülmektedir, diyor.

Şahtların "hükümetlerin faydası ve iç açıcı olmadıkları" fikrine ise 16'nci sayfada yervardığı görüşler sonucu ulaşıyor. İddianamenin 16'nci sayfasında aynı şeyi deniyor.

"Komünizm sistemi içinde düşünülen ve söyleniş içinde açıklanan anlatımları şöyle-sarayabiliriz. Öncelikle bu sistemi benimsemiş, devlet yasaları gümüşük kişilerin anlatımları şöyle:

Komünizm prensibi, bizzimle beraber olmayan ölümüdür, orta yol yoktur.

gelişmeler istisnal ve istislatat için motorlu araçların kullanımı, çalışma ortamında değişiklikler getirmesi ile tabii ki işsizleri çoğalttı. İşçiler fabrikalarda geniş bir çalışma arkuna mecbur bırakıldılar. Arz ve talep uyumsuzluklarını, yeni bir düzen aramaları zorunlu kıldı. İş bizi felsefi ve siyasi terici yerine ekonomik terici yapılmaya başlandı. Sonuçta bundan sonra ki siyasi içtimai teşekküller gözden geçirildiğinde,

Üç ayrı grup düşüncesi oluştu. Ancak bu üç düşünceye de birleşik sistem hepsinin mülkiyet sistemine muallik kalsındı. Bu üç sistemi şöyle dizebiliriz.

Sosyalizm, Komünizm, Anarşizm dır. Ve manevi bütün kuvvetini bu fikri canlı ve taze tutmakla, ısrarlı devletlerden idade da iddia edilecek, "Asal bu itibarlar ki, micede ile si sözkonusudur" denilecek, sosyalist ülkelere düşmanlık hedefleniyor.

Diğer ülkelerde komünizm

Sosyalist düşüncenin Platon'la başladığını "açıklayan" iddianamede "Komünistlik dış devletlerde nasıl ve ne şekilde kabul görmüş" denildikten sonra, sırasıyla ABD, İngiltere, İtalya, Fransa ve Orta Doğu da komünist hareketleri savcının bilgisi ışığında değerlendiriliyor.

ABD'ye ilişkin bölümde, 1954 yılında Ayan meclisinin komünist faaliyetleri yasa dışı kabul ettiği, ancak Federal Tahkikat Bürosu ve Başsavcısının itirazı üzerine bu kararın sonuçlanmadığı belirtiliyor. İngiltere ise, dünyada komünist partisinin en serbest çalıştığı ülke olarak tanımlıyor. İngiltere'de komünist partisinin 1920'lerde teşekkül ettiği de belirtiliyor.

İtalya'da komünizmle sürekli mücadele edilmesine karşın çok güçlü bir komünist partisi oluşmasına savcının çok üzülüğü görülmüş. Ve İtalya'da istikrar olmadığının

da iddia edilerek, nedeninin güçlü komünist partisi olduğu öne sürülüyor.

Fransa'da ise komünistlerin siyasi hadiselerinde güçlü olduğunu "sezen" savcı, "Buna rağmen komünistlerle mücadele halen sürmektedir" diyor.

Pakistan, İran, Afganistan, Irak, Suriye, Mısır ve Ürdün'de de komünist faaliyetlerin sürdüğünü "görmektedir" diyen savcı, "Orta Doğu menliklerinde komünistler büyük ölçüde ırıca unsurların faydalanmaktadır" görüşünü öne sürüyor.

Savcı iddianamesinde, ilk komünist düşüncenin "Simah Bedrettin isimli bir kişiden kardeş mezhaptı sevilirdiği" de belirtiliyor ve "Simah Bedrettin hadisevi bize; komünizmle cehaletin ve ırıcının nasıl bağdaşabileceğini güzel bir mülki teşkil eder" diyor.

İstenen cezalar

Savcı iddianamesinde TİP Ge-

nel Sekreteri Dr. Nihat Sargın ile TKP Genel Sekreteri Haydar Kutlu'nun yanı sıra 14 kişi hakkında daha ceza isteniyor.

Sargın ve Kutlu'nun avukatları Atilla Coşkun'un yasa dışı örgüte üye olmakla 5 ile 12 yıl arasında hapis cezasına çarptırılması istenirken, Avukat Rasim Öz'ün de suç olan fiili örnek suçunu işlediği öne sürülerek 1 ile 3 yıl arasında hapis istendi.

Daha önce, Ankara, İstanbul, Trakya, Bursa ve Iskenderin TKP davalarında yargılanmış ve ceza almış ya da beraat etmiş olan İbrahim Cihan Şenoğlu, Adil Demirci, Mustafa Erdoğan, Musa Kasa, Ahmet Cevdet Uludağ ve Şefika Uludağ hakkında da yasa dışı örgüte üye olma iddiası ile 5 ile 12 yıl arasında hapis cezası istendi.

İddianamede, Başmüst Otmobil-iş Sendikası'nın Genel Sekreteri Celal Özdoğan ile DİSK'e bağlı Tekstil Sendikası'nın Bursa Şube Başkanı Ali Osman Şen, DİSK'e bağlı Maden-iş Sendikası Dencim Kurulu üyesi Ekrem Kandemir ile aynı sendikaların bölge temsilcisi-günde organizatör olarak görev yapan Mehmet Alçinkaya 5 ile 12 yıl arasında hapis cezası isteniyor.

Sargın ve Kutlu'nun durumu

İddianamede Sargın ve Kutlu'nun TİP'in ve TKP'nin genel sekreterliklerini yansıta TBKP'nin yöneticileri oldukları öne sürülüyor.

Türk Ceza Yasası'nın 141'ne madde sinin birinci fıkrasına göre bu tür kuruluşların binden fazla üyeye yöneticileri hakkında ölüm cezası verileceği iddianamede de aynı orantılı bir biçimde yer alıyor.

İddianamede bu bölüm şöyle ifade ediliyor:

"Bu bakımla cemiyetlerin bir kaçını azı azı kemini sezi ve idare edip-

ARININ BALI

Süleyman ÜSTÜN

Demokrasi 555

Sait Faik bir büyük öykücüdür. Ama, Sait Faik sadece bir öykücü değildir. O, aynı zamanda başarılı bir gazeteci, usta bir röportajcıdır. Öyküleri gibi haberleri, röportajları da sevilmis, çok okunmuştur. Bu bugün de böyledir, Sait Faik unutulmuyor; yine arıyor, yine çok okunuyor. Çünkü: "İnsan" yazmış Sait Faik. Sade, gösterişsiz insanı. "Merhametlere sığınmayan" her yudum ekmeğinin alınırın teriyle ıslatıp yutan insanı yazmış. Emekçiyi anlatmış o, emeği yüceltmiş. Tüm yazılarında insandan insana sevgi taşımış.

O, "insan insana 'kıymamalı'dır" diyor.

Bir berber kalfası ki konu alan bir röportajı vardır onun. Bakınız özette neler yazıyor Sait Faik:

"Anan baban senin berber olmanı istemişler, berber kalfası arkadaş. Çünkü, onlar senin, insanların en acımasız yeri olan insan sakalını bile, bin bir özenle sabunlarla köpürtürcek, sıcağı sularla yıkayarak, hiç acımadan kesmeyi, yumuşakçılar hamlularla kurutmaya öğretilmiş. canı acımasız diye traştan sonra yüze kolonyalar, pudralar, kremler sürmen gerektiğini kavrayış istemişler. Sen nasıl olur da tutar bir insana bıçak atarsın?"

Hey gidi insan Sait Faik...

...

12 Mart dönemi de yer de Selimiye Tutukevi. Sakarya ilinin Karasu ilçesinden ve adının da Mustafa Can olduğunu söyleyen tutuklu bir arkadaşımız anlatmış:

"İnsan dayanıklı yaratık arkadaş. Çok dövüldü beni günlerce hergün dövüldü. Günlük mesailerini dayak atarak tamamladılar. Canımı çıkardılar. Dayanıyor insan. Alışıyor da galiba. Zamanla da unuttur herhalde. Bazı şeyler de çok komik zaten. Bu komikliklerden bazıları aklıma geldiğinde için için şimdiden güliyorum neredesey. Bakın bir keresinde ne oldu. Bir sabah herifler yıktılar beni yere. Birileri falakayı tuttu ayaklarımı ve giriştiler vargüçleriyle ayaklarımı vaktayma. Ayakların birer gibi yanyor, sıziyor. Biri de geldi göğsüme oturdu. O da kafamı yumrukluyordu, yüzüme lokatları yapıstırıyordu. bir yarıdan da "konuş uyan it!" diyor. "Anlat bre serseriler!" deyip bas bas bağırıyordu. Canım çok yanyor, Şaşırdım, daralıyorum. Bu arada da bir başkası, galiba başımın ucuna çömelmiş. tüylü, ot gibi bir şeyi kulağıma sokuyor. Bir de kulağıma, bir öbür kulağıma. Bastırıp kulağımdan çıkır çeviriyor. Bilseniz nasıl içim gıcıklanıyor, tuhaf oluyorum. Neredesey ayaklarımı, başımın acısını duyuyorum. Durumuyorum, sinirlerim bozuldu. Artık ne olursa olsun dedim. otçu herife yumduğum gözümlü açtım ağzımı:

"Ulan sen ne alcağı adamsın, dedim. Sen ne onur-suz, ne şeref-siz birisin be, dedim. Bak öbürlerine de ibret al. Onlar bak ne güzel, işkencelerini nasıl adam gibi yapıyorlar, birileri ayaklarını, diğeri kafamı patlatıyor. Tam bir işkenceci gibi vuruyorlar, dedim. Sen ne yapıyorsun, sen... dedim. Ulan herşeyin bir seviyesi vardır. İşkencenin bile bir seviyesi vardır. Sen kalkmış kulağımla ot sokuyorsun. Sen alcağı alcağı arkadaşım, dedim. Tuhi sana cibilliyetsiz, adı heri... dedim. Başka neler dedim, sonrasını hiç bilmiyorum."

Bu bir kara güldürdü...

...

12 Eylül'ün yanında 12 Mart kaç yazık ki? 12 Eylül'ün dili bir gün elbette gözülecek. İnsanların yapıları bir gün elbette birer birer açılacak. Ve o zaman da bir...

...

12 Eylül'ün yanında 12 Mart kaç yazık ki? 12 Eylül'ün dili bir gün elbette gözülecek. İnsanların yapıları bir gün elbette birer birer açılacak. Ve o zaman da bir...

anlatılmamış, bilimsel prensibi, bizzat bahar olmasına ölümdür, orta yol yoktur.

Yapılan tavsiye; birincisi ihtilale yakışır şekilde paraları alın onları zayıf düşürceksiniz. İkincisi, korkutacaksınız.

İnsallah aklı başında bir başkan ortaya çıkıp mucize yaratarak dünyayı bu komünist tehlikeden kurtarır.

Kabiliyetli, gergin ve müteşebbis olan herkes onlara göre faşisttir. Ölmesi gerekir.

İşkence yapanlar, cahil ve hür hayat imkanlarından faydalanan muvaffak olmayan yaratıktır.

Bizden istenen proleterya diktatörlüğünü gerçekleştirmek.

Tahsil ve kaliteye bakılmaksızın her sorumlu mekiye bir komünist yerleştirilecektir."

Mağdur T.C.

İddianamenin "İlmi" yanını oluşturan bölüm 13-23'üncü sayfa arasında 10 sayfalık bir bölüme ayrılmıştır. Bu bölümde "Genel Anlatım" başlığı altında Cumhuriyet tarihine ilişkin savcının görüşleri yer alıyor. Daha sonra komünist görüşün şimdiki kadar yapılan üç Anayasa'da da yer aldığı söylenerek, "İşte Marksist-Leninist ve bunun amacı komünist düşünce ve bu düşünce içinde bir devlet kurmasını gaye edinen hareket, mağdur Türkiye Devleti ve Türkiye Cumhuriyeti"dir deniliyor.

İşsizler nasıl çoğaldı?

Yukarıda ayrıntı aktardığımız 16'ncı sayfadaki bölümden sonra İddianamede "komünizmin ortaya çıkışı" şöyle dile getirildi:

"Önsözünüzü aşırıdan sonra milletlerarası ticarete inkişafı, sanayi

Komünizm prensibi, bizzat bahar olmasına ölümdür, orta yol yoktur.

TİP ve TKP genel sekreterleri bütünüyle ele alındığında iddianamenin ciddiye alınmayacağını, hukuksal bir değer taşımadığını da ifade ettiler. Sargın ve Kutlu iddianamenin DGM Başsavcısının kendi bakış açısının politik değerlendirilmesini yansıttığını da sözlerine eklediler.

DGM BAŞSAVCISINA İDDIANAMEYİ SORDUK:

Demiral: "Anayasa, Marksist-Leninist düşünceye dayalı rejimi reddediyor"

TİP Genel Sekreteri Nihat Sargın ve TKP Genel Sekreteri Haydar Kutlu ile birlikte 16 kişi hakkında açılan yeni bir dava için Sargın ve Kutlu Devlet Güvenlik Mahkemeleri Başsavcısı Nurettin Demiral'ın telefonunu çevirdik.

Demiral ve muhabirimiz arasında kamuoyunda "Kutlu ve Sargın davası" iddianamesi ve mahkeme aşamasına ilişkin şu konuşma geçti:

— Sayın Demiral, yazılı ve sözlü yayın organlarından Ankara'da TİP ve TKP genel sekreterlerine ilişkin iddianamenin hazırlandığını öğrendik. Sizden, bu iddianamenin -çok kısa olarak- ana fikrini öğrenmek istiyoruz...

(Savcı Nurettin Demiral iddianamenin ana fikrini ne anlama geldiğini bir an düşündü.)

Demiral: Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın 14. maddesi bu düşünceyi reddediyor.

— Hangi düşüncüyü Sayın Demiral?

Demiral: Siz de biliyorsunuz ki, anayasamızın bu maddesi Marksist-Leninist düşünceye dayalı rejimi reddediyor. İddianame de, bu re-

jimi isteyen iktidarın genel sekreteri ile 14 üyesi hakkında hazırlanmıştır.

— 14 parti üyesi öyle mi efendim?

Demiral: Evet! 14 illegal parti üyesi.

— Sayın Demiral, sizin "Demokrasilerde Marksist, komünist görüşlerin yer almayacağı" doğrultusunda bir fikre sahip olduğunuz çeşitli vesilelerle belirtildi. İddianamede bu görüşünüz yer alıyor mu?

Demiral: Efendim, bütün görüşleniz bu konuya ilişkin tabii iddianamede yer almıştır. İddianame hazırlanmış ve mahkemeye intikal etmiştir. Bir yorum yapamaz. Artık her şey mahkemenin takdirine bağlıdır. O görüş var mıdır? Bu görüş var mıdır? bir şey söylenemez... İddianameyi alacaklar, bu görüşünüzü inceleyecekleriniz... Her şeyi görürsünüz.

— Elbette Sayın Demiral. Yalnız, şu anda iddianameyi hemen elde etmek olanaksız, ama birinci elden, yani sizden bilgi almak mümkün. O yüzden soruyoruz: "Demokrasilerde Marksist, komünist görüşlere yer yoktur" şeklindeki

yaklaşım iddianamede yer aldı mı? Demiral: Yorum girer efendim. Yorum yapamazız!

— Sayın Demiral, mahkeme ne zaman başlar.

Demiral: Bu konuda kararı mahkeme heyeti verecek. Şimdi 230 sayfa olan iddianameyi, 5 bin sayfalık dava dosyasını inceleyecekler. Artık duruşma günü ne zaman verilir bilemiyoruz.

— Efendim iddianame çıktıktan belli bir süre duruşmanın başlaması diye bir prosedür, ya da yargılama usulüne ilişkin madde yok mu?

Demiral: Hayır! Öyle bir şey yok. Mahkeme heyeti ne zaman uygun görürse.

— Sayın Demiral, DGM'ler özel ve uzmanlık mahkemeleri değil mi? Davanın cabuk görülmesi açısından "Şu kadar sürede duruşmalar başlanırsa" gibi bir hüküm söz konusu değil mi?

Demiral: Değil! Başlangıçta belli bir süre söz konusu değil. Ancak, duruşmalar başladıktan sonra, duruşma anlarını belirlemiştir. Yasal duruşma arasında 15 günden fazla ara verilemez.

— Teşekkürler Sayın Demiral.

İddianamenin bu bölümünü ifade ediyor.

"Bu kabil cemiyetlerin bir kaçını ve ya hepsini sevk ve idare edenler"

"Tarzındaki ifadelerle görülür ki, sanıkların Nabi Yağcı (Haydar Kutlu) ile A.Nihat Sargın'ın görüntülerini bize yansıtmaktadır."

Savcı iddianamenin 47'nci sayfasında "Oluyunca hukuki ve cezai durumları" başlıklı bölümde "Oluyunca yasa dışı üç parti bu partilerin kurucuları ve neticeleri ile iyerleri komu edilmektedir." diyor. Ardından, "Yasadışı TKP'nin 1919, yasadsız TİP'in 1980, kurumsallaşmış TBKP'nin 1986 yıllarından bu yana faaliyetinde olduğu seçilmekte, görülmekte ve bilinmektedir" diyerek, Sargın ve Kutlu'nun 14'nci maddenin 1'nci fıkrasının son cümlesinde ifadesini bulan ölüm cezasına çarptırılmasına ilişkin verileri sıralıyor.

Nitekim, Sargın ve Kutlu'da yaptıkları değerlendirmede "Savcı'nın akıldan geçen iddianamedir" diyor.

Oysa iddianamede Sargın'ın TCK 140'nci maddesinin 19, 142'nci maddesinin 1 ve 6'nci fıkralarını 7, 142'nci maddesinin 3 ve 6'nci fıkralarını 13, 158'nci maddesi 5, 159'uncu maddesi 8 ve 312'nci maddesi 4 kez ihlal ettiği öne sürülerek her biri için ayrı ayrı ceza isteniyor.

Kutlu için ise, 140'nci maddesi 17, 142/1-6'nci maddesi 6 kez, 142/3-6'nci maddesi 15, 158'nci maddesi 5, 159'uncu maddesi 6 ve 312'nci maddesi 4 kez ihlal ettiği iddia edilerek her biri için ayrı ayrı ceza isteniyor.

Bu istenen cezalar hesaplandığında yüz yıllarla ifade edilen hapislikler söz konusu oluyor.

12 Eylül'ün yanında 12 Mart kaç yazar ki? 12 Eylül'ün dili bir elbette çözülecek. İnsanlara yapılanlar bir elbette bir bir açıklanacak. Ve o zaman da biz, yirminci yüzyıl geride bırakırken, insanlığımız adına, ülkemiz adına 12 Eylül'den ve 12 Eylül'de yaşananlardan ne utançlar yaşayacağız...

DGM savcılar, TKP Genel Sekreteri Haydar Kutlu ve TİP Genel Sekreteri Nihat Sargın için toplam 555 yıl hapis cezası istemişler. Az istemişler. Nedir ki 555 yıl! Sayılı yıl cabuk geçer. Biner yıl... ayrı ayrı ikibiner yıl istemiyorlar. Onların suçu büyük... çok büyük! Ceza suça uygun düşmelidir. Bu ceza uygun düşmüyor, yetmez. Görmüyor musunuz insanlar... bu iki genel sekreter açıkça demokrasi istiyor.

Başbakan Turgut Özal, bu yıl "Nobel Barış Ödülü"ne aday gösterilmiş...

Güldürünün karısını mı seversiniz... kapkarısını mı?..

"Sabah"ın mumu yatsıya kadar yanar

Sabah gazetesi, 17 Mart günü Ankara Merkez Kapalı Cezaevi'nde tutuklu bulunan Sargın ve Kutlu arasında anlaşmazlık çıktığı iddia eden bir haber verdi.

"Sabah"la göre, Kutlu ülkeye dönüş konusunda yanlış yapıldığını öne sürüyor ve Sargın'la bu konuda tartışıyor.

Sargın ve Kutlu'nun avukatları bu gazeteyi cezaevine götürüp gösterdiler. "Ne diyorsunuz?" diye sordular. Sargın da, Kutlu da önce şaşkınlıkla hiçbir şey söyleyemediler. Az sonra kisi de "Böyle bir saçmalığın nasıl uydurulmuş olabileceğini" düşünmeye başladılar.

Kutlu, "Bir şey hatırladım" dedi. Anlatmaya başladı: "Ankara Emniyet Müdürlüğü'nde göz altına alındığımızdan bir kaç gün sonra, sorgumuzu yapanlara Sargın'ı görmek istediğimi" söyledim. Sorguyu yapanlardan biri, 'Göreceksin, göreceksin... O kadar çok göreceksin ki birbirinle kavga edecek kadar çok göreceksin...' dedi.

Ben o zaman bu söylenenin ne anlama geldiğini fazla üstünde durmamıştım. Fakat şimdi o sözlerin anlamı ortaya çıkıyor.

Polis bize ilişkin ortaya koymak istediği senaryonun bir parçası da Sargın'la aramızda anlaşmazlık çıkmasıymış meğer..."

Sargın da, Kutlu da, TİP ve TKP'nin birleşme kararlığının önüne çıkarılmak istenen engellerden biri olarak düşünüyorlar bu tür haberleri.

Özal'a işçence mektubu

Sargın "Fırsat ortadadır, Sayın Başbakan gereğince değerlendirsin"

Ankara Merkez Kapalı Cezaevi'nde tutuklu bulunan TİP Genel Sekreteri Nihat Sargın, Başbakan Turgut Özal'a bir mektup göndererek, üç ayı yakın zamandan beri sıkıyönetim altında Ankara Numune Hastanesinde mütebassas ortopedist doktor tarafından, "zorlanma sonucu, sağ omuzunda 'adeziv kapsülit' teşhisi konulduğunu bildirdi ve Başbakan Özal'a "işçeneye takibe" çağrıda bulundu.

TİP Genel Sekreteri Nihat Sargın, 10 Mart, Perşembe günü cezaevi savcılığı eliyle Özal'a gönderdiği mektupta, başbakanı, hükümet programının mecliste görüşülmesi sırasında, "huzurunuzda tekrar söylüyorum, elimizde bizim devrimde yapılmış işçeneye iddialarıyla ilgili bilginiz varsa getiriniz, hepsini en şiddetli şekilde takip edeceğim" şeklindeki sözlerini hatırlattı ve "fırsat ortadadır Sayın Başbakan, gereğince değerlendirin," dedi.

Mektubunun "Yalnızca işçeneye konusuna ilgili olarak kaleme alındığını" bildiren Nihat Sargın kendisinin görüş hastalıkları uzmanı olduğunu da hatırlatarak şöyle devam etti:

"Hatırlanacaktır. Hükümet programının mecliste görüşülmesi sırasında muhalefet işçeneye konusuna da ele almıştı. Sizin verdiniz yanıtın bir bölümünde belirgin aklı ve durumları da söz konusu olmuştu. Sözleriniz bizim ilgili bölümündeki 'kumpanya' vs. nitelikleri de bir yana bırakarak, doğrudan doğruya işçeneye sözleriniz gelince, bu işi karşılamak için, hiçbir eylem izi olmadı. 'Tarafların açıkla ifade edilmeli. Bu ifade de, muhtemelen, o sıralarda sıkıyönetim karşı takip edilmiş karar vermiş

o TİP Genel Sekreteri Nihat Sargın, Başbakan Turgut Özal'a bir mektup göndererek, Özal'ın hükümet programının görüşülmesi sırasında "bizim devrimizde yapılmış işçeneye iddialarıyla ilgili bilginiz varsa getiriniz, hepsini en şiddetli şekilde takip edeceğim" şeklindeki sözlerini hatırlattı.

TİP Genel Sekreteri Nihat Sargın'a uzman ortopedist teşhisi: "Zorlanma sonucu, sağ omuzunda 'adeziv kapsülit' teşhisi..."

olan ve bu kararı, bizlerde haricen bir darp izi, N.Sargın'ın sağ omuzundaki subjektif ağrı şikayesinin dışında işçeneye ilgili maddi bir bir bulguya rastlanmadığını belirten pratik ve tabii de yandırması olan Yenimahalle Savcılığının kararı yol açması olmalıydı.

"Oysa, 'eylem izi olmadı' bir yanılgıydı. Ancak bu iz'in saptanması için, baştan beri belirlenmiş ve avukatlarının muhtelif basyurularıyla ısrarla takip ettikleri üzerine konunun uzmanı mütebassas hekim muayenesine gerek vardı. Bugün, işçenecenin üzerinden üç aydan fazla bir zaman geçtikten

sonra nihayet bu muayene yapılabilmis ve durum apaçık ortaya çıkmıştır.

"Gerçekten Sayın Başbakan, tutuklanmamanın sonra sağ omuzundaki ağrının akup giden günler boyunca sürüldü devamlılığı ve kimi hareketlerini kısıtlaması üzerine cezaevinin genç hekimine ısrarla durumu aktarmama ve verdiği bir terfip ilaca karın şikayetlerimde değişiklik olmaması nihayet hastaneye sevkimi öğütü. Ankara Numune Hastanesi Ortopedi Polikliniğine muayeneye gönderildim. Polikliniğimize asistan meslektaşların verdiği yeni bir terfip

ilacı da kullandıktan sonra devam eden şikayetimle 25 Şubat'ta gitliğimde kontrolde olan bu yana ilk kez mütebassas bir ortopedist tarafından muayene edildim.

"Sonuç, işçenecenin üzerinden üç ayı aşkın bir süre geçmiş olmasına ve bu süre içinde kısmen de olsa vücudun doğal rejenerasyonuna karşın 'sağ omuz kapsülitinin zorlanma sonucu zedelenerek lezyon bölgesinde mikropsuz bir iltihabın teşekkülü, bilimsel adıyla 'adeziv kapsülit'in mütebassas hekimce saptanmış olmasıdır. A

"Böylece, Sayın Başbakan sizin parlamentoda işçeneye görmemizle ilgili sözlerinizin gerçeği yansıtmadığı, sizin deyiminizle 'eylem izi'nin üç aydan fazla zaman geçmesine karşın hala sürmekte olduğu açıkla ortaya çıkmış bulunmaktadır..."

TİP Genel Sekreteri Nihat Sargın, Özal'a gönderdiği mektupta avukatlarının yasal ve hukuki yollar değerlendirilip yeniden basyuru hazırlığı içine girmelerine karşın doğrudan kendisine basyuramı verdiğini kaydederek "Bizzat sizin sözlerinizle parlamentoya ve kamuya, yanlış bilgi iletilmiş bir konuda, sizin olayın doğrusunu, doğrudan ve ilk elden öğrenmede karar gördünüz ve sizin de öğrenmek isteyeceğinizi düşündüm," dedi.

Mektubunun son bölümünde, Avrupa İşçeneye Sözleşmesinin ilk kez Türkiye Parlamento'suna onaylandırılması dikkati çeken Nihat Sargın, işçeneye sorumlulukları meydana çıkartarak cezalandırılmaması, bu onuru taşıyan, biricimsizlik önüne layık olduğunu ısrarla dileğini kaydetti ve "Biz fırsat ortadadır Sayın Başbakan, gereğince değerlendirilmesini samimi umut ve temennidir" dedi.

Türk-İş'in çağırısıyla düzenlenen yemek boykotuna kadın işçiler de bayrama gider gibi katıldılar.

1,5 milyon işçi yemek yemedi

o Türk-İş protesto eylemlerinin yanında toplu sözleşme görüşmelerinde temel alınacak bir dizi ilke kararı aldı. Toplu sözleşme görüşmelerinde bu ilkelere uygun anlaşma sağlanamazsa greve gidilecek

Türk-İş'in itikadın, işverenler ve pahalılığı protesto için düzenlediği yemek boykotuna, 1,5 milyon işçi katıldı. 11 Mart günü yapılan eyleme bağımsız sendika üyesi işçiler, üniversite öğrencileri ve bir kısım memur da katıldı.

Türk-İş Başkanlar Kurulu'nun 10 Şubat günü toplantısında, işçi hareketinin karşı karşıya bulunduğu ekonomik ve sosyal sıkıntılar gidemeyen, işçi hak ve özgürlükleri önündeki engelleri ve yasal engelleri kaldırabilmek için bir dizi eylemleri kararlaştırıldı.

Ayrıca, Başkanlar Kurulu enflasyon karşısında toplu sözleşme müzakerelerinde işçi tarafının Demirel biraraya gelecek işçi hakları ile ilgili anayasa değişikliği için

tesisi karşılayabilecek ve 1987'de gerçekleşen enflasyonla ücretlerde meydana gelen aşırıyı gidererek bir düzeyden aşağı olmayacak. Toplu sözleşme süresi bir yıl aşmayacak. İş sendikası güvencesini içeren maddeler toplu sözleşmelerde eklenecek. Toplu sözleşme görüşmelerinde anlaşmazlık doğması halinde sendikalar görüşmeleri keşsecekler ve greve gidecekler. Diğer sendikalar çeşitli biçimlerde greve giden sendikayı destekleyecek.

Sadece işçilerin değil, sol güçlerin, demokratik kamuoyunun ve muhalefet partilerinin de geniş desteğini alan bu kararların ardından SHP Genel Başkanı Erdal İnönü ile DYP Genel Başkanı Süleyman Demirel biraraya gelecek işçi hakları ile ilgili anayasa değişikliği için

nimseleri engelleyemedi.

Bu eylemlerin ardından Türk-İş, yine eylem kararları çerçevesinde İstanbul ve Adana'da yapılacak mitingler öncesi çeşitli il ve ilçelerde yürüyüş ve mitingler yapılmasını gündeme aldı. Erdal İnönü boykotu "Özal'a ayan" olarak değerlendirirken, Çalışma Bakanı Aykut Üç sendikadan toplu sözleşme akıne boykotu "Zarif bir eylem" olarak nitelendi. Özal ise kendi çalışma bakanının akıne boykotu "başansız" olarak nitelendirip işlere yönelik tehditlerine devam etti.

Grevler gündemde

Çimse-İş, Tezkoop-İş ve Sağlık-İş sendikaları Türk-İş'in ilke ve kararları çerçevesinde uyuşmazlığa gittiler ve grev kararı aldılar. Üç sendikadan toplu sözleşme görüşmeleri 24 bin işçiyi kapsıyor. 1988 yılı içinde Türk-İş'e bağlı sendikalar 550 bin civarında işçiyi kapsayan toplu sözleşme masalarına oturacaklar. Önümüzdeki aylar işçi eylemleri yönünden ol

Sargın, Kutlu ve tüm politik tutuklulara özgürlük için...

Avrupa Parlamentosu'nda basın toplantısı yapıldı

Avrupa Parlamentosu üyesi Belçikalı parlamenter Jef Ulbrighs'un düzenlediği buzi senatör ve milletvekilleri ile TIP ve TKP genel sekreterlerinin eşlerinin yanı sıra Türkiye'den gelen bir avukatın da katıldığı basın toplantısı 15 Mart günü Brüksel'de Avrupa Parlamentosu basın bürosunda yapıldı. Toplantıda konuşma yapan Jef Ulbrighs, "Türkiye 12 Eylül'den kalmamış, yasakçı sıfatını atmamıştır" dedi.

Basın toplantısına katılanlar

Sosyalist Parti'den bağımsız milletvekili Belçikalı Avrupa Parlamentosu üyesi Jef Ulbrighs'un düzenlediği basın toplantısına senatör Guido Janszgers, milletvekili Henri Simons, Belçika Komünist Partisi eski milletvekillerinden Dana Fedriga, Belçika Demokrat Hukukcular Birliği'nden Jules Rassin, TKP Merkez Komitesinden Erdal Talu ve TIP Merkez Komitesinden Can Açıkgöz katıldı.

Yıldız Sargın'ın konuşması

Jef Ulbrighs'dan sonra söz alan Yıldız Sargın, gösterilen dayanışmanın ve iki genel sekreterin serbest bırakılması için gösterilen cabalarını kendisini çok duygulandırdığını söyledi. Yıldız Sargın, eşinin ve Kutlu'nun dönüşlerini Türkiye'nin demokratikleşmesine katkıda bulunacağına inandığını belirtti.

Basın toplantısında Yıldız Sargın'dan sonra Kutlu ve Sargın'ın avukatlarından Ergin Cimen söz aldı. Cimen, müvekkillerinin, esas olarak 141 ve 142. maddelerden yargılanacaklarını hatırlattı ve bu maddeler hakkında kısaca bilgiler verdikten sonra savunma hakkının kısıtlanmakta olduğunu belirtti. Kutlu ve Sargın'ın avukatlarından ikisinin davaya dahil edildiklerini, bu yüzden savunma yapamayacaklarını ifade etti ve dava konusunda daha baştan endişeler taşıdıklarını söyledi.

Çiçek Yağcı'nın Avrupa Parlamentosu'ndaki temasları

Yaklaşık dört aydır tutuklu bulunan TKP Genel Sekreteri Haydar Kutlu'nun eşi Çiçek Yağcı, Avrupa Parlamentosu Başkanı Lord Plumb, Avrupa Parlamentosu Türkiye ile ilişkiler Komisyonu Başkanı Luc Beyer de Ryke ve Sargın'ın sağlığını incelemesi için Kızıl Haç örgütünden bir heyet gönderilmesini sağlanmasını için Parlamento Başkanlığına yazılı olarak başvurduğunu belirtti. De Ryke ayrıca yapılacak olan davanın da izlenmesi için bir heyet gönderilmesini gerektirildiğini inandığını ve bu konunun parlamento gündemine getirilmesini de başkanından istediğini ifade etti.

Avrupa Parlamentosu Başkanı Lord Plumb, Çiçek Yağcı ile yaptığı görüşmelerde Çiçek Yağcı, Avrupa Parlamentosu Başkanı De Ryke'nin de kendisinin konunun parlamento gündemine alınmasını istemediğini bildiğini ve bu durumu izleyecek bir heyet gönderilmesini, görüşmelerini söyledi.

Jef Ulgurh's'un düzenlediği toplantıya Yıldız Sargın, Çiçek Yağcı ve Avukat Ergin Cimen katıldı.

tosu'nun 19 Kasım tarihli kararına, Türkiye'nin kendisinin de imzaladığı Uluslararası ve Avrupa İnsan Hakları Sözleşmelerine uyulmasının, Kutlu ve Sargın'ın sağlık durumları ve işkence konusunda uzman bir hekimler heyetinin muayenesinin ve yapılacak davanın duruşmalarına Avrupa Parlamentosu'nun bir heyet gönderilmesini sağlanmasını istedi.

Avrupa Parlamentosu ile ilişkiler Komisyonu Başkanı Luc Beyer de Ryke, Kutlu ve Sargın'ın sağlığını incelemesi için Kızıl Haç örgütünden bir heyet gönderilmesini sağlanmasını için Parlamento Başkanlığına yazılı olarak başvurduğunu belirtti. De Ryke ayrıca yapılacak olan davanın da izlenmesi için bir heyet gönderilmesini gerektirildiğini inandığını ve bu konunun parlamento gündemine getirilmesini de başkanından istediğini ifade etti.

Avrupa Parlamentosu Başkanı Lord Plumb, Çiçek Yağcı ile yaptığı görüşmelerde Çiçek Yağcı, Avrupa Parlamentosu Başkanı De Ryke'nin de kendisinin konunun parlamento gündemine alınmasını istemediğini bildiğini ve bu durumu izleyecek bir heyet gönderilmesini, görüşmelerini söyledi.

Recklinghausen'da dayanışma girişimi

Kutlu ve Sargın'ın serbest bırakılması ve Türkiye'de insan haklarına uyulması için Recklinghausen'da bir girişim kuruldu. Uluslararası AF Örgütü, Antifasist Birlik, Yeşiller, Alman Komünist Partisi, Genç Sosyalistler, Recklinghausen Türk İşçileri Derneği, Papaz Cristian Schröder, Avukat Gert Bultman ve Ruhrfestspielhaus basın sözcüsü Ismeyer'den oluşan girişim, Recklinghausen'de bir bilgilendirme toplantısı yapıldı.

Ote yandan, AF Örgütü'nün Recklinghausen şubesi, Kutlu ve Sargın'a özgürlük amacıyla bir imza kampanyası açtı. AF Örgütü sorumlusu Lükke, 11 Nisan'da başlatılacak İnsan Hakları Haftası kapsamında Türkiye'yi daha da güncel kıştıracaklarını da belirtti.

Batı Berlin Sosyalist Birlik Partisi'nin mesajı

TBKPY ile ilişkin iddianamenin yayınlanması üzerine Batı Berlin Sosyalist Birlik Partisi (SEW) Başkanı Horst Schmidt, TKP ve TIP genel sekreterlerine birer mesaj gönderdi. Mesajında 1000 yıllık ceza yitirilecek, hayatta ve emmendi...

yaladıklarını ifade eden Schmidt, dayanışmalarını dile getirdi.

Den Haag'da komite

Hollandalardan oluşan Türkiye Demokratik Güçleriyle Dayanışma Komitesi, Sargın ve Kutlu hakkında bilgi almak için Den Haag Türkiye Büyükelçiliği ile görüşmek istedi. Ancak daha önceki randevu aynı olmalarına karşın basına haber verildiği bahane ile büyükelçilik görüşmeyi kabul etmedi.

Ote yandan şubat ayı içinde Den Haag Büyükelçiliği tarafından düzenlenen Türkiye'yi tanıma programına katılan Den Haag Belediye Başkanı hakkında belediye meclisinde demokrat iyeler bir soru önergesi verildi. Soru önergesinde insan haklarına saygılı olmayan bir ülke ile diplomatik ilişkilerin de sınırlı olması gerektiği belirtildi.

DDGF çağrı yaptı.

Dünya Demokratik Gençlik Federasyonu, Avrupa'daki üye örgütleri bir mektup yazarak, Haydar Kutlu, Nihat Sargın ve Türkiye'deki diğer politik tutukluların serbest bırakılmaları için dayanışmaya çağırıyor.

Polise rağmen 2000 öğrenci yürüdü

16 Mart 1978 günü öldürülen 7 İstanbul Üniversitesi öğrencilerin anma eyleminde öğrenciler başarılı bir protesto gösterisi yaptı

16 Mart günü üzerlerine atılan bir bomba ile öldürülen 7 İstanbul Üniversitesi öğrencisini anmak amacıyla 2000 İstanbul Üniversitesi öğrencisi slogan atarak yürüdüler. Gösteri Latel'deki Kimya Fakültesi önünde yapıldığı için İstanbul Üniversitesi önünde geniş güvenlik önlemleri alan polisler eylemi engellemeyemedi. Çevrede bulunan az sayıda polis olayı engellemeye çalışması üzerine arkadaşlarını polis elinden kurtarıp öğrenciler ara sokaklara dağladılar. Kumkayı'ya yürüdüler. Polis sadece 6 öğrenciyi gözaltına alabildi.

Mimar Sinan Üniversitesi'nde de 16 Martı anmak amacıyla bir gösteri düzenlendi. Beşoğlu'da bir sinemada işe konulması olarak Avukat Nurettin Çelik, Avukat Turgut Kazan, Prof. Aydın Aybay gazeteçi Şükran Ketenci ve Mustafa Akgökalı'nın katıldığı bir panel yapıldı.

DDGF'nin açıklaması

Uluslararası Öğrenci Birliği'nin "Türkiye Gençliği ve Öğrencileri ile dayanışma günü" olarak ilan ettiği 16 Mart günü Dünya Demokratik Gençlik Federasyonu DDGF bir açıklama yayınladı. DDGF

açıklamasında Türkiye'deki gençliği ve öğrencilerini hakkı mücadelesi ile dayanışmasını vurguladı; üyesi olan ve dost örgütleri dayanışma çalışmalarını güçlendirmeye çağırıyor.

Öğrenciler söz hakkı istiyor

11 Mart günü Ankara'da Türkiye ile aynı saatlarda öğrenci dernekleri üzerinde baskılan protesto amacıyla yemek boykotu yapılar. Aynı gün öğrenciler bir de yürüyüş yapıyor ve tutuklu arkadaşlarının serbest bırakılmasını istedi. Öğrenci dernekleri ayrıca, düşünceleri özgürlüğü ve gerçek bir demokrasi, YÖK'ün kaldırılması, eğitim parçası olması, mezunların iş bulması ve gençliği söz hakkı istiyor ve bu istemlerin gerçekleştirilmesi için tüm baskılara karşı çalışmalarını sürdürüyor.

Aralarında Ortadoğu Teknik Üniversitesi Öğrenci Derneği Başkanı Ünal Demir, Ankara Üniversitesi Ziraat Fakültesi Öğrenci Derneği Başkanı Rabihüla Hancı'dan da bulunduğu 7 öğrenci ile Yeni Çözüm Derneği Muhabir Ali Ekber Doğan'ın Dev-Sol adında ceşitli eylemlere katıldıkları gerekçe si ile tutuklandılar.

250 politik göçmen 20 Martta Köln'de toplandı

Ülkeye dönüş için birlikte çalışma başladı

ÜÇ TEMEL GÖRÜŞ

- Ülkeye dönüşler topluca yapılmalı, bunun koşulları hazırlanmalı, küçük gruplar halinde dönüşlerin yarıları olmayabilir
- Daha şimdiden dönmeye hazır olanların gidişleri, ülkeye dönüş hakkının kazanılmasına ve demokrasi mücadelesine katkı yapacak, her bir gidiş bir sonrakini destekleyen ve yükselen bir hareket olacak
- Türkiye'de köklü değişimler olmadan, antidemokratik yasalar kalkmadan ülkeye dönüş yapılmamalı

Yurt dışındaki politik göçmenlerin, büyük bir ilgiyle beklemediği, Türkiye'ye geri dönüş sorunlarının ele alınacağı toplantı, 20 Mart Pazartesi günü, Federal Almanya'nın Köln kentinde, Alman Sendikalar Birliği'nin binasında yapıldı. Çok sayıda politik görüşlerden ve meslek gruplarından 250 dolayında politik göçmenin katıldığı toplantı basın tarafından da ilgiyle izlendi. Sabahat saat 10.30'da başlayan ve 18'e kadar süren toplantı sonunda, çalışmaların sürekli olması için bir "dayanışma ve eşgüdüm" girişimi kuruldu ve bunun için de 22 kişiden oluşan bir kurul oluşturuldu. Toplantı sonunda ayrıca, yürütülecek çalışmaların hedef ve ilkelerini sayıyan, yanda tamamını sunduğumuz bir metin de oybirliği ile kabul edildi.

OYA BAYDAR:
"Türkiye'ye dönüşü, demokrasi sürecine katkıda bulunacak şekilde örgütlemeli... Toplu hareket olarak örgütlenirken etkili olacağını düşünüyorum."

Toplantı başlıyor

Toplantının başlama saatinden çok önce, Batı Avrupa'nın dört bir

BERİA ONGER:
"Yurttaşların atılmayı hazmediyoruz. Ancak Türkiye'ye dönmek, bu hakkımızı geri almak istiyoruz. Bunun için yurda dönmek istiyoruz."

farklı görüşten politik göçmenin, konusunu sorunu bile olsa, ortak bir görüş etrafında birleşip birleşemeyecekleri konusundaki endişe ve gerginlik eşlik ediyordu.

Çağrı kurl adına açış konuşmasını yapan Gültekin Gazioglu, çağrı mektubunu bir kez daha okuyarak, toplantının amacını açıkladı ve toplantıyı kendisinin, Dursun Akçam'ın, Bahattin Erku'nun ve Yalçın Çerit'in yöneteceklerini belirterek ilk sözü yazar Demir Özlü'ye verdi.

Demir Özlü, İnsan Hakları Evrensel Bildirisi ile Türkiye'deki yasaların ve bu yasaların uygulanması arasındaki çelişki üzerinde durdu. 16 Kasım 1987 günü Türkiye'ye dönen TIP ve TKP genel sekreterleri Sarı ve Kutlu'ya yapılan

TARİK ZİYA EKİNCİ:
"Yurda dönme özlemini hep içimde taşıdım. Ama dönüşüme ırmak kazandırmak için bir şey yapamadım... Yurda dönme duyarlılığını insanlara kazandırmak..."

rallarının demokratik bir rejimde varolamayacağını söyledi.

Tartışma başlıyor

Gün boyu 35 kişinin söz aldığı konuşmalarda hemen tüm konuşmacılar, toplantıya hakim olan olumlu ve yapıcı havayı zedelemeyecek için büyük bir özen gösteriyorlardı.

Toplantıda yapılan konuşmalarda, politik göçmenlerin Türkiye'ye dönüşü konusunda esas olarak üç farklı yaklaşımın varlığı gözle karşılandı. Bunlardan biri, geriye dönüşlerin olabildiğince büyük bir grup halinde ve toplu olarak yapılması ve bunun koşullarının hazırlanması gerektiği, bunun dışında yapılacak daha küçük gruplar halinde dönüşlerin yararı olmayabileceği görüşüydü.

İkinci görüş, Türkiye'de geriye dönüş koşullarının hazırlanması için yapılacak çalışmaların hiçbir bittirici olmamakla birlikte, daha bugünden dönmeye hazır olan kişilerin daha küçük gruplar halinde dönmelerinin, toplu dönüş koşullarının hazırlanmasına, bunun da

BÜLENT ULUER:
"Toplantıya hiç amadeleşen solun bir bölümünün katılması çok önemli. Ama bunu genişletmek gerek."

ötesinde Türkiye'deki demokrasi mücadelesine katkı getireceğini savunuyordu.

Üçüncü görüş ise, Türkiye'de köklü dönüşümler olmadıkça, cezaevlerindeki politik tutukluların özgürlüklerine kavuşmadıkça, [41 ve

AHMET KAÇMAZ:
"Her dönüş bu süreçle hizmet etmez. Benim dönüşüm bu süreçle hizmet etmezse, dayanışma istemek de olmaz."

CAN AÇIKGÖZ:
"Süreklilik sağlayacak bir mekanizmaya kavuşmak ve farklı durumları gözeterek esneklik ve politik hareketlerden bağışsız bir mekanizma oluşturmak..."

DEMİR ÖZLÜ:
"140, 141, 142, 158-159 311-312, 1930 faşist İtalyan yasalarıdır. Faşist tek partinin hukuk kuralları, demokrasilerde uygulanamaz."

Gelgeçten oluşan komisyon kendi

ERDAL TALU:
"Topluca dönüş ya da tek tek dönüş kavramlarına takılıp kalmaksızın, topluca değil ama birlikte dönüşü başlatmak için diyalog..."

SÜMEYRA ÇAKIR:
"Aynıldığım gündün beri ülkeye dönmek istiyorum. Hasta olduğum için dönemiyorum gibi haberler çıktı basında... İyileştim... Ama bu da ülkeye dönmem için engel teşkil etmedi. Dönüşle ilgili her türlü girişimi destekleyeceğim."

Süleyman Kırtece, Doğan Özgüden, Demir Özlü, Ömer Polat, Orhan Sililer, Müslim Şahin, Yücel Top, Selahattin Uyar, Yücel Yeşilgöz, Sanar Yurdutapan, Murat Tokmak ve Zeki Kılıç'tan oluşması onaylandı. Gerek toplantı sırasında yapılan konuşmalarda, gerekse komisyon tarafından da sürdürüldüğü, mevcut yelpazenin genişliğiyle rağmen bunun yeterli olmadığı sonucuna varıldı ve seçilen kurulun çalışmalarını daha da geniş bir tabana oturtmak amacıyla kendisini genişletebileceği belirtildi.

"Tercüman" protesto edildi

Tercüman yayıncısının politik

Toplantıya katılanların kabul ettikleri ortak metin

Batı Avrupa'nın çeşitli ülkelerinden gelen, çeşitli siyasi görüş ve mesleklerle mensup Türkiye'deki politik göçmenler 20 Mart 1988 tarihinde Köln'de bir araya gelmişlerdir. Toplantıya katılanlar, aşağıdaki tespitleri yapmışlar ve tartışmaları kendi görüşleri üzerinde ortak kararlılıklarını belirtmişlerdir.

1) Politik müteciler dayanışma ve eşgüdüm toplantısı bağımsız bir girişim olarak politik mütecilerin mensup oldukları parti ve gruplar arasındaki görüş farklılıkları ve tartışmaları kendi görüş akışı ve çalışma alanı dışında tutmaktadır.

Politik müteciler arasındaki dayanışma ve koordinasyon çalışmalarının herhangi bir parti ve grubun çalışmalarına doğrudan destek sağlamaya ya da herhangi bir parti ya da gruba karşı bir platform oluşturmak gibi bir konuma düşmemesine büyük titizlik gösterilmesini ilke edinilmiştir.

Politik mütecilerle dayanışma ve koordinasyon çalışmalarını koşullar ve getirebileceği avantajlar düşünülerek, bu politik parti ve grupların temsilcilerinden oluşan bir oluşum biçimini değil, kişilerin tek tek katıldıkları bir çalışmaya temel almıştır.

Politik mütecilerle dayanışma ve koordinasyon çalışmalarını politik parti ve grupların ve tek kişilerin Türkiye'ye dönüşüne ilgili karar ve eylemlerinin yorumlanması, bu konuda şu ya da bu yönde ortak bir değerlendirme yapılmasını kendi alanının dışında görmektir. Bu çalışma, zamanlaması ve biçimi ne olursa olsun bir bütün olarak politik mütecilerin dönüşünü kolaylaştırabilecek, acı ve sorunlarını en aza indirebilecek işlevlerin yerine getirilmesine çaba gösterecektir.

Politik mütecilerin Türkiye'ye dönüşleriyle şu anda bulunan ülkelere karşı durum ve sorunları, kendilerinin ve yakınlarının Türkiye ile ilişkileri, karşı karşıya bulundukları baskılar ve bütün politik mütecilerle dayanışma ve eşgüdüm çalışmaları, Türkiye dönüşü koşullarının yaratılması, tüm çalışmaların ana hedefi olarak sapartkan, bu bütünlüğü gözden uzak tutmaz.

Politik mütecilerin Türkiye'ye dönüşleri, politik müteciler arasında yasal konular ve özel koşullar başta olmak üzere birçok alanda varolan farklılıklar sonucu, hayli uzun bir dönem kapsayabilecek bir süreçtir.

2) Politik müteciler arasındaki dayanışma ve koordinasyon çalışmalarını, tüm politik mütecilerin Türkiye'ye dönüşlerini sağlamaya yönelik bir kapsam ve perspektif içinde yürütmektedir.

Politik mütecilerin şu anda bulundukları ülkelere karşı sorunları bu ülkelere karşı demokrasi mücadelesinden ayrılmaz. Ve bu genel çerçeveyin gerekleri düşünülerek çözümlenebilir.

Politik müteciler arasındaki dayanışma ve koordinasyonu sağlayıp geliştirmeye, Türkiye'ye dönüşü kolaylaştırmaya yönelik her türlü çalışmalar, Türkiye'de demokratik hak ve özgürlükler için mücadele çalışmalarının bir parçasıdır. Bu ülküye kendini demokratik mücadele safından sayan her kurum, kuruluş, grup ve kişi tarafından tüm boyutlarıyla kavranıp gereklerinin yerine getirilmesini sağlamak, politik müteciler arasındaki dayanışma ve eşgüdüm çalışmalarının ana eksenini oluşturacaktır.

3) Mütecilerin yurda dönüşü için mücadele, ikkenceye son verilmesi, göçaltı ve futukluk süresinin uluslararası ölçülerde uygun hale getirilmesi, avukat ve yakınlarıyla serbestçe görüşme, haklarında anti-demokratik bir yönetime tarafından açılmış bulunan soruşturma ve davaların durdurulması, tüm politik tu

Newroz kutlamaları

Newroz, MÖ. 612 yılında Kürtlerin ataları sayılan MED ler tarafından kutlanmaya başlanmıştır, giderek Ortadoğu halklarına yayılmış.

Yaygın efsaneye göre Kürtlerin **Dehak** adında zorba bir hükümdarı varmış. İki omuzunda iki yılan taşıyor, bu yılanlar hergün öldürülen gençlerin beyni ile beslenmiş.

Halk, bu zorba hükümdardan kurtulmak için **Kawa** adında bir demircinin öncülüğünde ayaklanarak ve **Dehak**'ı öldürmüştü. Böylece, **Dehak**'tan kurtuluş günü, Kürt halkının özgürlük bayramı olmuş. O gün bugündür Newroz, her 21 Mart günü kutlanır.

Ülkemizde baskı ve zorbalık altında kutlanan Newroz, Avrupa ülkelerinde de Kürt örgütleri öncülüğünde kutlanmakta.

Bu yılki Newroz bayramları **Batı Berlin**'de, **Frankfurt**'ta ve Avrupa'nın çeşitli ülkelerinde kutlandı.

Ayrıca 26 Mart'ta Duisburg Rhein-Ruhr Halle'de saat: 18'00'de,

2 Nisan'da Nürnberg Meistersinger Halle, Münchener str. 21'de kutlanacak.

Sovyetler Birliğinden Kürt sanatçı **Arame Tigran, Şivan, Emekçi, Baran** gecelere katılacak, tiyatro ve folklor gösterileri sunulacak.

DOĞAN ÖZGÜDEN:
"Hapishaneler boşalmadan Türkiye'ye dönmek, büyük bir tutaktır..."

İLKAY DEMİR:
"Sorunu sadece politik göçmenlerin dönüşü olarak görmek yeterli olmaz. Türkiye'deki antidemokratik baskılar hakkında Avrupa kamuoyunu bilgilendirmek gerek."

Üçüncü görüş ise, Türkiye'de köklü dönüşümle birlikte, cezaevlerindeki politik tutuklular özgürlüklenme kavuşmadıkça, 141 ve 142. maddeler ile anayasadakiler de dahil, diğer yasalardaki antidemokratik hükümler kalkmadıkça, Türkiye'ye dönüş yapılamayacağını ve yapılmaması gerektiğini savunan görüştü.

Sözlenen konuşmacıların bu üç farklı yaklaşım etrafında odaklanan görüşlerini dile getirmeleriyle beraber, üç görüşün de birbiriyle uzlaşmaz olduğu ve politik göçmenlerin Türkiye'ye dönüşünü gerçekleştirmek amacıyla bütünsel bir politik göçmen hareketi yaratmanın mümkün olduğu kanısı tüm toplantıya hakim oldu.

Toplantı boyunca söz alıp görüş belirtenler şunlardı:

Gültekin Gazioglu, **Demir Özlü**, **Örhan Silier**, **Turhan Ata**, **Doğan Özgüden**, **Ahmet Kardam**, **Tarık Ziya Ekinci**, **Haluk Tanipekçi**, **Ekerem Aydın**, **İlkay Demir**, **Berita Öner**, **Oya Baydar**, **Bülent Uluçer**, **Gönül Dincer**, **Ali Atakan**, **Yavuz Çizmeci**, **Yalçın Yusufoglu**, **Dursun Akçam**, **Can Açıkgöz**, **Süleyman Üstün**, **Mehmet Özdemir**, **Sümeyna Çakır**, **Erdal Talu**, **Şeyda Talu**, **Satku Coşkun**, **Fevzi Karadeniz**, **Cemal Kural**, **Ahmet Kaçmaz**, **Şeref Aydın**, **Bayram Ayaz**, **Ali Develioğlu**, **Zühal Kılıç**, **Zeki Kılıç**, **Cafer Cebce**.

Komisyon çalışması

Öğleden sonraki çalışmalar sürenken, saat 15'e kadar divana ulaştırılmış yazılı ve sözlü önerileri değerlendirmek üzere bir komisyon saptandı. **Tektaş Ağaoglu**, **Ömer Polat**, **Doğan Özgüden**, **Örhan Silier**, **Can Açıkgöz**, **Ahmet Kardam**, **Yücel Yeşilgöz**, **Arif Ünal** ve **Ahmet**

lar, demokrasilerde uygulanamaz."

Gelgeçten oluşan komisyon kendi arasında toplanarak ortaya çıkan görüşleri bağdaştırmayı amaçlayan bir metin üzerinde çalıştı ve çalışmaların sürekliliğini sağlayacak kurul için isim önerileri hazırladı.

Toplantı, komisyonun önerisini benimsiyerek çalışmaları yürütecek kurulun **Tektaş Ağaoglu**, **Dursun Akçam**, **Bayram Ayaz**, **Yalçın Çerit**, **Sümeyna Çakır**, **Kemal Dayal**, **Bahtiyar Erkul**, **Engin Erkiner**,

DURSUN AKÇAM:
"Demokratik ve legal platformda, demokrasi mücadelesinde, asgari müştereklerde birleşmek zor değildir."

ÖRHAN SİLİER:
"Bu toplantı ortak zemini oluşturmak için bir başlangıçtır."

"Tercüman" protesto edildi

Tercüman gazetesinin politik göçmenlerin bu toplantısını "TBKP toplantısı" olarak göstermeye çıkan yayını, sert tepkilere neden oldu. Açış konuşmasını yapan **Gültekin Gazioglu** Tercüman'ın bu yayınına tepki ettiklerini açıklarken, toplantıda söz alan konuşmacılar da politik göçmenlerin bu yeni girişimine zarar vermeyi amaçlayan bu tür yayınların protesto ettiler.

YAVUZ ÇİZMECİ:
"Gidecekler olumlu katkıda bulunacaklar. Ama bir gün hep birlikte dönmek... Bu hayali yaşamaya geçirmek için çalışmak."

TURHAN ATA:
"Karar verdim, Türkiye'ye dönmek istiyorum."

verilmesi, gozaltı ve tutukluluk süresinin uluslararası ölçülere uygun hale getirilmesi, avukat ve yakınlarıyla serbestçe görüşme, haklarında anti-demokratik bir yönetim tarafından açılmış bulunan soruşturma ve davaların durdurulması, tüm politik tutuklu ve hükümlülere özgürlük ve başta ceza kanunu, pasaport kanunu, vatandaşlık kanunu olmak üzere öteki yasalardan anti demokratik maddelerinin iptal edilmesi ve özel olarak Kürt halkı üzerindeki baskıcı uygulamalara son verilmesi için Türkiye'de verilen mücadele ile yakından bağlıdır.

En temel çizgiler, politik göçmenlerin doğrudan ve yalnızca kendileri için ortaya koydukları bir talep olması söz konusu değildir.

Politik mültecilerin dayanışma ve eşgüdüm çalışmaları ulusal ve dinsel baskının, özellikle Türkiye Kürdistanı'nda binlerce kişinin Türkiye'den ayrılıp, iltica için başvurmasına sebep olmuş olduğu gerçeğinin altını çizilen ve bu türlü ilticalarla politik ilticacılar arasında farkı saptamakla birlikte, etnik özellikler ve dinsel inanışlar nedeniyle baskı gören tüm kişilerle dayanışmanın Türkiye dışındaki ve Türkiye'deki tüm demokratik güçler için bir görev olduğunun bilincinde olan bir anlayışla yürütülecektir.

4) Politik mültecilerin geri dönüşlerini kararlaştırmaya yönelik çalışmaları halen binlerce mültecinin yaşamakta olduğu ülkelerde bu ülkelerin hükümetleri ve sağ güçlerle Türkiye'de politik ortam hakkında yanlış, iyimser bir tablo çizilmesine araç edilmesinin iltica başvurularının reddini, kararların geciktirilmesini ve genel olarak olumsuz bir hava yaratılmasını, için kullanılması engellemek, tam tersine yaygın bir destek için bir kavrayış ve sempati ortamının yaratılması için çaba gösterecektir.

5) Politik mültecilerle dayanışma ve koordinasyon çalışmalarının coğrafi uzaklıkların getireceği zorlukları aşmak için de ülkesel ya da bölgesel sürekli bir örgütlenmeyi hedefleyen bir temele oturtulacaktır.

Öte yandan çalışmaların en büyük etkinliği sağlamanın tüm Avrupa çapında bir dayanışma ve eşgüdüm, Türkiye ile ilişkili olanaklı kılmak tek merkezli bir yapıyı gerektirdiği açıktır.

6) Daha önceki çağın kurulmuş bu dayanışma ve eşgüdüm çalışmalarını gerçekleştirecek komitenin temeli olması, şimdiye kadar iletilen öneri doğrultusunda **Zeki Kılıç** ve **Murat Tokmak**'ın bu çağın kurulmasına eklenmesi, bunun dışında gerek bugün bu salonda bulunan gerek bulunamayan -çeşitli nedenlerle- kişi, çevre ve meslek grubu, her ülkeden kişilerin dayanışma ve eşgüdüm komitesine katılmalarının sağlanması görevinin bu komiteye verilmesini kararlaştırmıştır.

AÇIKLIYORUZ!

Stuttgart Konsolosluğu,
emniyet müdürlüğü gibi mi çalışıyor?

“Bana ajanlık teklif edildi”

Soner GÜRLER

— Sayın Ali Rıza Sever Stuttgart Başkonsolosluğuna geldiğinizde size vatandaşlarımız arasında ajanlık teklifi edildiğini ve siz bunu kabul etmeyince de pasaportunuza el koarak uzatmadıklarını duyduk. Bu nasıl oldu bize anlatır mısınız?

Ali Rıza Sever: Fransa'da ayrıldığım eşimin yanında yaşayan oğlum için, TC Stuttgart Başkonsolosluğuna, pasaport almak üzere gittim. Oğlum 13 yaşında. Fransa'da hanımınla birlikte iltica isteminde bulunmuştum. Benden oğlumun iltica pasaportuna, nüfus kağıdını, doğumunu, ilanımızı ve benim pasaportumu aldılar ve bir gün sonra yeniden gelmemi söylediler. Ertesi gün gittiğim, oğluma ait belgelerle birlikte hoşanma ilanımızı geri verdiler. Benim pasaportumu şimdi veremeyeceklerini **II. Konsolos Bayan Günsel Gökten** ile görüşmem gerektiğini belirttiler. Bayan **II. Konsolos Günsel Gökten** ile iki kere görüşmeye çıktım. Kendisi her seferinde hakmdır bir dosyanın olduğunu, fakat bu dosyanın kendisinin bulamadığını söyledi. Başka bir gün gelmemi istedi. Bir sendika seminerine katılacağım için 2-3 hafta gelemeceğimi söyledim. “**Fark etmez**” dedi. Pasaportumu istedim, veremeyecekleri söyledi. Bir belge vermemi istedi, “**olmaz**” dedi. Pasaportumu böylece alamadım. Bu iş olduğunda cumartesi idi. 1987 yılının Eylül ayında. İlk pazartesi günü, hemen Yabancılar Dairesine giderek durumu anlattım ve kayıtlara geçirdim.

Sendika seminerinden sonra tekrar Başkonsolosluğuna gidene kadar 4 hafta tuttu. Arayışını anlattıysam bir ton ara işlem ve teknik kapıları geçtikten sonra, yeniden karışına çıktığım Bayan Günsel Gökten, benimle kendisinin değil, bir başka arkadaşın görüşeceğini söyledi. Beni başka bir odaya aldı. Bu odaya benim karşı layan bey, bana “**vatandaşlarımız arasında ajanlık yapmamı, aksil halde Ankara'ya kendisinin haklı olarak pasaportu almasını istemiyorum**” dedi. Ben, paraya ihtiyacım olmadığını, Daimler Benz'den aldığım masamın bana yettiğini söyledim. İnsana paranın da lazım olduğunu, benim Türkiye'de hiçbir şeyim olmadığını bildiklerini be-

Ben de kendisine işçi olduğumu, Türkiye'ye bundan daha büyük bir katkımın olamayacağını, döviz gönderdiğim, entellektüel olmadığımı, yazar olmadığımı, çizer olmadığımı uluslararası bir üye sahip olmadığımı, TC hükümetine nasıl yardımcı olabileceğimi sordum. Önce benim anlamadığımı belirttikten sonra, iyi dinlememi önererek, “**Size her türlü maddi ve manevi yardım yapacağız**” diye başladı. “**TC hükümetinin sizin bir yardımınıza ihtiyacı var**” diye devam etti. Ben, paraya ihtiyacım olmadığını, Daimler Benz'den aldığım masamın bana yettiğini söyledim. İnsana paranın da lazım olduğunu, benim Türkiye'de hiçbir şeyim olmadığını bildiklerini be-

Ben prensip sorunu olduğumu bilgi veremeyecekleri söyledim. Daha önce, kendisine iki konuda yardım açtığımı bildirmiştim. Bunlardan ilki sosyalist olduğum, devlet anlayışının da sosyalist devlet anlayışı olduğu, ikincisi de Kürt olduğum. Bunların hiçbirinin önemli olmadığını, benim sadece teklik edilecek görevi kabul etmemi önemli olduğunu belirtmiştim bana.

Teklifi yaparken, benim yeteneklerimi bildiklerini, ilerde gerekirse eşyenden konsolosluk için çalışanlara bana başlanılacaklarını de belirtti. Bu işin bir yanı.

İkinciyanına gelince, dediği gibi, benim işyerinde konsolosluk ile işbirliği içinde olan daha çok MHP liderden oluşan bir grup insanın olduğunu biliyorum. Yoksa ne bir basın örganında ne de benim ağımdan, henüz kimseye bahsedilmeden pasaportumun alındığı. (“**Tarafından nasıl biliyorsunuz?**” Şu anda DGB Genel Merkezinin, yanlış hatırlıyorsam 1980'lerde yayınladığı, konsoloslukların işyeri işi temsilcileri ile birlikte çalışmak için kurduğu çalışma grupları vardı ha-

Ali Rıza Sever, 17 yıldır Federal Almanya'da yaşıyor. 40 yaşında olan Sever, Stuttgart Mercedes'te çalışıyor. Geçtiğimiz dönemde kadar Mercedes işyeri işi temsilcisiydi. Şu anda IG Metall Sendikası işyeri temsilcisi

kümeti sizden bir yardım bekliyor, bir yardım yaparsanız bir sorun yok” dedi. Hemen pasaportumu verəcəğine de ekledi. Ayra görüşümün kendime ait olduğuna, devletin herkesin kişisel olarak kendi görüşünü savunmaya hakkı olduğunu söyleyerek, “**Bizim ülkemizde de demokrasi olduğuna göre siz istediğiniz fikri savunabilirsiniz**” dedi.

Ben de kendisine işçi olduğumu, Türkiye'ye bundan daha büyük bir katkımın olamayacağını, döviz gönderdiğim, entellektüel olmadığımı, yazar olmadığımı, çizer olmadığımı uluslararası bir üye sahip olmadığımı, TC hükümetine nasıl yardımcı olabileceğimi sordum. Önce benim anlamadığımı belirttikten sonra, iyi dinlememi önererek, “**Size her türlü maddi ve manevi yardım yapacağız**” diye başladı. “**TC hükümetinin sizin bir yardımınıza ihtiyacı var**” diye devam etti. Ben, paraya ihtiyacım olmadığını, Daimler Benz'den aldığım masamın bana yettiğini söyledim. İnsana paranın da lazım olduğunu, benim Türkiye'de hiçbir şeyim olmadığını bildiklerini be-

vermiyorlardı. Ben bireysel bir insan değilim, bu tür psikiklerin üzerine örgütlü olmaktan yanayım. Şimdi Frankfurt'yöresinde kurulmuş bir pasaportu almanlar inisiyatifi var ben bu kuruluşun çalışmalarını çok doğru buluyorum. Bir devlet temsilcisi eğer böylesine adice bir teklifle, ajanlık teklifiyle bir

“**Size her türlü maddi, manevi yardım yapacağız**” dedi. **TC hükümetinin sizin bir yardımınıza ihtiyacı var** diye devam etti”

vatandaşına yaklaşırsa bu ne biçim bir devlet yapsıdır? Buna bireysel değil örgütlü karşı çıkmak gerekir. Korkmamalı. Biz, ya ülkemizde demokrasi istiyoruz, ya da istemiyoruz. Eğer demokrasi istiyorsak, o zaman bu bize hediye edilemeyecek, demokrasiyi istemenin bir fatrası vardır ve bu fatrayı da insana ödetirler. Sonuçta demokrasi elde edilecektir.

— **Size Türkiye'ye ahilinde çalıştığınızı söylediklerini belirttiniz. Siz Türkiye'ye ahilinde çalıştığınızı kanıtladınız mı?**

Ali Rıza Sever: İki şeyi ayırmak lazım. Bunlardan biri benim Türkiye'ye ahilinde çalıştığım. Bu kesinlikle doğru değildir. Türkiye'ye ahilinde çalışanlar ortadadır. Bunlar enflasyon, fuhuş, korkukçuluk, sendikal hakları ortadan kaldıranlar, hukuku işletmeyenler, nitelikli insanların her türlüyle köleleştirilenler. Kürt halkının varlığını reddedenlerdir. Ercan Uralhan gibi insanlar, yolsuzluklarının sonra halk bakanlık koltuğunda duranlardır. Almanya'nın zehirli çöplüğünü Türkiye'ye depolamasını onaylayanlardır Türkiye'ye ahilinde çalışanlar. Biz bunca meşakkate, Türkiye'yi sevmediğimiz işin değil, Türkiye'yi ve halkımızı çok sevdiğimiz işin katiyanıyız. Türkiye'nin dostları onlar değil, biziz. Gelelim ikinci konuya biz Türkiye'yi onları belirttikten sonra, milletimiz sözün olarak değil, Türkiye'yi sosyalist anlamda seviyor ve tek çıkış yolunun da sos-

Stuttgart Başkonsolosu
ile konuştuğukGürün: Biz ajanlık
teklif etmedik, ama...

Ali Rıza Sever'in anlattıklarını dinledikten sonra, Stuttgart 2. Konsolosu Günsel Gökten'i aradık. Bayan Gökten konuyu Başkonsolos Raşit Gürün'le görüşmemizi istedi...

— Sayın Gürün, Ali Rıza Sever isimli bir işçi pasaportuna el koyulduğunu söylüyor... Ne dersiniz?

Raşit Gürün: Kendisine yazı yazdık, “gelip pasaportunu al” dedik...

— Ne zaman gönderildi bu yazı?

Raşit Gürün: 3 hafta falan oldu.

— Ali Rıza Sever böyle bir yazı almadığını söylüyor...

Raşit Gürün: Bazen aksama oluyor. Postada falan kaybolmuştur. 3 gün önce bir yazı daha gönderdik.

— Efendim, Ali Rıza Sever, konsolosluk binasında kot pantolonlu, resmi sıfatı ve ismi belli olmayan birisi tarafından kendisine ajanlık teklif edildiğini söylüyor.

Raşit Gürün: Olmaz efendim! Pasaportuna benim talimatla konsolos Günsel Gökten el koydu. Ona böyle teklifleri, başka organlardan biri yapmıştır. Konsoloslüğümüzün bilgisi dahilinde değildir.

— Ali Rıza Sever, konsolosluk binasında yapıldığını söylüyor.

Raşit Gürün: Devletin bir çok organı var. Biliyorsunuz, her devlet bazı faaliyetlerde bulunur. Bizim devletimizin de faaliyetleri vardır. Ancak Ali Rıza'nın söylediği bizim konsoloslüğümüze ilgili değildir. Esasen, bu Ali Rıza denen adam mimli bir kişidir. Kürtçülük propagandası yapıyor, bölücülük propagandası yapıyor.

— Buna rağmen pasaportunu vereceğiz diyorsunuz öyle mi?

Raşit Gürün: Geçici olarak efendim. Kısa süreli uzatacağız. 3 ay ya da 6 ay. Türkiye'den hakkında yazı bekliyoruz. Şimdi bizim, konsoloslukların takdir yetkisi kalmış. Bundan sonra Dişleri Bakanlığı'nın yazılı talimatı olmadan bir şey yapamıyoruz.

— Sayın Gürün, Ali Rıza Sever'e gönderilen yazının bir tarihini ve numarasını söyleyebilir misiniz?

Raşit Gürün: Sayısını söyleyemem efendim. Olmaz öyle şey.

— Pekli tarihi söyleyin efendim.

Raşit Gürün: İki gün falan oldu. (Gürün, telefonla konuşurken)

yalizm olduğumu görüyorum. Ben ne Türkiye'ye ahilinde ne de halkım ahilinde çalışmıyorum. Türkiye'ye ahilinde çalışmamın hesabını gerçekten Türkiye ve halk ahilinde çalışanlar ki, bunları ben az evle belirtirim, versimler.

— Ali Sever arkadaş siz gazetimize eylemleriniz adına verdığınız bir bilgilendirme yapıyor. Siz de eylemleriniz adına verdığınız bir bilgilendirme yapıyor.

ederim.

Ali Rıza Sever: Bana bu demokratik görevi yerine getirmeme fırsat verdiğiniz için ben size teşekkür ederim.

(*) Bu kişinin adı gazetimizde saklıdır.)

(**) Fremdenpass: Pasaportların elle verilen alınan yabancılarla verilen bir pasaport cinsi)

Barfuss işçi

göçmen örgütlerinin pasaport harçları konusunda yürüttüğü kampanya sonucunda da açıkça gördüğümüz gibi, mücadele edildiğinde, kimi haksız ve anti demokratik girişimleri, uygulamaları geçersiz kılmakta olanaklı.

Gazetemiz de bu konuda üzerine düşeni yapmaya, yurttaşlara uygulanan kötü muamele, bu tür çirkin teklifler ve hertürlü haksızlığı ortaya çıkarmaya yayınlamaya hazırdır.

Bilinen bir nokta daha var. O da şu: Ülke dışı sürdürülen antidemokratik yönetimin buradaki temsilcileri olan konsolosluklar, bu uygulamalar için cesareti, ülkedeki yasakçı, antidemokratik düşünceden alıyor. 141, 142, 140, 163 gibi özgürce düşünmeyi ve düşünceler doğrultusunda örgütlenmeyi yasaklayan TCK maddelerinin varlığı olmasa, hangi konsolos düşüncelerinden dolayı bir yurttaşın pasaportuna el koyma cesaretini gösterebilir?

Türkiye Postası, yurtdışında yaşayan yurttaşlarımız konsolosluk kapısında kul etme anlayışına karşı mücadelenin ülkenin demokratikleşmesine de katkı yapacağı bilinciyle olan herkese sayfalarını açıyor.

Sizden açıklaması bizden sergilemesi.

Türkiye Postası

- Ajanlık teklifinin size ne yaptırdığını etraflı bir şekilde anlatırmısınız?

Ali Rıza Sever: Bakışlarından tutun da, giyimine kadar her yanılla hiç devlet memuruna benzemeyen, hatta üzerinde kot pantolon ve kravatsız bir gömlekle kazak

olan, 40 yaşlarında biri, beni ayakta ve alışılmadık bir kibarlıkla karşıladı. Bana pasaportumu gösterdi, ayrıca benim olduğumu söylediği bir de dosya. Bana ellerinde devlet aleyninde çalıştığıma dair belgeler, ihbar mektupları ve aynı işyerinde çalıştığımız arkadaşlarımız tarafından verilmiş bilgiler olduğunu söyledi. Stuttgart'ta aslında olmayan, Kürdistan İşçi Derneği diye bir derneğin ismini anarak oraya gittiğimi söyledi. Ben böyle bir derneğin olmadığını söyleyince de, "İtiraz etme boşuna, biliyoruz. Fakat bunların hiçbirisi önemli değil. TC hü-

kufları benim Türkiye'de hiçbir şeyim olmadığını bildiklerini belirtti. Daha sonra Stuttgart'ta bir Kürt örgütünden kendisine haber toplamamı istediklerini açıkça söyledi. Ayrıca beraber çalıştığım arkadaşlar hakkında da enformasyon toplamamı istedi. Bana yaptığı tek-

"İşyerinde konsolosluk ile işbirliği içinde çalışan ve daha MHP'lerden oluşan bir grup insanın olduğunu biliyorum"

lfi kabul edemeyeceğimi belirtince de, üzerinde düşüneceğini, pasaportu da vermeyeceğini söyledi. Kalkarken, benim kendisiyle direkt temas kuramayacağımı, eğer görüşmek istersem Bayan II. Konsolos Günsel Gökten ile önce konuşmamı söyledi.

- Size hem işyerinden hakkınızda bilgi aldıklarını söylüyorlar, hem de size, yine aynı işyeri hakkındaki kendilerine bilgi vermenizi istiyorlar. Bu size bir çelişki değil mi?

Ali Rıza Sever: Konuşmamız sırasında bana bazı sorular sordu. Sendikacı işyeri işçi temsilcisi olup olmadığını, arkadaşlarımızla aram nasıl olduğunu, daha çok kimlerle temas ettiğimizi sordu. Bunlar onun bildiği şeylerdi. Ben ilk soruları, evet diye cevapladım, sonraki soruda sendika içerisinde birçok tanıdığım olduğunu belirttim. İşyerinde mevcut siyasi görüşleri sordu. Ben her türlü siyasi görüşün olduğunu söyledim. Bunlar hakkında bize bilgi ver dedi.

temsilcileri ile birlikte çalışmak istediğini söyledi. Bana yavaş yavaş o demekteki insanlarla ilişki kuracağın, dermeğe üye olacağın, sonra yönetime gireceğin gibi yol da gösterdi.

- Pasaportun alındıktan sonraki gelişmeleri biraz anlatır mısın?

Ali Rıza Sever: II. Konsolos Günsel Gökten bana beklememi söyledi. Pasaportumu vermeyeceğini o benimle konuşan diğer kişi demişti. Ben konsolosluktan geldikten sonra düşündüm: Beni illegal konuma getirmeye çalışıyorlardı, oturma hakkım da vardı. Bu nedenle ilk iş olarak yabancılar dairesine durumu bildirdim. Bakın benim pasaportum Ekim 1987'de alındı. Kısa bir süre sonra bir Fremdenpass (**) verdiler. Pasaportları alınmış başka arkadaşlar da var. Onlara nedense henüz Fremdenpass vermediler. Örneğin Komkar Yürüme Ku. üyesi Mehmet Elbistanlı ile Aydın Keserisim ile arkadaşlarımla da pasaportlarına Stuttgart konsolosluğuna el ko- nuldular. Kendilerine henüz bir Fremdenpass verilmedi.

Ayrıca sendikam IGM'e gittim ve yardımlarını gördüm. Öncelikle Yeşillerden ve SPD'den ve bunların eyalet ve federal parlamento milletvekili Rolf Linkohr'un büyük desteğini gördüm.

Fakat konsolosluktan hiç ses çıkmıyor. Bilmeyorum, belki de yaptıkları pisliği uyacak bir külf bulamıyorlardır da, bunun için cevap

Barfuss fabrikasının işten atıldığı işçi temsilcisi Haydar Özcan'ı, işyeri işçi temsilciliği başkanı da mahkemeye verdi ve Haydar'ın işçi temsilciliğinin mahkemeye karar ile kaldırılmasını istedi. İşyeri işçi temsilciliğinden dayanışma beklenirken böyle bir yola başvurusu çevrede şaşkınlık yarattı. Gerekçe: "İşyerindeki sırtı basına açılmak."

Neydi sır? Geçen sayılarımızda yazmıştık, fabrikadaki rüşvet, yolsuzluk, dayak olaylarını basına açıklamak. Gizli kalmalıysa bunlar. Kendi aralarında al gülüm ver gülüm halletmeliymişler. Üstelik halledilmesi için kaç kere kendilerine başvurulmuş, olaylan biliyor, parmaklarını bile kımlatıyorlardı. Basına açıklanma işi temsilciliği başkanı Bay Hans Scholz pek rahatsız olmuş. Kolları sıvayıp bu gibi hak-

sızlıkların üstüne gidecek yerde kendisi ile birlikte seçilen arkadaş Haydar'ı mahkemeye vermiş. Patrona bile fırsat bırakmamış. Bu adam kimin temsilcisi? Yoksa rüşvet olaylarından onun da parmağı mı var?..

Öte yandan Haydar Özcan'la dayanışma gelişiyor. 19 Mart'ta da dayanışma komitesi Oer-Erken schwick'te, 24 Mart'ta Marl'da bilgilendirme standı açarak imza kampanyasını sürdürdü. İmza sayısı 1200'ü geçti. Önümüzdeki haftalar için de bir dizi eylem planlandı. Bu eylemlerde hem Barfuss tüm çıplaklığı ile kamuoyuna tanıtılacak, hem de Özcan'la dayanışma sağlanacak. Sıraşyla:

7 Nisanda Bottrop'da Barfuss ile ilgili bir video filmi gösterilecek. 1 Mayıs'ta Ruhrfestspiel-

Barfuss işçi temsilciliği başkanı kimin temsilcisi ?

İşten atılan işçi temsilcisi.
Haydar Özcan

haus-Recklinghausen'de stand açılarak bilgilendirilmeye devam edilecek.

13 Mayıs'ta büyük bir dayanışma gecesi düzenlenecek. Bu geceye Ali Asker ve bir orkestra ile birlikte Aydın Cümen katılacak. Ayrıca Udo Lindenberg ile Renan Demirkan davet edilmişler. Gelmeleri için çalışmalar sürüyor.

Bunların dışında bir de Fransa'da Oer Erkschwick'in kardeş şehri var. O şehir halkından, oradaki sendikacıların dayanışma istemiş durumda.

Ayrıca Haydar Özcan'ın durumu benzerlik gösteren olaylar varsa, F.Almanya düzeyinde onlarla ilişki kurmak istiyor dayanışma komitesi. Tel: B.Erdem: 02361-25976. Bilinen bölgeyi olayların bu telefona bildirilmesi rica ediliyor.

Oskar Lafontaine'nin önerileri tepki ile karşılandı

Düşman seni överse

Ümit KÖSEGLÜ

FAC'de, Saarland eyaleti, eyalet başbakanı Oskar Lafontaine'nin başlatığı: Çalışma süresinin kısaltılmasında, işçi-emekçilerin ücret zamlarından "feragat etmeleri gerektiği" tartışması kızışarak sürüyor. Bilindiği gibi Lafontaine bu öneriyi, işsizliğin azaltılması için halen çalışanların da "kurban vermesi" gerektiği gerekçesiyle getirmiş, aylık kazançları 5 bin marktan fazla olanların uygulanmasını önermiştir.

Aradan geçen zaman bu önerinin SPD'nin sol kanadından sayılan Lafontaine'nin kaza ile "algımdan kaçan" geliştiği söylenmiş sözler olmadıkları kanıtlandı. Önerinin hemen ardından Hamburg eyalet başbakanı SPD'li Dohmanny, Schleswig-Holstein başbakanı adayı Engholm ve daha bir dizi tanınmış SPD'li politikacının bu öneriyi katılması bunun en açık örneğidir.

Görünen odur ki, bir dizi SPD'li politikacı işsizlik mücadelesi konusunda, Alman Sendikalar Birliği DGB'nin yıllardır mücadelesini verdiği pozisyonundan kopmakta, DGB ve ona bağlı 17 işkolu sendikasıyla dayanışmanın en yalın, en gerekli olduğu bir dönemde onlara sırt çevirmektedirler. Bu kopuşun, işçilerin korunması, işsizliği karşı etken önlemlerin alınmasında, tüm sendikal, politik ve demokratik güçlerinin birliğinin her zamankinden daha gerekli olduğu bir dönemde rastlaması işin acı yönüdür.

Önerinin yanlışlığı doğruluğu bir yana, FAC'deki yerli yabancı emekçilerin, onların sendikalarının, toplu sözleşmelerin sürdürdüğü sayıtlarla Lafontaine'den bekledikleri en azından dayanışmadır. Bunu ölmeyen bir politikacı kanımızca her türlü politik hassaslık ve esnek düşünce yeteneğinden yoksun demektir. Böyle bir tutum aynı zamanda politik sorumsuzluktur.

Saarland eyalet başbakanı O. Lafontaine çalışma süresinin kısaltılması için işçilerin ücretlerinden feragat etmesini önerdi.

Gerçek neden

"Kaliç-yüksel işsizliğin gerçek nedeni mevcut işin yanlış dağılımı değil, yıllardır uygulanan ve futuru işi-emekçilere ve dar gelirlilere ödettirilen sosyal ve ekonomik politikadır. Kaliç-yüksel işsizlik, tekerlerin uyguladıkları tek yönlü rasyonelleşme önlemleri, büyük bankaların küre yönelik yatırımlarını, hükümetin işçi-emekçi düşmanı, sendikal hakları kısıtlama, silahlanma harcamalarını köklerinden uygulamalarıdır.

Yapılması gereken ve her geçen gün daha acil, daha yakıcı kazanımları ise: FAC'deki mevcut işin, işyerlerinin başka biçimde dağıtılması değil, ülke olanaklarının tam istihdam programı ve kaliç-yüksel işsizlik mücadelesi için harcamasıdır. Yapılmayan, yapılmak istenmeyen işte budur.

Rakamlarla kurbanlar

FAC'deki kaliç-yüksel işsizliğin ortadan kaldırılması en fazla çalışanların çıkarından. İşsizliğin yok edilmesini isteyenlerin en başında onlar olmalıdır. Çünkü en fazla onları etkilemektedir. Bunun nedenleri çok yönlüdür.

Birincisi, mevcut kaliç-yüksel hakları çevrelere karşıları karşı kuz olarak kullanılmakta, onların ücret, sendikal ve sosyal haklarının budanmasında araç olmaktadır. İkincisi, işini kaybetme korkusu çalışanlar arasında rekabeti artırarak, yabancı düşmanlığına kadar uzanmakta ve sendikal birlik gücünü zayıflatmaktadır. Bu nedenle, işsizliğin birinci ve gerçek karşıları zaten çalışanlardır.

Bu gereklerden hareketle "kurban vermeye" gelince: "FAC çalışanların 1980'den bu yana gerçek ücretlerinde düşüş vardır. 1982 den bu yana bir avuç işveren kâr 140 milyar DM artarken, 22 milyon çalışan gelirlerinde artış 53 milyar DM olmuştur. Aynı tarihten beri çalışanların ortalama bir lirdiki payı yüzde 8 düşerken, patronların üç ölkelere kapırdıkları servetleri, 70 milyar DM artmıştır. İşveren kârlarının artışı, 1960'dan bu yana rekorları kırarak, ücret ve maaşlardaki düşüş, 1988'de savaş sonrası FAC'sinin altı düzeyine ulaşmıştır.

Lafontaine'nin önerisinin içeriğinde yatan "Ücret zamlarından feragatle, işsizlik mücadelesi" tezi federal hükümet ve işverenleri, anayasasını onlara yüklediği "sosyal sorumluluk"ta, terk etmiş olur.

leri bakamı Zimmerman tarafından sürdürülen toplu sözleşmelerin kırmazca girdiği bir dönemde ortaya atılması sadece "rastlantı" değildir. DGB'nin konumuna ters düşen böyle bir öneriyi ortaya çıkış bilincizliğin sonucu da değildir.

Peki sorunun arkasına gizlenmek istenen nedir?

FAC'de belirli politik güçler temel ekonomik sorunlarda sendikal politikanın tam aksine, sermaye çevreleniyse, bu çevrelerin lehine, işçilerin-emekçilerin ve onların sendikal örgütlerinin çıkarlarından taviz verme pahasına da olsa uzlaşmak niyetindedirler. Acaba bu çevreler, bu tür davranışlarıyla, FAC ekonomisinin ilerini elinde tutan sermaye çevrelerine yeniden "İktidar için güvenilir bir parti oldukları mı" göstermek istemektedirler? Yoksa, yeni bir SPD/FDP koalisyon hükümetinin tabanı mı hazırlanıyor? Lafontaine'nin geleceğin başbakan adaylığına soyunduğu bilinen, bu gelişmelerden endişe duyuyorlar.

Görülür arzu eder ki, bu tür kusurlar geçmesin. Günlü arzu eder ki, yüreğinin ezici çoğunluğu sendika üyelerinin oluşturduğu SPD geçişime yıl Nürnberg'de yapılan büyük toplantıda kabul edilen, "Bans-ı çevre koruması" içlerinde, bugün her zamankinden daha sadık kalsın. Hem de herseye, kendi anasındaki çatlak seslere rağmen.

Buysa demememiz: "Düşman seni överse, dikkat et, mutlak hata yapıyorsundur."

İkinci Tiedt raporu açıklandı

Türkdanışlar kapatılıyor mu?

Soner GÜRLER

FAC Çalışma Bakanlığı tarafından yabancılardan ülkedeki sosyal sorunların anlaşılması görevlendirilen, Tiedt 2. ana raporunu da hazırladı. Yabancıların sosyal ve hukuksal sorunlarının çözümlemesi için çalışmalar yürüten Arbeiterwohlfahrt, Caritas, Diakonie gibi kuruluşlar ve bakanlıklara iletir. Rapor, bu kuruluşlar tarafından tepeyle karşılanırken, eyalet ve Federal Çalışma Bakanlığının rahat nefes almasını sağlar.

Başka bir deyişle, federal hükümet ve eyalet hükümetleri tarafından uzun süredir, yabancılara ayrılan bütçelerin yetersiz kısıtlama, Tiedt raporu ile bilimsel bir kılıf da büründürüldü.

Tiedt raporu diye isimlendirilen ve bugüne kadar ne hikmetse, hiçbir basım organı tarafından ele alınmayan, öncelikle yabancılardan yamsal sorunlarıyla ilgili olan, fakat yabancılardan uzak, masa başından tartışılan bu raporda ne deniyor?

Türkdanışlara veda mı?

Eğer elimizdeki raporu biraz özetler ve amaçlarını özüne indirsek, iddia edilen şu: Federal Almanya'da yaşayan yabancılardan hiçbir sosyal ve hukuksal sorunları bulunmuyor. Bazı lisan bilmemce ten kaç naklalan sorunlar varsa da, bu sorunlar yabancılardan beslenip kapamamakta. Öncelikle 1. kuşak Federal Almanya'da entegre denilen kaynağa sürecini tamamlamış, veya kısa süre içinde tamamlanmış sosyal, hukuksal ve kültürel sorunları gibi sorunlarla ilgilenen,

sosyal danışma bürolarına en geç 2000 yılına kadar ihtiyaç kalmayacaktır. Yabancılar da, diğer sorunları olursa, Almanlar gibi sosyal yardım dairelerine (Sozialamt) giderilir. Bugüne kadar, yabancılara yardım götürülen kuruluşlar da, diğer istisnalar, devlet bütçesine yük olmadıkça, yalnızca lisan bilmemce ten kaynaklanan sorunların çözümü için tercümanlar çalıştırabilirler.

İste Tiedt raporunun özü. Yani açıkçası, Türklerin sorunlarının çözümü için çalışan Türk danış büroları, diğer Arbeiterwohlfahrt (AWO) teşkilatı masrafları kendi kasasından karşılamayı üstlenirse, 2000 yılına kadar tercüme bürolarına dönüştürülecek. Ve kültürel, sosyal, hukuksal sorunları için ise belediyelere bağlı sosyal yardım dairelerine bayırmak gerekcektir.

Rapor neyi amaçlıyor?

Uzman raporu adı altında bir yabancılardan yapılmak istenen nedir? Sorunların çözümü için vatandaşlarımızın sosyal yardım dairelerine girmesini bugün de kimse engellemiyor. Zaten bu daireler, bu ülkede yaşayan herkesin işlerine bakmakla yükümlüdürler. Fakat sadece dil sorunundan kaynaklanan sorunların, insanın yaşam biçimini içeren, kültürel kaynak sorunlarının da dairelere götürülmesi, aksine, sorunların bir Alman vatandaşının sorununuymuş gibi yaklaşımları nedeniyle problemlerin büyüyüp de bir gerek. Ve hatta bazı sosyal yardım daireleri, yabancılardan sorunlarını kendi olanaklarıyla çözmek için Türk danışlarla birlikte çalışıyor. Açıkçası bu sosyal sorunların çözümü Türk danışlara ihtiyacı var.

Bu dairelerde çözümlemeyen, farklı yaklaşımlardan kaynaklanan bir sorun, şu anda dağ gibi önümüzde duruyor. Örneğin, çocuğa bir tokat attığı için (burada tokat savundığımızı sanlımsın) analık ve babalık hakkı elinden alınan vatandaşlarımızın sayısı az değildir. Eğitimsizlik, bilgisizlik, yanlış eğitim anlayışından kaynaklanan bu davranış, sosyal dairelerce kanı bir biçimde ve daha bir çözümlemeyecek şekilde de sonlandırılmamaktadır. Örnekler elbette çoğaltılabilir.

Bu nedenle aslında bizim ve konu üzerinde araştırmalar yapan Türk danışları, kendisinin bir uzman olduğundan daha şüphe ettiğimiz baş Tiedt'i raporuna getireceğimiz en temel eleştiri şu oluyor: Bu raporun hayata geçmesiyle, Federal Almanya'da yaşayan ve zorlu bir mücadele sonunda yabancılardan kavuşan yabancılardan bir kısmının da elinden alınıyor.

Elbette Tiedt raporunun, FAC'de ekonomik krizin ve yabancılardan yapılmak istenen değişikliklerin gündemde olduğu bir zamanda rastlaması tesadüf değil. Federal hükümetin yabancılardan politikasını sonuçları zaten bir sürü hissediyor. Çocukları Türkçe'de bulunan vatandaşlarımızın çocuk paralarını azaltılması, FAC'de doğum yapan kadınlara yabancılardan yardım azaltılması, eyaleti Türkiye'de olan vatandaşlarımızın vergi statüsünde başka olarak görülenleri her birer örnek. Sımdı seçer seçmez bu haksızlıklar bir yenisi Tiedt Raporu ile eklenmek isteniyor.

Biz bu kısa haberimizle, konuyla ilgilenenlerin tartışmak ancak, tam vatandaşlarımız da yakından ilgilendiren muhtemel bir tehlikeye dikkat çekmek istedik. Kolları avlamak ise size kalır...

Yani açıkçası, Türklerin sorunlarının çözümü için çalışan Türk danış büroları, diğer Arbeiterwohlfahrt (AWO) teşkilatı masrafları kendi kasasından karşılamayı üstlenirse, 2000 yılına kadar tercüme bürolarına dönüştürülecek. Ve kültürel, sosyal, hukuksal sorunları için ise belediyelere bağlı sosyal yardım dairelerine bayırmak gerekcektir.

Uzman raporu adı altında bir yabancılardan yapılmak istenen nedir? Sorunların çözümü için vatandaşlarımızın sosyal yardım dairelerine girmesini bugün de kimse engellemiyor. Zaten bu daireler, bu ülkede yaşayan herkesin işlerine bakmakla yükümlüdürler. Fakat sadece dil sorunundan kaynaklanan sorunların, insanın yaşam biçimini içeren, kültürel kaynak sorunlarının da dairelere götürülmesi, aksine, sorunların bir Alman vatandaşının sorununuymuş gibi yaklaşımları nedeniyle problemlerin büyüyüp de bir gerek. Ve hatta bazı sosyal yardım daireleri, yabancılardan sorunlarını kendi olanaklarıyla çözmek için Türk danışlarla birlikte çalışıyor. Açıkçası bu sosyal sorunların çözümü Türk danışlara ihtiyacı var.

Bu dairelerde çözümlemeyen, farklı yaklaşımlardan kaynaklanan bir sorun, şu anda dağ gibi önümüzde duruyor. Örneğin, çocuğa bir tokat attığı için (burada tokat savundığımızı sanlımsın) analık ve babalık hakkı elinden alınan vatandaşlarımızın sayısı az değildir. Eğitimsizlik, bilgisizlik, yanlış eğitim anlayışından kaynaklanan bu davranış, sosyal dairelerce kanı bir biçimde ve daha bir çözümlemeyecek şekilde de sonlandırılmamaktadır. Örnekler elbette çoğaltılabilir.

Bu nedenle aslında bizim ve konu üzerinde araştırmalar yapan Türk danışları, kendisinin bir uzman olduğundan daha şüphe ettiğimiz baş Tiedt'i raporuna getireceğimiz en temel eleştiri şu oluyor: Bu raporun hayata geçmesiyle, Federal Almanya'da yaşayan ve zorlu bir mücadele sonunda yabancılardan kavuşan yabancılardan bir kısmının da elinden alınıyor.

Elbette Tiedt raporunun, FAC'de ekonomik krizin ve yabancılardan yapılmak istenen değişikliklerin gündemde olduğu bir zamanda rastlaması tesadüf değil. Federal hükümetin yabancılardan politikasını sonuçları zaten bir sürü hissediyor. Çocukları Türkçe'de bulunan vatandaşlarımızın çocuk paralarını azaltılması, FAC'de doğum yapan kadınlara yabancılardan yardım azaltılması, eyaleti Türkiye'de olan vatandaşlarımızın vergi statüsünde başka olarak görülenleri her birer örnek. Sımdı seçer seçmez bu haksızlıklar bir yenisi Tiedt Raporu ile eklenmek isteniyor.

Biz bu kısa haberimizle, konuyla ilgilenenlerin tartışmak ancak, tam vatandaşlarımız da yakından ilgilendiren muhtemel bir tehlikeye dikkat çekmek istedik. Kolları avlamak ise size kalır...

kısası...kısası...kısası.

Dechering
ekmek firmasında
işçi temsilcileri
seçildi

esnek düşünce yeteneğinden yoksun demektir. Böyle bir tutum aynı zamanda politik sorumsuzluktur.

Neden mi? Bakın karşılımlarımız ne diyor?

Lafontaine

Sermayenin baş temsilcisi F.J. Strauss: "Bu öneriyi reddedenlerin federal hükümete işsizlik konusunda söz söylemeye hakkı yoktur" derken, televizyon konuşmasında, FAC Ekonomi Bakanı Bangemann ile birlikte Lafontaine'yi öve öve bitiremiyor. İşverenler Birliği Başkanı Murrmann: "Çalışanlar da kurban vermedilerdir. Tartışmalar nihayet en doğru rayına sınıldı" diyor. Kuzey Ren-Westfalya İşverenleri Başkanı Kirchhoff: "Ücret zammından feragatle bile olsa, iş süresi kısaltılmasında kimseye işyeri garantisi veremeyiz" diyorlar. Hükümetin başı Kohl ve Çalışma Bakanı Blum hem de yıllardır "Her kesim kurban vermeye hazır olmalıdır" demiyorlar mı?

Bir dizi yanlışın yanı sıra, Lafontaine'nin önerisindeki temel çelişki ve yanlış: Ücret zamlarından feragatle yapılacak çalışma süresi kısaltılmasının, mevcut işin, işyerlerinin işsizlere dağıtılmasını olana kılacağıdır. Ona göre bu, halen çalışanların işsizler lehine verilecekleri kurbanlardır.

Kim olursa olsun, bu tezi savunanlar şunu bilmelidirler ki, FAC'deki kalıcı-yınsal işsizliğin nedeni, yeten kârın işin olmaması değildir. İşe çevre koruması, sağlık hizmetleri ve eğitim alanındaki doldurulacak üzere bekleyen boşluklar. Lafontaine'nin önerisine "Can yeleği" gibi sanayi hükümet yetkilileri ve işverenler bu alanlarda işyerleri açmaya yanaşmamaktadırlar. Çünkü onlara bekledikleri kârı getirmemektedir.

Her kim ki, çalışma süresinin kısaltılmasının ücret zamlarından feragatle yapılmasını savunur, o, ekonomik kuralları bilmiyor, ya da bilerek inkâr ediyor demektir. Burada inkarnı şupı daha büyüktür. Zira, ücret zammından feragat, toplumun satınalma gücünün düşmesini, iç pazarda sürümün-tüketimin azalmasını gerektirecektir. Üretimin satılması, yeni işsizlik, kısa çalışmayı beraberinde getirecektir. Bu durum özellikle küçük işyerlerini, esnafı etkileyecektir. Çünkü bunların yaşaması, ayakta kalabilmesi ve "büyük bakkalara" yeni olmamak için dayanabilmeleri, milyonlarca işçi-emekçinin satınalma gücüne bağlıdır. Bu nedenle de, ücret artışlarının, ücret "masraflarının" işsizliğe neden olduğu, yeni işsizliğe yol açacağı, artacağı veya işsizliğin ücret artışlarından feragatle giderilebileceği kocoman bir yalıdır. Tam tersine çalışma süresinin kısaltılma pahasına da olsa, ücret artışlarından feragat, yokunda saydığımız nedenlerle yeni işsizliğin, işsizler sayısında artış gerektirecektir.

Sendikalar bu nedenlerdir ki, patronların geçmişte, her toplu sözleşme öncesinde ağızlarına sakız ettikleri "Bugünün kârları, yarının yatırımlardır, yarının yatırımları ise, öbür günlerin, geleceğin işyerleridir" tekerlemelerine karşı çıkmalardır. Zira son 8 yıldır, bir süre hiç olmayan ve iki yıldır çok düşük olan, gerçek ücret artışına karşın, rekor düzeyinde ulaşan işveren kârlarına rağmen işsizlik azalmamış, artmıştır. Dolay-

ısıyla "Ücret zamlarından feragatle, işsizlik mücadele" tezi federal hükümeti ve işverenleri, anayasanın onlara yüklediği "sosyal sorumluluktan" resmen kurtarmaktadır.

Özellikle Kohl hükümeti döneminde sosyal alanlarda çalışanların verdiği kurbanlar da bunun cabasıdır. Sonuyoruz: Bunlar kurban değil de nedir?

Patron sınır tanımaz

Lafontaine'nin önerisindeki "Çok kazananların çalışma süresinin kısaltılması halinde ücret zamlarından feragat etmesi" tezi aynı zamanda gerçeki çarpıtma olduğu kadar, tehlikelidir de.

Burada ölçü sınırı olarak alınan, ayda 5 bin DM kazanan işçi-emekçilerin sayısı iki elin parmağını geçmezken, gerçek "Çok kazananlar" tekerlerinin, bankaların üst düzeylerindeki servet milyonlarıdır. Vergi kaçıranlar, dış ülkelere sermaye nakli yapıp, kendi ülkesinde işyeri açmayanlardır.

Uygulamanın "şimdilik" ayda 5 bin DM ile sınırlanması işin başlangıcıdır. Buna izin verdiğimiz takdirde, artan işsizler sayısıyla birlikte bu sınır kaldırılacak, uygulama gelecekte gerçek işin sınırını gösteren tüm emekçileri kapsayacaktır. İşin tehlikeli olan yanı işte budur. Bunun geçmişte onlarca örneği yaşanmıştır. Lafontaine gibi bir politikacıdan "normal olarak" bunun bilinmesi beklenir. Ama "normalin" ölçüsü nedir?

Gerçek amaç ne?

Bu önerinin, bir milyondan fazla kamu emekçisi için ÖTV sendikasının, federal ve eyaletler düzeyinde yöneticileri adına, FAC iş-

Haftanın bir günü dinlenmek herkesin hakkı değil mi?

IBM Firmasının teklifine karşı tepkiler büyüyor

Pazar gününe de göz dikildi

IBM "pazarın işgünü sayılması" teklifini, baskıyla Baden Württemberg eyaletindeki işyerlerinde kabul ettirmeye çalışırken, bu teklifin anayasaya aykırı olduğu bildirildi

FAC metal işkolu işverenlerinin 1984 ve 1986 yılı toplu sözleşmelerinde uğraşısı verilen fakat gerçekleştirilemeyen, cumartesi ve pazar günlerinin, gereğinde işgünü sayılması teklifi yeniden gündeme geldi.

Dünyanın en büyük büro ve bilgisayar teknoloji firmalarının olan IBM, Baden Württemberg eyaletindeki işletmelerinde işçi ve emekçilere baskı yaparak, pazar gününü işgünü olarak ilan etmeye çalışıyor.

Stuttgart'daki IBM işyerinde kendisine yakın ve çoğu sendikası olan işçi temsilcilerinin onayı ile işçi-emekçileri çalıştırmak isteyen firma yönetimine karşı tepkiler, işverenin her türlü engellemelerine rağmen büyüyor.

Firma yönetimi, IBM'de çalışan ve sendikalarının yaptığı enformasyon toplantısına katılan işçi-emekçileri sorguya çekiyorlar. IG-Metal'in içiğirdi bildiriliren firma içersinde dağıtılması, "İş-

yeri huzurunu bozuyor" gerekçesiyle engellenmek isteniyor.

Olayların başlangıcı dönemden işçi temsilciliği 2. başkanı olan ve daha sonra sendikası işçi temsilcilerinin onaylarıyla görevinden alınan bir kadın emekçinin, birlikişi raporunun açıklanması için yapılan basın toplantısına katılması, firma yönetimi tarafından yasaklandı. Bu arkadaşın "İsten serbest tutulması" kaldırıldı.

Pazar dinlenme günü olmalı

İşverenin tüm engelleme taktiklerine rağmen, IG-Metal bu mücadelenin çalışanlar lehine sonuçlanacağını biliyor. Sendika, firmada açılan ve işçi temsilciliğini düşürüp, yeni temsilcileri seçmelerinin yapılmasını amaçlayan imza kampanyasında bugüne kadar 1100 imza toplandı. Yapılan araştırmada, bu firmada çalışanların yüzde 91'i, pazar günü çalışmaya karşı olduklarını belirttiler. Bu durum, işçi temsilciliği seçimleri yeniden yapıldığı takdirde ezici çoğunluğun, sendika üyesi olanları temsilci olarak seçecekleri şeklinde yorumlanıyor.

İşçi temsilcileri seçildi

Herten-Dechering ekme firmasında uzun süre devam eden mücadelerden sonra Seçim Komisyonu seçimi yapıldı, altı haftalık bekleme süresi doldu ve işçi temsilciliği seçimi de bitti.

Patronun daha önce işten attığı Emile Kavak ile Sevim Demirbay işçi temsilcisi seçildiler. Bu genç kızlarımızı patronun geri almak zorunda kaldığını duyumustuk. Bu kez, sendikaya üye olan başka kızları işten çıkarmak için patron, mart sonuna dek süre tanıdı. Bunun üzerine işçi temsilcisi Emile Kavak ile görüştük.

- Ne gibi önl-em düşünüyörsünüz?

- Gelecek çarşamba günü patronu toplantıya çağıracağız. İşçi temsilciliği, sendikamızdan bir yönetici ile bir toplantı yapıp bu kararları geri almasını isteyeceğiz. İlk önlem olarak da sendika mahkemeye başvurdu.

- Başka önl-em düşünüyörmüşünüz?

- Çıkışı verilen arkadaşlarımızın bir düşüncesi var. Eğer çıkış geri alınmazsa, ekme satışı yaptığımız mahallelere başka ekme firmalarını sokacaklar, Dechering firmasının ekme satışı düşürülecek.

- Toplantıda başka konular da gündeme alacak mısınız?

- Evet. Günde 10-12 saat çalıştığımızı biliyoruzsun. Bunu 8 saate indirime çalışacağız. Ayrıca çok düşük ücretle çalıştığımız geçmiş 6 ayın ücretlerini de toplam isteyeceğiz.

Buz perisi
Katharina Witt

Calgary 88

Özlem ÖZGÜR

Ekonominin gelişmişlik düzeyi ile spor arasında, bire bir olmasa bile, güçlü bir bağlantının varlığı şu götürür bir gerçektir. Ama, bu bağlantı, yalnızca ekonominin gelişmişlik derecesine de indirgenemez. Ekonomi ile insan unsuru arasındaki ilişkinin niteliği de, sporu doğrudan etkileyen çok önemli bir faktördür.

Sözü, Kanada'nın Calgary kentinde yapılan ve onaltı gün süren, 15. Kış Olimpiyat Oyunları'na getirmek istiyoruz. Bu son olimpiyat oyunlarına, katılan ülke sayısı 57 ve sporcu sayısı ise, tamı tamına 1,780 kişidir.

Kış sporlarının 46 ayrı dalında yarışan sporculara altın, gümüş ve bronz olmak üzere, dağıtılan madalya sayısı 138'dir. Calgary 88 Kış Olimpiyat Oyunları'nın, gerek kazananlar sayı sayısı ve gerekse toplam madalya sayısı açısından, Sovyetler Birliği ile DDR'in ezici üstünlüğü ile sonuçlandırıldığı söylemek yerinde olur.

Sovyetler Birliği, Calgary'de 111 altın, 8'u gümüş ve 5'u bronz olmak üzere, 24 madalya kazanır. Ve bu sonuçla,

Hükümet aldığı bir dizi yeni kararla işçi haklarını gerilettili

Sorunlar büyüyor

- **Özal hükümetinin yayınladığı bedelsiz ithalat karamamesi ile, kesin dönüş yapan işçilerin beraberlerinde otomobil götürmesi yasaklandı**
- **Ağırlaşan aile birleşmesi ve vize sorununa karşın hükümet hiçbir girişimde bulunmuyor**

Özal hükümeti, seçimlerden bu yana aldığı bir dizi kararla, yurtdışındaki işçilerin kazanılmış haklarını gerilettili. Son olarak, hükümetin yayınladığı bedelsiz ithalat karamamesi ile, yurtdışında emekli olan ve Türkiye'ye kesin geri dönüş yapan işçilerin, ülkeye beraberlerinde otomobil götürmelerini yasaklandı. Bu yeni karamameden habersiz olan ve memleketine geri dönüş yapan çok sayıda işçinin otomobillerine, gümrük kapılarında elkonulduğu belirtildi.

Bu son çıkan karamameye kadar, yurtdışında emekli olan ve memleketine kesin geri dönüş yapan işçiler, bedelsiz ithalat uygulamasından yararlanabiliyorlardı. Bilindiği gibi, bundan bir süre önce de, Özal hükümeti aldığı şu kararla, Kredi Mektuplu Döviz Medvut Hesaplan'nın faizlerinden yüzde 5 oranında vergi, işçi dövizini girişle-

ninden yüzde 2 ile yüzde 5 arasında komisyon kesilmeye başlanmış ve konsolosluk ücretleri, asırı oranlarda artırılmıştı.

Öte yandan, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı yetkilileri bir açıklama yaparak, yurtdışındaki işçilerin "süper emeklilik" uygulamasından yararlanırlarımatalan düşüncesinden vazgeçtiğini ve bu konuda, yapılan çalışmaların durdurulduğunu belirttiler. Oysa, gerek seçimler öncesinde ve gerekse seçimlerden sonra, başta Başbakan Özal olmak üzere hükümet ve ANAP yetkilileri, defalarca bu konuda kesin söz vermişler ve yurtdışındaki işçilere de, süper emeklilik hakkı tanyacaklarını söylemişlerdi.

Örneğin, son olarak, yurtdışındaki işçilere yayınladığı yeni yıl mesajında Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı İsmet Aykut bu vadedi bir kez daha yinlemiş ve ayne-

"Süper emeklilik diye adlandırılan, emeklimizin yüksek yaşlılık aylığı atabilmelerini sağlayan uygulamadan, mutlaka yurtdışında çalışan siz vatandaşlarımızın da yararlanmaları için gerekli düzenlemeyi yapacağız" demişti.

Bu arada, aile birleşmeleri ile vize sorununun yeni boyutlar kazandığı ve ağırlaşan sorunlara karşın, Özal hükümetinin hiçbir girişimde bulunmadığı belirtildi. Örneğin, yapılan açıklamada, yalnızca Federal Almanya'nın Türkiye'deki elçilik ve konsolosluklarına, vize alabilmek için ayda başvuru da bulunmaları sayısının 7 bin kişiye ulaştığı ve bunların büyük çoğunluğunun, yurtdışındaki işçilerin memleketine yaşayan aile parçaları olduğu kaydedildi.

Edinilen bilgiye göre, Federal Almanya makamları vize için başvuruda bulunanların önemli bir bölümüne olumsuz yanıt veriyor ve vize alabilmeleri için, 3 ay ile 7 ay arasında bekletiyor. Federal Alman yetkilileri ise, "Turistik vize" alıp gidenlerin bir bölümünün Türkiye'ye dönmeklerini ve kaçak olarak çalıştıklarını ve bu durumdan, tedirgin olduklarını belirtiyorlar.

ÖZAL, NATO'DAN GÜVENCE İSTEDİ...

TARAFINDA İKEN AKARYAKITA, BRÜKSELDE İKEN TEKEL MADDELERİNE ZAM YAPTIM. ŞİMDİ TÜRKİYE'YE DÖNÜŞME NÂTODAN GÜVENCE İSTİYORUM!

SEİA ek mektubu imzalandı

Bas imzayı al parayı

Türkiye'nin büyük miktarlara ulaşan dış borçları ABD yönetimi tarafından siyasal pazarlık konusu yapılmaya başlandı ve Özal hükümetinin kredi istemleri, çok ağır olan yeni ödünler verme koşullarına bağlandı. Bilindiği gibi, bu yıl 7 milyar dolardan üzerinde dış borç ödeyecek olan Türkiye'nin, bu yıl kümüldürlüğü yerine getirebilmesi için en az 5 milyar dolar tutarında kredi bulması gerekiyor.

Döviz sıkıntısı içine giren ve 5 milyar dolar yeni dış borç arayan Özal hükümetine, ABD yönetimi istenen dış kredilerin sağlanabilmesinin yatacağını "yeşil ışık"tan geçeceğini hatırlatarak, Türkiye'nin bir süredir "askıya alıldığı" ilan ettiği Savunma ve Ekonomik İşbirliği Anlaşması'nı (SEİA) hemen imzalamasını istedi. ABD'nin bu dayatması üzerine, Özal hükümeti SEİA'yı beş yıl daha uzatın anlaşmayı imzalamak zorunda kaldı ve bu anlaşma ile, Türkiye'nin ulusal bağımsızlığı ile bağdaşmayacak olan çok ağır yeni ödünler verildi.

Bilindiği gibi, ABD ile Türkiye arasındaki ilişkiler ve bu bağlamda, iki ülkenin karşılıklı yükümlülükleri, SEİA olarak adlandırılan ikili anlaşma ile belirleniyor. Bundan bir süre önce, Türkiye tarafı, ABD'nin yükümlülüklerini yerine getirmeyeceği gerekçesiyle SEİA'yı askıya aldığı belirtmiş ve bu durumda, anlaşmayı imzalamayacağını açık-

Askerlik bedeli düşecek, ama!...

Bedelli askerlik kolaylık mı, soygun mu?

Millî Savunma Bakanı Ercan Vuralıhan bir açıklama yaparak, dövizle askerlik bedelinin 15 bin

lunarak, 1988 yılı içinde bedelli askerlik yapmak istediklerini söylledi.

Öte yandan, yapılan hesaplama-

yurtdışındaki işçilere yalnızca "döviz makinesi" gözüyle bakmanın tipik bir örneğini verdiğini belirttiler.

Soyyetler Birliği, Calgary'de 111 atlat, 2'u gümüş, 2'u bronz olmak üzere, 29 madalya kazandı. Ve bu sonuçlar, Olimpiyat Oyunları'nda birincilik kürsüsüne oturur.

Calgary'de DDR'nin kazandığı madalya sayısı ise, 5'li atlat, 10'u gümüş ve 6'sı bronz olmak üzere 25'tir. Ve bu sonuçlar, olimpiyat oyunlarında, DDR Soyvetler Birliği'nin ardından ikinciye kâzandı.

Calgary Kiş Olimpiyat Oyunları'nın sonuçlarına ilişkin olarak, birkaç karşılaştırmayı yapalım. Soyvetler Birliği ile DDR, 46 yarışın 20'sinde birinci olarak madalya kazandı. Toplam 138 madalyanın da, 54'ünü bu iki ülkenin sporcuları almıştır.

Başka bir yazıda belirttiğimiz gibi, Soyvetler Birliği ve DDR ile öteki sosyalist ülkelerin başarıları, yalnızca kiş sporları ile sınırlı değildir. Hem bu tür amatör spor dallarında, yapılan uluslararası yarışmalar ile dünya şampiyonalarının, sirkeli sosyalist ülkelerin sporcularının ezici üstünlüğü ile sonuçlandırılmayacak yoldur.

Peki, bu üstünlüğün "sırrı" nerededir? Bu başarının sırrı, büttünüyle sosyalizm ile kapitalizmin spor anlayışındaki farklılıktan kaynaklanıyor.

Neden ve nasıl mı? Önce, birkaç küçük bilgilendirme yapalım. Birçok yarışma dalında olduğu gibi, kiş sporları da, iki açıdan "zengin" sporudur. Birincisi, kiş sporları için gerekli tesisler, çok büyük yatırımlar gerektiriyor. İkincisi, bu spor kolları için gerekli malzeme, araç ve gereçler, çok pahalidir.

Bu nedenle, kapitalist bir ülkede, bir işçi ve emekçinin, ya da bir işçi çocuğunun bu sporları yapabilmesi, tek kelimeye havaydır. Ama, asıl önemli, kapitalizmin spor anlayışıyla ilgilidir.

Kapitalist ülkelerdeki sporun özü para, para ve yine paradır. Bir de, spor bir propaganda ve reklam yöntemi ve türlü çeşitli yöntemlerle, kitleleri uyutma aracıdır. Bundan ötürü, kapitalist topraklarda, profesyonel spor kollarına büyük önem verilir: ama, amatör spor dalları da geçilir.

Böyle olunca da, bu ülkelere, birçok spor dalı yığınlarla kapalıdır; sınırlı tesislerle, pahalı araç ve gereçlerle spor yapabilenler, ancak bir "seçkinler" grubudur. Ve de, bu ülkelere, ister istemez, ulusal takımlar sayıları çok sınırlı olan sporcular arasından seçilmek zorundadır.

Ya, sosyalist ülkelere? Sosyalist ülkelere spor, halk için, halkın sağlığı içindir; ve bu topraklarda, sınırsız tesis, araç ve gereçlerle bütün spor dalları, yığınlarla açıktır. Ve sosyalist devlet, yığınların spor yapabilmesi için, hiçbir şeyi esirgemez. Bu nedenle de, bu ülkelere milyonlarca insan spor yapar ve ulusal takımlar, çok sayıda sporcu arasından seçilir.

Uluslararası yarışlar, sosyalist ülkelerin epşisinden, değişik toprakların sporcularının yarışmalarında, bu toprakların, doğrudan pekmesinden ve barışın gelişmesinden, çok etkin bir aracı demektir. Böyle olunca da, sosyalist devlet, sporcuların ilye-tişmesini için gereken bütün olanakları yaratır. Başarının sırrı, işte bunlardır.

Amatör spor dallarında, Federal Almanya ile DDR karşılaştırması çok ilginçtir. 17 milyon nüfuslu DDR, birçok spor dalında, Dünya ve Avrupa şampiyonudur; ya da, başa geçmektedir. Oysa, 80 milyon nüfuslu Federal Almanya'nın, hem hiçbir amatör spor dalında, hiç mi hiç ikinciye yoktur.

Peki, bu iki ülkenin sporcuları, aynı rkm çocukları değil midir? Öyledir. Peki, bu iki ülkenin halkları, aynı ortak kültür ve geleneklere sahip olan insanları değil midir? Öyledir. **Öyledir**, ama; birisi sosyalizm ve öteki ise, kapitalist bir toplumdur. Sporda başan için, bu kadar fark yetermez mi?

Bugüne kadar bedelli askerlik yapan 69 bin 992 gurbetçi genç bedel ücreti olarak devlete 1 milyar 400 milyon mark ödedi

1988 yılında bedelli askerlik yapmak için 12 bin 700 kişinin başvuruda bulunduğu belirtildi

Buvalhan bir açıklama yaparak, dövize askerlik bedelinin 15 bin marktan 10 bin markta indirilceğini söyledi. Türkiye Büyük Millet Meclisi(TBMM) Bütçe ve Plan Komisyonu'nun Milli Savunma Bakanlığı'nın 1988 yılı bütçesinin sonuçlarını yayınladığı anında Buvalhan, dövize askerlik bedelinin düşürülmesi için gerekli yasa tasarrufları hazırlanarak Başbakanlığa gönderildiğini belirtti.

Bakan Buvalhan'ın TBMM Bütçe ve Plan Komisyonu'nda yaptığı açıklamaya göre, dövize askerlik yasanın yürürlüğe girdiği tarihten 1987 yılı sonuna kadar, bu uygulamadan 69 bin 992 kişi yararlandı. Milli Savunma Bakanlığı konuşumunda, yurtdışındaki gençlerle yardımları olmak için, bir soyğun yöntemi olduğunu ve bunun,

askerlik yapmak istediklerini söyledi. Öte yandan, yapılan hesaplamalara göre, bedelli askerlik yasanın yürürlüğe girdiği tarihten 1987 yılı sonuna kadar, bu yolla askerlik yapan 69 bin 992 gurbetçi genç, bedel ücreti olarak devlete 1 milyar 400 milyon mark tutarında para ödedi. Eğer, 1988 yılı içinde bedel ücreti düşürülürse, bu yıl bedelli askerlik yapacak 12 bin 700 kişi, devlete toplam 190 milyon 500 bin mark ödeyecek.

Bedelli askerlikten elde edilen gelirin çok büyük bir miktar oluşturulduğunu söyleyen uzmanlar, bu uygulamaların yurtdışındaki gençlerle yardımları olmak için, bir soyğun yöntemi olduğunu ve bunun,

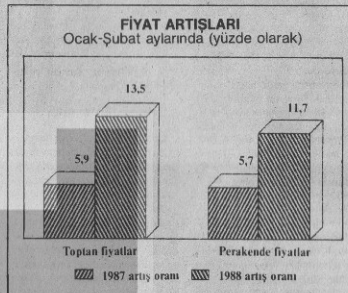
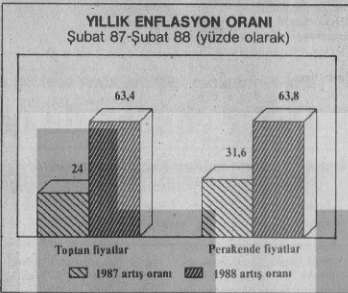
yaş makinesi" göziyle bakmanın açık bir örneğini verdiğini belirtti.

Ayrıca, Milli Savunma Bakanı'nin bedelin 15 bin marktan 10 bin markta düşürüleceğini açıklamasına karşın, yurtdışındaki gençlerin ve göçmen işçi örgütlerinin, bedelin indirilmesi konusunda sürdürdükleri kampanyayı durdurulmamış durumda. Özal hükümetinin konuyu askıya alabileceği ve daha uzun süre, gençlerin oyasma yoluyla güdellebileceği söyleniyor. Bununla birlikte, yurtdışındaki askerlik çağındaki gençler, bedel 15 bin marktan 10 bin markta indirilsen bile, bu yeterli bulmuyorlar ve bedel ücreti, 5 bin markta düşürülürse kadar mücadele süreci diyorlar.

Ayrıca, Türkiye'nin SEİAY "askerlik bedeli" demesi, pratik olarak birşey ifade etmiyor, anlaşma taraflarında birinin imzalamaması durumunda daha otomatik bir yıl uzaması oluyor ve bundan ötürü, ABD'nin hiçbir kaybı olmayordu. Nitekim, ABD yönetimi Türkiye'nin bu isteklerine başlangıca "evet" diyor ve fakat, aradan yaklaşık bir yıl geçmesine rağmen bu yükümlülüklerini hiçbirisini yerine getirmedikleri gibi, ekonomik ve askerî yardımları da azaltma ve askeri yardımları da azaltma da yapıyor.

Diplomatik görüşmelerde, Türkiye'nin dövize sıkışacağını, yeni dış kredi arayışına girişeceğini ve bunun yolunda da, kendisinin geçeceğini iyi bilen ABD yönetimi beklemeye yeldi ve sonunda SEİAY'a daha da ağırbaşlır imzalatmak istediğini elinde etti. Nitekim, 8 Mart 1988 tarihli Milliyet gazetesinde, M. Ali Bırand'ın ABD kaynaklarına dayanarak verdiği habere göre, Türkiye'nin de boş almak için başvurduğu uluslararası bankalar, Özal hükümetine "yeni krediyi, ancak ABD hükümetinin güvencesiyle verebiliriz" dediler. ABD yönetimi de, bu güvenciyi ancak SEİAY'a beş yıl uzatmak koşuluyla verebileceğini söyleyince, Özal hükümeti anlaşmayı imzalamak zorunda kaldı.

Ayrıca, aynı mektup açıklanmakla birlikte, basına sızdığı kadaryla, bu anlaşma ile yeni ödünler verildi ve Türkiye'deki ABD üsslerinin genişletilmesi ve ayrıca, bu üsslerdeki silah, askeri araç ve gereçlerin çoğaltılması kabul edildi. Buna göre, kırkiki üstünlük silahı uçakların sayısı 36'dan 48'e çıkarıldı. Çoğu ve Güneydoğu Anadolu'daki deniz tesislerinin radarları güçlendirilecek, bunlara bağlı yeni elektronik cihaz ve aygıtlar yerleştirilecek, Muve ve Batman havaalanları yeniden inşaatı edilecek ABD üssü halinde getirilecek.

Sürekliliğin politikasının ağır sonucu

Enflasyon son 7 yılın rekorunu kırdı: yüzde 64

Özal hükümeti, son üç ayın içinde ikinci büyük kam fırtınası gerçekleştirdi ve aşırı oranlı fiyat artışları, Başbakan Turgut Özal'ın yurtdışında bulunduğu zamana rastladı. Bu arada, son açıklanan resmi fiyat endekslerine göre, 1980 yılından bu yana en yüksek enflasyon yaşandığı belirtildi ve hükümetin, 1988 yılı için öngördüğü yüzde 33'lük enflasyon hedefinin gerçekleşemediği, içinde bulunduğumuz yılın ilk ayında ortaya çıktı.

Hükümet, kam fırtınasını askaraya-

kt ile Tekel ürünlerinin fiyatlarını artırarak başlattı ve böylece, son gerçekleştirilen **bu yana petrol ürünleri** ne Tekel maddelerinde de, iki defa kam yapmış oldu. Bu son zamlarla, petrol ürünlerinin fiyatları yüzde 7,2 oranında ve tekkel maddelerinin fiyatları ise, yüzde 13 ile yüzde 67 arasında arttırdı.

Oysa, daha üç ay önce, bütün Akitisad Kamu Teşebbüsleri'nin (KIT) ürettiği mal ve hizmetlere uygulanan zamamlar yapılmış ve örneğin, Tekel maddelerinin fiyatları yüzde 12 ile yüzde 66 oranında

artırılmıştı. Özal hükümetinin başlatığı bu kam fırtınası, KİT ile özel sektör kuruluşları da katılmış, üğenden ilipile herşeye kam geldi ve dayanıklı tüketim malları ile tekstil ürünlerinin ve temel gıda maddelerinin fiyatları büyük miktarlarda artırılmış oldu.

Öte yandan, Devlet İstatistik Enstitüsü'nün(DİE) toptan enflasyon artışında göre, 1988 yılının ilk ayında toptan fiyatlar yüzde 13,5 oranında artış gösterdi ve yıllık enflasyon oranı ise, yüzde 63,8'e yükseldi. Oysa, geçmiş yılın Ocak-Şubat döneminde, perakende fiyatlar yüzde 5,7 oranında artış gösterdi ve yıllık enflasyon oranı da, yüzde 31,6 olarak gerçekleşmişti.

Aynı şekilde, DİE'nin tüketici fiyatları endeksinde göre, 1988 yılının ilk ayında perakende fiyatlar yüzde 11,7 oranında artış gösterdi ve yıllık enflasyon oranı ise, yüzde 63,8'e yükseldi. Oysa, geçmiş yılın Ocak-Şubat döneminde, perakende fiyatlar yüzde 5,7 oranında artış gösterdi ve yıllık enflasyon oranı da, yüzde 31,6 olarak gerçekleşmişti.

Aynı şekilde, DİE'nin tüketici fiyatları endeksinde göre, 1988 yılının ilk ayında perakende fiyatlar yüzde 11,7 oranında artış gösterdi ve yıllık enflasyon oranı ise, yüzde 63,8'e yükseldi. Oysa, geçmiş yılın Ocak-Şubat döneminde, perakende fiyatlar yüzde 5,7 oranında artış gösterdi ve yıllık enflasyon oranı da, yüzde 31,6 olarak gerçekleşmişti.

bir tek ben içlerini yazabanı.

Türk olursun da vize sorunun olmaz mı? Hem Nikaragua'dan hem de Kosta Rika'dan vize alamam gerekliydi. Nikaragua Konsolosluğu'nda fazla sorun çıkmadı ama Kosta Rika Konsolosluğu, "Sen Türkün, bastır 1800 dolar kefaleti, üç ay bekle, belki vize alırsın" demez mi!

Bu kez komite bana vizeye çırpıyacağımı bir uçuş güzergahı aramaya başladı. Derken 20 Haziran 1987'de Madrid üzerinden Managua'ya giden uçağa binebildim. Vize sorunu nedeniyle gruptan ayrı tek başıma Nikaragua'ya gidiyordum.

Managua semalarında

Uçağın amından özgürlüğün yeşermeye başladığı Nikaragua'nın göllerini, dağlarını seyreden, koca bir tepenin üzerinde

yenı kireçlenmiş gibi parılayan FSLN yazısı parlıyordu.

Hollanda'dan FSLN'e HTIB'den bir daktilo, Nikaragua Kadınlar Örgütü Amnlay'a da HTKB'den bir teksir makinesi getirmiştim. Gümrükte yaşları 30'u geçmeyen erkek kadını gençler çalışıyordu.

Sıra bana geldi, paketleri açtılar, daktilo ve teksir makinesi ile ilgili bir şeyler sormaya başladılar, ama tek kelime anlamıyordum. İşaretlerle "Türk" filanı di yerek çaresiz etrafına bakınırkem, memur ortadan kayboldu. Tam o sırada genç birisi yanıma yaklaşıp, "Ben biraz Türkçe bilereim" dediğinde dünyalar benim olmuştü. Biraz sonra müdürle birlikte memur da geldi. Azeri arkadaşlar aracılığıyla için geldiğimi, hediyelerin kimler için olduğunu söylediğinde müdür çıkmak çakmak olan gözleriyle

Kontrolara vardı. Üç saatlik bir yolculuktan sonra Juigalpa'ya vardık. İki ay önce gönderdiğimiz inşaat malzemeleri daha gelmemişti. Daft şehrindeki çalışma grubunun malzemelerini aldık, ama içinde temel kazmaya yarayacak hiçbir şey yok. Ne yapalım, bir ucundan başlamak lazım. Tuvalet çukurundan işe başladık. Çekiçle kaya parçalamaya çalışıyoruz. Korkunç bir sıcak, 15 dakika çekiç sallayan kendini gölgeye atıyor. Nikaragua'ya 7 aydan beri yağmur yağmıyor, çesmelerden su akıyor. Bize naylon torbalarla su getiren Seventy'am Cekomlasa, halimize bak gülmeye başladı, sonra ortadan kayboldu. Biraz sonra geldiğinde elinde 2 adet manila vardı.

İnşaat devam ederken, HTIB'den getirdiğim daktiloyu FSLN bürosuna vermek için girişimde bulundum. FSLN bürosuna gittiğimde tam teçhizat kasamış, 3. bölge yetkilisi Abel Gill beni karşıladı. Daha önceden hazırlanıp kurdugum cümlelerle derdimi anlattığımda onun da gözlerinde havaalanındaki memurun sıcak bakışlarını gördüm. Abel Gill hemen daktiloyu önüne alıp, HTIB'e teşekkür mektubu yazarken, telaşa 5 silahlı genç içeri girdi. Kontrolar bir çiftliği basmışlardı.

Gladys Baez'i arayış

Nicaragua'ya gelmeden önce Sandino'nun kızları adlı kitabı okumuştum. Bu kitapta kadın örgütü Ampromac'in kurucusu Gladys Baez beni çok etkilemişti. Onu Nikaragua'da bulacağımı söylediğimde Hollandalı arkadaşlar bana gülmüşlerdi. İnşaat

şildi kadın kuruluşu birleşerek Amnlay adını aldığını öğrendim. Bayan Ruth da bu örgütün 6. bölge sekreteriydi. Kendisine Baez'in resmini gösterdiğimde "Hey bu Louis" dedi, "Bu kadında manda yüreği vardır. Devrimden çok önce Pancasan olayında tek başı kalan FSLN'li bu kadındır Baez."

Bir gün Bayan Ruth heyecanla yanıma geldi. "13 Temmuzda geliyor." dedi. Evet Gladys Baez sehit anaları ve duluları ile yapılacak bir toplantıya katılmak üzere Juigalpa'ya geliyordu. Nikaragua'ya getirdiğim Türkiye ile ilgili ne kadar doküman varsa, yanına alıp toplantı salonuna gittim.

Baez burnunun üzerinde koca bir sargı, boynunda hiç eksik etmediği bir yüzünde orak çekiçi, öbür yüzünde Che resimli madalyonu ile salona girdi.

Toplantı sonrasında 45 yaşındaki, 4 çocuk annesi Baez'le sohbet ederken yaşadıklarına hala inanamıyordum. Baez Türkiye'deki kadınların durumu, kadın hareketi üzerine beni soru yağmuruna tutuyordu. Baez'le 17 Temmuzda tekrar buluşmak üzere ayrıldık.

Kurtuluşun 8. yılı

17 Temmuz yaklaşıyordu. Şehir baştan aşağı temizlenmişti. Sürekli kutlama hazırlıkları için toplantı yapıyor, bilgilendirme filmleri gösteriliyordu. Bütün sokaklar Nikaragua ve FSLN bayraklarıyla donatılmış. Juigalpa'nın Somoza diktatörlüğünden kurtuluş günü 17 Temmuzda şehir tam bir renk cümbüşüne dön-

üyordu. Ben de kendimce bu kutlama ya hazırlanmışım. Naylon torbalardan yaptığım Türk bayrağıyla bir coşkuyla kalabalığın içine katıldım. Derken alana büyük alkışlarla Gladys Baez geldi. Baez'le orada tekrar kucaklaştık, Sandinist gençlerle birlikte yaptığımız insan kulesinin tepesinde Türk bayrağı ile FSLN bayrağını birlikte dalgalandırıyorduk.

Bir gün Bayan Ruth heyecanla yanıma geldi. "13 Temmuzda geliyor." dedi. Evet Gladys Baez sehit anaları ve duluları ile yapılacak bir toplantıya katılmak üzere Juigalpa'ya geliyordu. Nikaragua'ya getirdiğim Türkiye ile ilgili ne kadar doküman varsa, yanına alıp toplantı salonuna gittim.

Gladys Baez
17 Temmuz şenliklerinde

Gürcü çocuğu için ne yapılması gerektiği sorulduğunda Lenin, o tek çocuk için dahi bir Gürcü öğretmenin görevlendirilmesinin ve masasının da devletçe ödemesinin gerektiğini vurgulamıştır.

Sovyetler Birliği'nde 15 Sovyet Cumhuriyetinde 14, özerk bölge ve illerde 40'a yakın dil konuşuluyor.

Ulusların gereksinimleri doğrultusunda kendi dillerinde hizmet veren sosyal, idari, eğitimsel ve kültürel altyapının kurulması kararlaştırılmış ve 1917 Devriminden sonra o güne kadar yazı dili haline gelmemiş birçok dil için yeni alfabetler hazırlanmıştır.

Karabağ parti sekreteri Pogosyan: "Yaşam normale döndü"

Azerbaycan'a bağlı Karabağ Özerk Bölgesinde yayınlanan Sovietyky Karabağ adlı gazetede yer alan bir habere göre, Bölge Parti Komitesi bir toplantı yaptı ve bölgenin Ermenistan'a bağlanması istemini SBKP MK Politbüro'suna iletme kararı aldı.

Ote yandan, bu bölgede yer alan olaylar ve çözümleri konusunda TASS muhabiri Karabağ Bölgesi'ndeki Komünist Partinin Birinci Sekreteri Genrikh Pogosyan ile bir röportaj yaptı.

Karabağ'daki olaylar çıktığında parti birinci sekreterliğ görevini yapmakta olan Boris Kevekov'un görevden alınmasından sonra bu görevi getirilen Pogosyan, Mihail Gorbaçov'un bölge halkına gönderdiği mesajın, son gelişmelerle yakından ilgilendiği ve dikkatle izlendiğini kaydettiğini söyledi.

Pogosyan eski parti yöneticilerinin kültür, edebiyat ve okul kitaplarının yerli dilde temin edilmesinin eksikliği ve benzeri konularda yanlış bir tutum takındığını söyledi ve bölgede geniş çaplı açıklayıcı bir çalışma yapıldığını belirtti. Gorbaçov'un da konuşmasında belirttiği gibi, yenilenmenin ve yeni düşüncelerin ruhuna uyum olarak ekonomik ve sosyal görevler üzerinde çaba harcanacağını dile getiren Genrikh Pogoyan, Karabağ'da yaşamın normale döndüğünü belirtti.

Bayan Ruht: Amnlay 6. Bölge Sekreteri

Derleyen: Selçuk UZUN

İzvestiya-Kızıl Yıldız arasında tartışma Kahramanlık mı? Leke mi?

Sovyet basını ilk kez İkinci Dünya Savaşında esir düşen Sovyet askerlerinin durumunu tartışıyor

Sovyet basınında önemli bir tartışma şimdiye kadar "tabu" olarak görülen bir konuda. Ancak bu tartışma oldukça ciddi boyutlarda ve kaynaklandığı nokta, Sovyetler Birliği'nde ateşli ve sert tartışmalara neden olan Stalin dönemi ile ilgili. Hem hemen her yayında, Stalin dönemi ile ilgili yazı ve belgeleri rastlamak mümkün.

Hükümetin yayın organı *İzvestiya* ile *Kızıl Yıldız* gazeteleri, *Kızıl Ordu*'nun 70'inci kuruluş yıldönümüne rastlayan günlerde, deyim yerindeyse karşılıklı salvo atışları yapıyorlar. Konuyu gündeme *İzvestiya* getirdi! Hem de bir sayfalık bir yazı ile

İzvestiya, İkinci Dünya Savaşı'nda kayıp olanların ailelerinin *Sovyetler Birliği*'nde tecrit edildiğini yazarak başlıyor tartışmaya. Yazıda şöyle deniyor:

"Savaş kargaşalığının karantinasında, geçmişlerini yitiren birçok yüksek rütbeli subayın, cephedeki hizmetleri hala tanınmamıştır. Esirlikten yurda dönen kim varsa, bunlar 1945 yılında birer düzensiz gibi karışılmıştır. Milyonlarca insan hala hainlik zannı altında. Çünkü 'Bir Rus teslim olmaz. İntihar eder' Bunu Stalin istemişti."

İzvestiya bu durumda bulunan tüm resmi kişiler ve görevliler için bir yasa çıkartılması önerisinde bulunuyor:

Kayıplar anayurt için savaşta şehit düştüler, esirler anayurt için savaşmışlar."

Sert ve oldukça da uzun bir karşılık *Kızıl Yıldız* gazetesi'nden geldi. Albay Filatov imzalı yazıda, "Esirlerden ve kayıplar-

Savaşta esir düşen 1 milyon kişi yurtsever miydi yoksa gönüllü esirler miydi?

dan söz etmek, şaşkınlık ve keşsin bir çelişki uyandırmıştır" deniyor. Yazıda "Sadace esirlik yada ölüm savaşının söz konusu olduğu" belirtiliyor. Albay, *İzvestiya* gazetesi'ni "Esirlik lekesini, kahramanlığa dönüş-türmek istemekle" suçluyor.

Bu yazıya yanıt veren *İzvestiya*, iddiaları kesinlikle reddediyor ve okuyucu mektuplarından örnekler veriyor. İlk makalenin yayınlanmasından sonra 2 bin 400 mektup aldıklarını, 2 bin 400'ünün gazete ile dayanışma içinde olduklarını vurguluyor. Sovyet tarihçisi Daşçev de, Ba-

tlı kaynaklara göre 5 milyon 700 bin Sovyet esirinin bulunduğunu, 1 Mayıs 1944'e kadar 2 milyon 250 bin Sovyet esirinin öldüğünü belirtiyor. Daşçev, 1 milyon kadar Sovyet savaş esirinin kaçış denemesi sırasında veya Gestapo tarafından öldürüldüğünü hatırlatarak *Kızıl Yıldız* gazetesi'ne şu soruyu yöneltiyor:

"Bu 1 milyon kişi, yurtsever miydi yoksa gönüllü esirler miydi?"

Eğer bu konuyu merak ediyorsanız, Simonov'un "Yaşayanlar ve Ölümler" romanını okumanızı öneririm.

Moskova'da "Hyde Park" mı?

Son zamanlarda Moskova'da birçok kendiliğinden eylemlerin yapılması, bu eylemlerde milis ve göstericiler arasında "anlaşmazlıkların" ortaya çıkması üzerine, başkentte bu tür eylemlerle ilgili yeni düzenlemeler yapıldı.

Moskova'nın yeni savcısı Lev Baranov, Moskova'ya Novosti muhabirine yaptığı açıklamada, bundan sonra yapılacak gösteri, yürüyüş ve mitingler için bir dilekçe verilmesinin daha uygun olacağını söyledi. Savcı, bu dilekçeyi 7 gün içinde yanıt vereceğini belirtti. Baranov, dilekçenin hızla karara bağlanacağı konusunda da güvence verdi.

Yeni düzenlemelerde ayrıca şunlar da var: Çalışma günlerinde ve hafta sonunda Moskova'da belirli yerlerde bu tür eylemlerin yapılması yasaklandı. Bu yerler, Kızıl Meydan, Gorki Caddesi, Marksve Kalinin prospekti. Yaşaklamaya gerekçe olarak, Moskova'da çok sayıda fabrikanın bulunduğu, ayrıca kalabalık nüfus ve yoğun trafik nedeniyle düzenin korunması gerektiği açıklandı. Ama Moskova savcısı Baranov, miting ve toplantılar için Moskova'da bir parkın tahsis edilebileceğini ve bunun için de resmi makamlardan izin alınmasının gerekmediğini söyledi.

Moskova'nın tam orta yerinde, hergün bir gösteri yada miting in olabileceğini düşünebilir misunuz?

Askerlik hizmeti öğrencilerin yaratıcılığını yok ediyor mu?

Aralarında uzay teknoloji uzmanı akademide üyesi Boris Rauschenbach'ın da bulunduğu birçok bilim adamı, "Literaturnaya Gazeta" da bir öneride bulundu: "18 yaşından sonra öğrencilerin zorunlu 2 veya 3 yıllık askerlik hizmeti kaldırılmalı" Bilim adamları bu önerilerin şöyle gerekçelendirildi:

Öğrenciler bu askerlik süresinde yaratıcı yeteneklerini yitiriyorlar. Oysa daha sonraki araştırma çalışmasında bu yaratıcılık gereklidir. Askerlik hizmetinden sonra birçok öğrenci, yüksek okula öğrenime devam etme hakkı olduğunu pek ciddiye almıyor. Çünkü onlar, öğrenim için zamanın geçtiğini düşünüyorlar."

Bu öneriye Savunma Bakanlığı'nın yayın organı "Kızıl Yıldız" gazetesinden yanıt geldi. General Fokin, askerlik hizmetinin öğrencilerin yaratıcı yeteneklerini azalttığı görüşünün tersini savundu. General buna kanıt olarak da Sovyet ordusuna hizmet etmiş birçok ünlü kişinin adını verdi. Bunlar arasında Nobel ödüllü sahibi A.Prochorov, dünyada ilk yapay yuduyu gerçekleştiren Sergey Koroljov, şimdi Ki Sovyetler Birliği Bilimler Akademisi Başkanı Guri Marçuk ve uçak konstrüktörü A.Tupolev bulunuyor. "Kızıl Yıldız" gazetesinde ayrıca askerlik hizmetinden sonra öğrencilerin sadece yüzde 15'inin yüksek okullara geri dönmediği belirtilir.

Sonradan kazanılmış bağışıklık yetersizlik sendromu ya da

AIDS adlı "öcü"

Habib BEKTAŞ

Sayın Prof. Dr. Tükrân Sayılın 27 Haziran 87 günü Cumhuriyet'te **AIDS ve Panik** başlık bir yazısını okumuştum. Sevinçtim boyfesine çağdaş bilim insanımız olduğu için. Son günlerde AIDS konusunda yazılan yazılara, verilen demecelere bakınca, o zaman kesip sakladığım yazıyı yeniden okuma gereğini hissettim. Ne yazık ki Sayın Sayılın in söyledikleri dikkate alın kurum ve kişiler pek az olduğunu gözlemledim. Sayın Sayılın, yazısının sonuç bölümünde şöyle diyor:

"AIDS konusunda basının davranışları en kısa zamanda kesin bir sağlıklılık kazanmalı, yalancı değil yapıcı olmalı ve her şeyden önce kişinin özel yaşamının gizliliği ilkesi, yaptırımlarıyla uygulanmalıdır.

Sağlıklılık, bir yandan panik ve fobileri al-bildigiñe öneleyecek aydınlatıcı bilgilerle sürüklenilerek topluma aktarmak, hukukçular ise hasta ve taşıyıcıların özlük haklarına saygıyı korumak için gereken önlemleri almalı, değerli basın mensupları da hepimizin başına gelebilecek bu illeti, en az zarar görebek için sağli-klaçlarla olumlu bir işbirliğine girmelidir.

Bir iki günlük ve birkaç satırlık veya bir manşetik panik-haber için insanların yaşamlarını yıkacak gibi bir eylemden vazgeçip olmalı, yoki gösterici ve yardımcı olmak hepimizin işidir."

...

AIDS hastalığı diye bilinen, ya da daha doğru bir deyişle, HIV virüsünü vücudunda taşıyan insanların dünyamızda çoğaldığı bir gerçektir. Sadece "1987 yılında 25 bin kişinin daha AIDS'e yakalandığı" vurgulanmaktadır. Dünyadaki AIDS'li hasta sayısının "150 binin altında olduğunu" sanılmaktadır. Önemli müddet yıllardır bu sayıların "hızla artması" beklenmektedir. Türkiye'de ise "15 kişinin yazı taşıyıcısı" olduğu söylenmektedir. Sık sık kuduz aşısı-banlayılı nedeniyle insanları öldürdü ilke-mizde verilen rakamlara ne denli güvenilebileceği aynı bir yazı konusu! Ete yandan bu yazının vurgu-lamak istediği nedenlerle bu sayıların öteki ülkeler-de de sağliğı olamayacağı bilinen bir gerçektir!

AIDS'in bütün insanlığı yakından ilgilendiren bir sorun olduğunu kimse yadsıyamaz. Ama bu hastalığı bir "öcü" gibi gösterip, insanları panikle sürüklemek, hastalığın kendinden çok daha büyük sorunları beraberinde getirebilir! Hele bazı çevreleri "riziko grubu" diye toplum dışına itmek, 21. yüzyılın kapısını çalan insan'a yadsıyamaz.

NEDİR AIDS?

AIDS İngilizce Acquired Immune Deficiency Syndrome kelimelerinin baş harflerinin kısaltmış şekli. Türkiye'de "Sonradan kazanılmış immüno-loji yetersizlik Sendromu" diye çeviren AIDS, şimdiye dek tanımayan bulgusu bir hastalığı tip çevirelini verdiği addir. AIDS-Mikroorganizması HIV diye adlandırılmaktadır. AIDS virüsü, insan vücudunun hastalıklara karşı normal direncini zayıf düşürmektedir. (1)

BULAŞMA YOLLARI

AIDS hastalığı AIDS virüsünün kana karışmasıyla bulaşır. Başta yaralanma tehlikesi olan cinsel ilişki türleri olmak üzere, AIDS hastalığı en fazla cinsel ilişki yoluyla insandan insana geçmektedir. Ayrıca uyuşturucu bağımlıların arasında, bira enjeksiyon lu-nesinin birçok kişi tarafından kullanılması, AIDS hastalığının bulaşmasına yol açmaktadır. Kan nakilleri yoluyla bulaşmayla da buna ekleyebiliriz. Tükürük, öpücük, yemek eşyalan, el süngüsü, direkt kontakt veya giyim eşyalan ile AIDS hastalığının bulaşması pratikte olanaksız olarak kabul ediliyor. (2)

Göçmen işçiyi ceza olarak kullanılıyor

"Gurbetçiyi AIDS testi"
"Almanya'da çalışan Türkler, gelmeden önce AIDS testi yaptırılmalı"

"Çocuklara AIDS testi, Almanya'dan dönen ve AIDS'ten ölen kişinin üç çocuğu Konya'da okutulan atıldı"

TÜRKİYE'DE NELER OLUYOR?

Türkiye'de birçok bilim insanının, değerli basın mensuplarının, kişi ve kurumların AIDS konusunda ciddi çalışmalar yaptığını, sorumlulukla çalıştığını, kimsenin kuşkusuna yok. Ama zaman zaman kimi basın mensuplarının sorunsuz tutumuyla karşılaşılmıyor dediği. Ete yandan bilim ve top adına yapılmış bazı konuşmalar yapıyor. Aşırı sağ kanımlarında sadece basından aldığımız birkaç örnek vermekle yetiniyoruz:

"Gurbetçiyi AIDS testi..." Haberden öğrendiğimize göre, "...Almanya'da çalışan Türklerin Türkiye'ye gelmeden önce AIDS testi yaptırılmalı" Hacerden öğrendiğimize göre bir bilim adamı, "Eğer yabancıların AIDS bulaşmasını istemiyorsak, menapozdaki yabancı kadınların kontrolünü" diyor. Yine bir haber başlığında sorun okuyoruz: "AIDS için Interpol'e ıfırtıyı yapıla-cak." Bir bilimsel kural böyle bir öneri getiriyor.

"Çocuklara AIDS cezası; Federal Almanya'da işçi olarak çalıştıktan sonra Konya'ya kesin dönüş yapan ve AIDS'ten ölen kişinin üç çocuğu, okudukları okullara alınmadı..."
Yine bir haber başlığı: "Yasa önerisi, AIDS'liye evlenme yasağı" "hayat kadınında AIDS şüphesi..." Haberde kadının adı da açıklanıyor.

Yukarıdaki örnekler çoğaltmak olası.
Ne yapmalı? Sonusuna yanıt aramadan önce top lum olarak AIDS konusunda ne düşünüyoruz? Nasıl önlem alıyoruz? Ve konunun önemini kavramı-mız, gibi sorulara yanıt aramak gerekir. Çünkü henüz bu hastalığı sağlatmak adına değil. İnsan, sadece ko-runabilir, sorumluluk içinde yaşayabilir. Yani birey-den topluma, toplumdaki bireye dönük itenlikli bir işbirliği gerektirir. Yoksa Federal Almanya, Bavaria İşçileri Bakanlığı'nın uygulaması koyduğu gibi poli-siyi önlemleri AIDS'e karşı bir şey yapılabileceğini sanmıyoruz.

Smirlik önlemleri yapıpımız gözlemlerime de aktarmak istiyorum: AIDS konusunda henüz için ciddiye-tirli kayırmadığımızı sanıyorum. "Bana sıra gelene kadar, oho... Ele don olan, bana salvar olur!" zihniyeti ne yazık ki hakim. Ya da "riziko grubu" diye adlandırılan çevrelerin dışındaki birçok insan, "Ben uyuşturucu bağımlısı değilim, AIDS hasta-lığından baka ne..." diye konuşabilmektedir. Oysa AIDS hepimizin ortak sorunudur. Bu hastalığın sa-ğırlığı olanaksız oluduka herkes bilinci sekilde ya-samalıdır. Ete yandan sağlatımı olanaklı olsa bilinc-siz mi yaşamalıyız? Hayır. Neziñin ilacı var diye öteki insanlara nezle mikrobunu bulaştırmaya hakku-muz var mı? Yukarıda özellikle "bittig" sözcüğünü kullanırm. Açıklatmaya çalışcağıım.

NE YAPMALI?

Ne yapmalı? sorusu, öteki ülkelerde neler yapıyor-lu? sonusuna yanıt vermeden yanıtlanamaz! Ama şu yanıtı anlaşılmamalı: Bir başka ülkede yapılmayan iş-miz Türkiye'de yapılmamalı, anlamında söyleyemiy-z. Elbette her toplum kendi koşullarına göre hareket et-melidir. F. Almanya'da yapılmamış işlere de değinmek ist-iyorum:

Hastalığın sağlatılması henüz olanaksız olduğun-dan, toplumun bütün kesimlerinin bilinclendirilmesi-ne özen gösterilmelidir. Bu iş için radyo, televiz-yon, sinema, kitap, broşür, afiş gibi yayın olanak-larının sınırları zorlanmaktadır.

Devletçe desteklenen demek ve çalışma grupları oluşmaktadır.

Bu konuda uzman yetiştirilmeye çalışılmaktadır.

Sosyal görevliler okullara gipib, bu konuda çocuk-ları aydınlatmaktadır.

Basın sorumlu davranmalı
AIDS olduğu kuşku-lu insanların birer haydut gibi gösterip, fotoğraf ve kimliklerini yayınlamak, hasta olan insanların, kaderleriyle yüz yüze bırakmak anlamına gelmez mi?

Uyuşturucu bağımlısı kişileri topluma kazandı-rmak için çalışan demekler, gençlik kurulusları ve ki-liseye bağlı kurumlar, çalışanları bu konuda uyar-manlaştırmaya çalışmaktadır. Yine bu kuruluslar (hepsi değil) uyuşturucu bağımlılarına paketi, kul-lanılmamış enjektör dağıtmaktadır. Amaç bu insanların kullandıkları enjektörü ikinci kez kullanmamalarıdır.

AIDS hastası olduğundan kuşku-lanılan insanların kimliklerini açıklamaksızın test yapılabilmeleri ola-naksız kılınmaktadır.
Telefonla, kimlik açıklanmaksızın AIDS konusunda bilgi alılabilecek kurumlar oluşturulmuştur.

F. Almanya'nın sadece birkaç kentinde uygulan-maya başlanan "Methadon Programı" AIDS'in bu-luşmasını önleyici ön çalışmalarıdır bilinci olarak gö-rüldüğünden, öteki kentlerde de tartışılmaya başlan-mıştır. (Methadon, 1940'lardan bu yana suni olarak üretilen bir uyuşturucudur adı. Bir program çerçe-vesinde -hekimlerce- uyuşturucu bağımlılarına ağız-dan alınmak üzere öngörülen dozajlarda verilen tar-tışılabilir bir uygulama... olarak özetleyebiliriz.)

Hepsinden önemlisi de federal hükümetin AIDS konusundaki çalışmaları için bütçesinden yükükle bir para ayırmıştır.

Bütün bunlara eklemek istediğim Federal Alman-ya'daki olumsuz gelişme şu olmuştur: Bavaria İş-çileri Bakanlığı 19 Mayıs 1987 tarihinde AIDS diye bilinen "hastalığa karşı önlemler" adı altında tu-tucu federal hükümetin bile tepkisini üzerine çek-en

bir diziye kararlar almıştır. Bu kararların AIDS has-talığına karşı "önlem" gerektiriyse alındığı söy-lense de, tutucu kesimin yazıyı yitirdikleri tepkisini öze-n ceken ve "riziko grubu" diye adlandırılan çev-relere "ceza" niteliğinde olduğuna dair kuşku-lar vardır. Bu karardan göçmen işçiler de paylarına düşen(i) almışlardır. Burada özetli bile çok uzun sü-recek bir diziye karar, özetliğin Türkiye yakından il-gilendirmektedir. Ne ki alınan bu kararlar Bavaria'daki virüsü ikna(1) edememiş, virüsü ve virüsü taşı-yan insanların sayısını azaltamamıştır. Tam tersine, sayı bilimsel verilere göre yükselmektedir. 1985 yılı 24 kayıtlı AIDS vakası, 1986 yılı 57, 1987 120 (Kaynak, AIDS-Forschung). Kanımca polisliye önle-mler, kişiyi suskunluğa ve yalnızlığa itmektedir.

SONUÇ

Özel hükümeti, Sağlık ve Sosyal Yardım Ba-kanlığının önünde görüşülürken bu konuyu göz önün-de bulundurmaktır.

Ya basın? Boyalı basın?

Sonuçsuzca, keskinliği tartışma götürür test so-nuçlarına dayanarak insanların teşhir etmek, çok kötü sonuçlar doğurabilir. Zaten kapalı bir toplum yapı-maz var. Belsoğukluğuna yakalanıp, utancından dok-tora gitmeyen insanımız az değil. Ya ilk kez adet görüp, panikle kapılan çocuklarımız! AIDS hastası olduğu kuşku-lu insanların birer haydut gibi gösterip, fotoğraflarını ve açık kimliklerini yayınlamak, gerçekte hasta olan insanların, hastalıklarının son aşama-sına dek kaderleriyle yüz yüze bırakmak anlamına gelmez mi?

Özellikle politikacılar, hekimler, hukukçular ve ba-sın mensupları AIDS konusunda büyük özen göster-melidirler.

Unutmamalıyız, AIDS sadece ve sadece bir has-talıktır!

Ve yine unutmalıyım ki, tanhın bir dönemde cinlere, perilere ve olağanüstü güçlere bağlanan say-nıklar, günümüzde sağlatılabilmektedir.

Kimin okufanı yüzlerinde oluşacak acı gölümse-meyi görür gibi oluyorum. Biliyorım, meclisinde işkenceden geçmiş milletvekillerinin görev yaptığı bir ülkenin insanlarıyız. Ama unutmalıyım ki günü-mizde çağdaşlık sadece kalkınma hızı ve ekonomik göstergelerle ölçülüyor. Çağdaşlığı bir alfabe olarak kabul edersek, A'nın insanı A'ya saygı olması gerek-mez mi?

Evet, aslında insan!

(1,2) "AIDS Nedir? ve Bulaşma Yolları" bül-leteninde Alman AIDS Yardım Demişini bu konuda hazırlanan broşürünün yararlanılması.

Sergey Eisenstein

Güven PAMİR

Lumiere kardeşlerin 1895'de Paris'te bir kahvedeki ilk film gösterisinin üzerinden neredeseyse yüzüyle yakın bir zaman geçti.

Vedat Türkali'nin de dediği gibi "İçinden çıktığı toplumun sosyo-ekonomik yapısına gözbeğinden bağlı" olan sinema sanatları içindeki özgün yerini, rolünü eksikinden daha fazla aratarak korumaya devam ederken, günümüzde artık "endüstri" gibi bir yapıya sahip.

Kimi filmler vardır, üzerinden yıllar geçse de, belleklerimizde hala canlı izlerini korur. Bir sahnesi zaman zaman gözlerimizin önünden akan gezer. Yüzümüz Güney'in oynadığı Ağır'daki Adanali faytoncusu kim unutulabilir? Ya Şarlo'yu Diktatör rolünde? Ya da Potemkin Zirhlisi'nin merdiven sahnesi gider mi gözlerimizin önünden?

Bizim bugünkü yazımızın konusu ise Potemkin Zirhlisi'nin yönetmeni ünlü Sovyet film yönetmeni Sergey Eisenstein. Sinema toplum yaşamının önemli bir parçası olma özelliğini koru-

Bir sinema dahisi: SERGEY EISENSTEIN

yenisi bir çağ açacak olan toplumsal olayların anılarıyla aynı zamanda rastgeliyordu. Çarlık Rusya'sında koyu bir baskı rejimi, Bolşeviklerin önderliğinde tarihte ilk kez yeni bir devlet biçimiyle yer değiştirecek ve Büyük Ekim Sosyalist Devrimi ile birlikte, Çarlık Rusya'ya karşı sinema da artık yeni bir yapı üzerine kurulmaya çalışacaktı.

Ekim Devrimi ve sinema

Ekim Devrimi'nin ilk ışıkları yayındığında Eisenstein henüz yirmi yaşlarında bir gençti. Devrim, bir çok sorunu karşı karşıya liyordu. İç savaştan, ekonomik sorunlara, kültür-sanat yaşamına dek sancılı bir süreç, sinemayı da etkiliyordu.

Çarlık Rusyası sinemacılığın kimilerinin ükayı terk etmiş olmalarına karşın, etkileri sürüyordu. Yabancı filmler sinemalarda daha fazla gösteriliyor, ayrıca hammadde araç gereç yokluğuna çökeliyordu.

Buna karşın örgütlenen yeni kuşak sinemacılar vardı. Devrimden 10 yıl kadar önce Lenin'in de belirttiği gibi "Sosyalist kültürün gerçek yaratıcısı si nemay denetlemeye başladıkları, sinema en etkili

Nihayet, 1919 Ağustosunda alınan bir kararla sinema ve fotoğraf endüstrisi tamamen devletleştiriliyor ve böylece sinema alanındaki dağınıklık da çözülmüş oluyordu.

İç savaş sırasında ve NEP döneminde Sovyet sinemacıları çok geri tekniklerin zorluklarına karşın, kısa filmleriyle unutulmaz eserler gerçekleştiriyorlardı. Bunlar belgesel ve haber filmleri olmalarına karşın Maya-kovski'nin dediği gibi, "hasta sinema"da ışıkları filizlerdi.

Sanatın diğer alanlarında olduğu gibi, sinemada da, kuramsal mücadele sert bir biçimde sürüyordu. "Sol Sanat Cephesi" adı altında birleşen genç sinemacılar, yeni Sovyet sinemasının doğuşunda büyük rol oynuyorlardı. Sinema tarihi içinde adları onurla anılan büyük yönetmenler işte bu dönemde ve bu akimden çıkıyorlardı. Sergey Eisenstein da bu akimden ve bu gençlerin içindeydi.

Sanatı ve filmleri

Eisenstein mühendislik eğitimi görmesine karşın tiyatro ile ilgilenirdi. 1923'dan sonra, sinema kuramı üzerine teorik çalışmalarını derinleştirmeye başladı, bu yıl içinde kısa bir film yaptı.

Sessiz sinemanın büyük bir yönetmeni ve teorisyeni olan Eisenstein Grey'i 1924'te çevirdi. Sinema tarihi içinde gelmiş geçmiş en büyük 10 film arasında sayılan Potemkin Zirhlisi'ni ise bir yıl sonra 1925'te yaptı. Daha sonraki iki sessiz filmi ise, devrimin 10. yılına adanmış Ekim (1927) ve Generalin (1926-29) idi.

Beş yıl içinde bu dört büyük filmi yaptıktan sonra, uzun süren bir dış yolculuğa çıktı. Avrupa ülkeleri ve ABD'ye gitti. Oradan Meksika'ya geçti. 1931-32 yıllarında Meksika'da Que Viva Mexiko'yu çevirdi. Bir yıl içinde Meksika'da binlerce metre film çektiikten sonra 1932'de ülkesine geri döndü.

1930'lu yılların ortasından sonra, gerek dünyada, gerekse Almanya'da faşizm daha da kitleleşiyordu. Almanya'da faşizm iktidara gelir, İspanya'da anti-faşist iç savaş süren Sovyetler Birliği'nde Stalin döneminin uygulamaları kültür ve sanat yaratıcıları arasında sert tartışmalara yol açtı.

Eisenstein bu yıllarda üzerinde çalıştığı Beschin-Wien (1935-37) filmi ni bitiremiyor.

13. yüzyılda Almanya'nın Rusya'ya işgal girişimini konu eden Alexander Nevski filmi'nin yapımı 1938. yılına rastlar. Faşist Almanya'nın saldırıdan önceki tarihten bir uyarı gibi olan filmi çekimi sırasında Eisenstein şöyle diyor: "Saldırıya karşı vatanseverlik ve ulusal direniş. Korku budur ve film bununla

"Grey" filminden bir sahne (1924)

senstein sessiz filmde alışagelmış biçimlerden vazgeçerek, kendine özgü bir kurgu tekniği yarattı. Tek tek sahneleri, resimleri yan yana sıralayarak sürekli ve hareketli anlatımı başardı. Seyirciler için gözükamaştırmacı özellikli olan sahneleri çekti. Konuşma olmamasına karşın, kişilerin hareket ve mimikleri anlatılır, düşündürücü ve harekete geçiricidir. Sessiz filmlerin bir özelliği de, tek bir kahramana değil yığınlara, yığınların yaratıcılığına yer vermesidir, filmlerinin kahramanı yığınlardır.

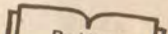
Eisenstein'den günümüze gelen

Bugün Sovyet ülkesinde toplum bütün bütün parçalanmış oldu-

ğu gibi, sanat yaşamı ve sanatçılar üzerinde çok daha radikal değişikliklere gidiliyor. Eisenstein da yaşadığı çalkantılı dönemin bürokratik engelleriyle karşı karşıya gelmiş, kimi filmlerini ne yazık ki bitirememiştir. Oysa ki, Eisenstein'in filmleriyle seyircileri arasında bir engel, bir sorun yoktur.

Eisenstein, nesnel gerçekliğin sanat ve sanatın önemli bir kolu da sinema ile yansıtılmasını, altına imza attığı filmleriyle gerçekleştirdi. Şimdi bize düşen görev, sinema sanatını sevmek, izlemek ve nesnel gerçekliği (bilme birikte) sanat ve sanatın değişik kollarıyla yansıtan ürünleri yaşamızın bir parçası haline getirmektir.

Bu yıl Eisenstein üzerine çok şeyler yazılacaktır. Bunların okunması şüphesiz gereklidir. Ne ki, şimdi uygulanması gereken ve okurlarımıza önereceğimiz, Eisenstein'in filmlerinin dolaysız olarak görülmüsür. Batı ülkelerinde bu filmleri izlemeyen, oynatmanın olanakları her kent kütüphanesinde, film kurumlarında Eisenstein'in bu önemli filmleri bulunur. Bunları oradan almak (hatta makine ile beraber) göstermek, Türkiyelelele tanışmak, etkili bir kültür çalışması olabilir. Sinematekler her yıl bilmaksızın, Eisenstein'in filmlerini gösterirler. Bu da ayrı bir olanaştır.

toplum yaşamını önemli bir parçası olan zelliğin zorluğunu sürece anlatabilir bir sinema dahisi olan Eisenstein'in doğumundan bu yana 90 yıl, ölmünden ise 40 yıl geçti.

Çarlık Rusya ve sinema

23 Ocak 1988 tarihinde Riga'da doğan Eisenstein'in dünyaya gözlerini açtığı Çarlık Rusyası, aynı zamanda yüzünün başında büyük toplumsal olaylara da şahyneydi

Büyük Amerikalı yazar John Reed'in dediği gibi "fırtına yaklaşıyor."

Zengin bir kültür yaşamına sahip olan Çarlık Rusyası, sinema alanında da fakir sayılmazdı. İlk Rus filmi **Stenka Rasin** 1908'de gösteriliyor ve filmın başkanı, ulusal bir Rus sinemasının doğuşunu müjdeliyordu.

Stenka Rasin'den 3 yıl önce yeniliğe uğrayan 1905 Devrimi sonrasında, Çarlık Rusya'da si nemanın doğuşu tarihse olarak

"Potemkin Zırhlısı'nın ünlü merdiven sahnesinden bir görüntü. Altta ise aynı filmde ölümüyle şehit ayağı kaldıran gemici

edilim araçlarından biri olacaktı" ve Bolşevikler sinema olayına karşı duyarlı değillerdi. Nitekim devrimden sonra ilk yapılan işlerden birisi, **Krupskaaya** başkanlığında 9 Kasım 1917'de oluşturulan **Film Komitesi**ydi.

konevlefil ve ulusal dinen. Konu budur filmın bulunabilir.

1939'da Sovyet-Alman saldırı-mazlık anlaşması imzalandığına gösterilmeyen film, çok geçmeden tasit ordulanan Sovyet topraklarına saldırmasıyla tekrar gösterime giriyordu.

1944-46 yılları arasında 1. bölümü Stalin ödülü ile mükafatlandırılan, 2. bölümü önce yasaklanıp, daha sonra Krupşev zamanında serbest bırakılan ve 3. bölümünün çekilmesi erkeğin ölümünün izni vermediği **Konuk Ivan**'i çekmeye başlıyor.

Ekim Devrimi'ni yitirdiği büyük yönetimlerden olan, ama onların içinde ayrı bir yere sahip bulunan bir sinema dahisi, ne yazık ki genç yaşta 11 Şubat 1948'de Moskova'da gözlerini kapıyordu.

Kendine özgü teknik

Dünya sinema tarihi içinde tartışması büyük bir yeri olan Ei-

Bugün Sovyet ökesine top-lumun bütün parçalarını olu-mektir.

İşık saçan bir kitap

Fakir BAYKURT

Yurt dışındaki işçilerimizin çabılarıyla, çeşitli yerlerde düzenlenen okuma toplantılarına katılıyorum. Bu toplantılardan sık sık sorulan sorulardan bir, Türkiye'de aydınların son dönemde görevlerini yapıp yapmadığı, oluyor.

Sorunun yanıtı, kuşkusuz "görev" deyince neyi anlatmak istediğimize bağlıdır. Sınır belli kimi işlerin yapılması murratıyorsa, son dönemde aydınlar bu görevlerini yapmışlardır. Ama bu soru, halka karşı görevlerini sınırsız düşündükleri ortaya atılıyor-sa, o görev hiçbir zaman bitmez, hem aydınların tümü, hem de biri, birkaç, o görevi yeterince yapmış sayılmaz. Çünkü yapılabilen az, yapılması gereken çoktur. +

Konuşuy "görecelik" yorumuna bağlayarak, aydınlarımızı alıcılara çağırıyorum sanılmışam. Asla böyle bir düşüncem yok. Kendim de, doğru-yanlış, onlardan biriyşıldığım için, görevlerimizi hiçbir zaman yeterince yapamadığımızı kanısını taşıyanlardanım ben. Böyle söylerken eme, toptan yadsımacı, yok sayıcı bir tutuma girmekten sakınmak gereğine de inanıyorum.

Sıkıyönetimler yurttı çok uurtmazken, hem yazılı, hem de ikerik yönünden son derece güzel ve önemli bulduğum bir metin olan "Aydınlr Dilekçe", 1200'ü aşkın imza ile 15 Mayıs 1984 günü Cumhuriyet başknlığı ile TBMM Başkanlığına verildiğinde, kendim ne yazık ki yurt dışındaydım. Yazılmasına da, imzalanmasına da katılmadığım o metne hayranlığım hâlâ sürüyor. Kendim içinde olmadığım için bu övücü duygularıma açıkça belirlenimim herhalde. Ama şimdi asıl söylemek istediğim başka: Kendimiz içinde yer almadığımızza göre, hiç değışle boylesine onurlu, önemli çabaları küçümsemeyelim, böylesi çabalarla kendilerini ortaya koyabilen aydınlarımızı değeri bileyim, diyorum.

Aydınlr Dilekçesi verildiği zaman yurttay ol-du. Sıkıyönetim, metne hemen yayın yasası koydu. Baş-başkan, yabancı gazetecilere birkaç parçasını okudu, bir gün geçmedi, o parçalara İkinci yayın yasası geldi. Dilekçeye imza koyanlardan önce 46, sonra toplam 59 kişi hakkında dava açıldı. Bunlar uzun uzun yargılandılar. Çünkü "Türkiye'de demokratik düzene ilişkin gözlem ve istemler" adını taşıyan dilekçe, yurttasları için, cezalarını dolduran tutuklular için, birer ortaklık durumuna indirilmiş üniversitelerimiz için, ağzı bağlanmıştan beter suskunluğa itilmiş aydınlar için önemli istemler ortaya atıyordu. Bu da olaydı.

Dilekçenin altına başlangıçta imza koyup da, sonradan onu nasıl geri alacağımı bileyen, bunun için bocom bocom bocalayan sözümüne aydınların ortaya çıkması da olaydı kuşkusuz. Bunlar içinde bürokratlar olduğu gibi ne yazık, sanctılar da vardı. Egemler oturma öünde bir aydın, bir insan ne kadar küçülebilir, örneğin bir an kâğıt, bir sinek kadar küçülür. Ne yazık ki bu da olaydı.

Ama olayın asıl gövdesi, kanımca davanın duruşması başlangıca, savunmanın yapılmasına sıra ge-

lince ortaya çıktı. Yargılaman 59 aydınım, imzasını geri almayınca ilı bine yayın arkadaşısı adına yaptığı savunmaları, birer ayrı değeri taşıyordu. Onlar içinde niceleten niceleten, bir yaşamın bütününi onurlu kılmaya yetecek değerde mert kalabilenim, baskılar karşısında başı dik durabilenim, hem de yargıclar önünde aydınca alçakgönüllülikle açıklamalar yapabilenim örneğini verdiler, canlarını ortaya koyarak, tarihin sayfalarında uzun yıllar parlayacak sözler söylediler.

7 Şubat 1986 günü dava 59 aydınım aklamassıyla sonuçlandı.

Türkiye Aydınları Dayanışma Girişimi, bu savunmaları kitap olarak basılmasını öngörmüştü. Adem Yavincilik, Aziz Nesin'in de çabalarıyla, başa Aziz Nesin, Hüsnü Güleç ve Haluk Berger'in önsözlerini koyarak, sadece savunmaları değil, yargılama ile ilgili tutanak ve ibretlik belgelerini biraraya getirdi, 518 sayfalık kitabı bastı sonunda.

Bu dolgun ve doyurucu kitabı, il aldığımız zaman, yeterince zamanın olmadığının için ne yazık tam bütün okuyamıştım. Mart içinde geçirdiğim rahatsızlıktan ötürü bir süre evde kâlinca, o ırsatı bütün her sayfasını kâna kâna okuyup bitirdim. Gördüm ki, özellikle yurt dışındayken yaşadığımız şartlarda bana belirtildiği o sorunlar, bir şeyleri müthiş bir şekilde atıyorlar. O savunmaları her birinin, tarihle "Sokratistan savunması" nı çağırstan yücelticek, kânlı ya da altınla yazılmışçasına, şimdiden hepimize ışık saçtığı gözden kaçmıyorlar.

Sadece Almanyada değil, Avrupa'nın işçilerimizin bulunduğu bütün belli başlı merkezlerinde, ço günışten de bu günışten bir çok işçi değirmenimiz ve kuruluşumuz var. Elinden gelse, bir de nemlerde, kuruluşlarda, bu kitap üstüne birer toplantı düzenlerdim. Onu daha önceden okuyup hazırlanan başı kişi kişiyi sahneye çıkartı konuştur, tartıştır, dinletirlerim soracağı sorulan yanıtlamaları rica ederdim. Kağıt okumayla ya da işi boş tartışmalarla akıp giden akşamlardan hiç değışle birini, bu değeri kitabı ayrı rarak değeriendirmiş olurum.

Bu toplantıları yapabilmek için zaman geçmişi sayılmaz gene de. Öğrenmek için, öğrenmeyi sürdüremek için zaman geçmişi sayılmaz.

Aydınlr görevini yaptığı zaman da her şey olup bitmiyor ne yazık. Tarih bir gün, "Onları itilmesige gereken işçilerden ne haber?" diye sorar adama. "Aydınlrın konuştunu, sen kulak verip dinledim mi? Aydınlrın yazdı, sen eline alıp okudun mu? Dinledinse, okudunsa ne yaptın?" diye sorar adama.

Hemen susuyorum buracıka. Çünkü belli aydınlrın dinlemeyişim, okumayışın işçilerin suçlu da aydınlardır. "Eğer konuştunu zaman işçilerin seni dinlemeyişora, yazdığını zaman okumuyuşora, sen madem ki aydınlrın suçuna da çözümünü çaresini düşünmelisin, değil mi?" diye pıskıyıyor kondu kendime. Hem de diyorum ki, aydınlrın halklarına olan borcu ödemekle bitmez.

Bu kitabı okudunuz mu?

Berlin Film Festivali'nden izlenimler

Mehmet SEVDA

GLASNOST VE KADIN KOMİSER

ışık tutuyor. Bununla da yetinmeyip, sürrealist anlatım, sonra objektif bakma ve eleştirel yöntemlerle kendine özgü bir biçim geliştiriyor. Doğum yapan kadın ne çektiği acılar, savaş dehşetleri boy ölçüyor. Çöl ortasında tıran sallayan insanlara gerçektir sahneler üretmek, savaşın göbeğinde yaşamayan insanları, Yahudi esnafın ekmeğe parasını verdiği kavga, yani merde olursa olsun "yaşayan" insanı anlatıyor.

Komisier, aradan 20 yıl geçmesine karşın, güncelliğinden bir şey yitirmemiş. Ironilerle bezememiş bir anlatım, güçlü oyuncuları, Yahudi rolünde Yaslişli Shukshchin ve Komisier rolünde Nona Mordukova'nın oynadığını tadına doymuyorum bir başyapıt, Komisier.

Falkland Savaşından geri kalan ve "Borç"

Arjantin'de, şu kısa geçmişte neler yaşandığını okuruz ya kendin bilir: 10 yıla varan askerlik diktatörlük ve kimin için, niçin yapıldığı anlaşılmasını bir yaz. Geride acılar, ayrılmalar ve ölümler... "Borç" (La Deuda Interna), küçük bir köyde yaşa-

yan, annesini doğumda yitiren, babası işe işe bulma umudıyla şehirlere göç edip, cuntağa karşı cepheye girip kaybolan küçük Veronico'yu anlatıyor.

Yönetmen Miguel Pereira sade bir anlatımla güzel şeylerden söz ediyor sanki içsenede, baskı, acılar ve ölüm, istisna durmadığı bu kavramları filmde hep seçinçler, mutluluklar, hüznüler

Komisier'de Nona Mordukova Beyaz Ruslara karşı insanüstü bir iradeyi simgeliyor... Ya kadınlara sorunlarıdır.

SİZİN İÇİN GÖRDÜK, DUYDUK, OKUDUK

NE DEDİLER?

"Türkiye, Türk parası ile yaşayan için ucuz değil." Hacı Sabancı, Adana Sanayi Odası Başkanı

"Bir seçim projem var. Açıklarsam Özal duyar, hile düşünür." RP Genel Başkanı Necmettin Erbakan

"Türkiye adımıza taviz vermez." Rauf Denktaş

"Ülan aylardan beri kayıpsınız. Üç ay önce sepdiniz. Şimdiye kadar nerelerdediniz?" Erzurum Caferye Mahallesi Muhtarın Cevdet İnecsi'dan Devlet Bakanı Nihat Kırıyapçı'ya

"Ayağımıza göre don biçmeliyiz." Sakıp Sabancı'dan sanayicilere öneri

"Bütcü açıklaştı zamları kapatmak milletten hayırdır." Enerji Bakanı Fahrettin Kurlu

"Söylemesi ayıp biraz kavgacıydım. Turgut Beyle de kavgacıydım bazen. Dövdürdim. An-

OKYANUSUN DİBİNDE ÖZGÜRLÜĞÜ YAŞAMAK MIR'ler 6 bin metrenin altına inecek

"Denizin mahlukatı,
karadakininden bir fazladır!"
(Egeli balıkçıların bir sözü)

Evet, böyle der Egeli balıkçıları. Nedeni ise, denizin derinliklerinin, karadan daha az biliniyor olmasıdır herhalde. Bilinmeyen ya da az bilinenleri de hep daha büyük ve daha çok diye düşünmüştür. Ancak, pek çok alanda olduğu gibi okyanusların ve denizlerin derinlikleri de artık bilinmezlikten kurtulmuş. Bilimsel ve teknolojik gelişmeler insanlığın öğrenme merakına hizmet ediyor.

Geçtiğimiz aralık ayında Atlantik Okyanusu'nun ortasında deneme dalgı yapan Mir-1 adlı denizaltı araştırma gemisi, uzmanların belirttiklerine göre dnyada bir eşi olmayan, son derece gelişmiş bir araç. Şimdiye değin, bilim adamlarının gereksinimlerine cevap verebilmek için üstün yeteneklere sahip araştırma gemileri, Nautilus ve Sea Cliff olarak bilinyor. Bu gemilerin her biri Fransa'ya bir tanesi ise Amerikan ordularına ait bulunuyor. Ama bu iki su altı araştırma gemisi de, oğnograf uzmanlarının istemlerini tam olarak cevap vermiyordu.

Şimdi olarak Sovyet-Fin ortaklığı sonucunda gerçekleştirilen Mir-1 ve Mir-2 adlı iki su altı araştırma gemisi geçtiğimiz yıl aralık ayında Atlantik Okyanusunda deneme dalgısı yaparken bütün dünyadaki bilim adamlarının da dikkatlerini üzerinde topladı.

Neler yapılabilir?

Dünyamızın büyük bir çoğunluğunu kaplayan okyanusların yüzde 99'unun derinliğinin 6 bin kilometreden fazla olduğu biliniyor. Ki bu, şimdiye dek dala bilinenin en derin nokta. Mir-1 ve Mir-2'nin deneme dalgısı sonunda Mir-1 6 bin 170 metre, Mir-2 6 bin 120 metre ine biliyor.

Arcın içinde, okyanus derinliklerinde sürece uzun araştırmalar için çalışacak olan ekibe gerekli bütün donanım düşünülmüş. Su altında 80 kilo ağırlık kaldırabilen bir kaldırıcı, yukarıya sürekli iletimin sür-

mesini sağlayacak ses ve görüntü tertibatı bulunuyor, yeni su altı araştırma gemilerinde. Ağırlık kaldırmak üzere düzenlenen araç ise son derece hassas. Öyle ki, karada yapılan denemelerde, çığ bir yumurtayı kırmadan bir yerden bir yere götürebilecek yetenekte.

İçinde araştırmaların yapılacağı su altı araştırma gemisinin sahip olduğu gelişmiş araç ve gereçlerin yanı sıra, geminin oksijen kapasitesinin de geniş olması düşünülmüş. Şimdilik bir kişinin suyun altında yüzeye hiç çıkmadan 246 saat kalmasına yetecek oksijen yükü. Yani üç kişiyi üç gün su altında araştırma yapabileceği kadar hava var Mir'lerde. Uzmanlar istendiği takdirde bu oksijen kapasitesinin kolayca 10 güne çıkarılabileceğini belirtiyorlar.

Barışçıl amaçlar için

Tropik balıkların mercan kayalıkları arasında renklerini etrafa saçtığı gözlemleniyor, bir kayanın altından yavaşça süzülerek çıkan bir yengecin kısıkları oynata oynata avına

doğru ilerleyişini getiren gözünün önüne. Deniz dibinin rengarenkliği ve güzelliği anlatmakla bitmez tabii. Niyetimiz de, denizin güzelliklerini anlatmak değil zaten. Ama bilim adamlarının, derinliklerde dolayışın tattıklarını söyledikleri özgürlük duygusundan söz etmeden geçmek istemeyiz.

Mir-1 ve Mir-2'yi geliştirerek sonuçlandırılan ve onunla deneme dalgısı yapan bilim adamları, bu en son teknolojik harikayı diğer ülkelerin oğnograf uzmanları ile de paylaşmak istediklerini söylüyorlar. Bu amaçla Sovyet Bilimler Akademisi Rusça barış anlamına gelen "Mir" adlı bir yolculuk planlıyor.

Geçtiğimiz Şubat ayının sonunda Sovyet ve Fin denizaltı araştırmacılarından oluşan bir grupla Atlantik Okyanusu'

nun derinliklerine doğru yolculuğunu başlatan Mir-1 ve Mir-2 adlı araştırma gemileri çalışmalarını sürdürüyor.

Ote yandan, bu araştırma projelerinin planlayıcısı ve uygulayıcısı olan bilim adamları, okyanusları kendi başlarına inceleyecek güçleri olduğunu ama, projenin adına uygun olarak çeşitli ülkelere de araştırmacıların katılmasını amaçladıklarını belirtmediler edemiyorlar.

Derleyen: Zerrin ŞENESER

Mir-1 ve Mir-2 suyun altında 80 kilograma kadar yük kaldırabilecek denli güçlü, ama bir yumurtayı kırmadan taşıyabilecek hassaslığa sahip bir mekanizma bulunduyor

İlk ekoloji inceleme uydusu yapıldı

Cosmos-1906, yeryüzündeki yolların, tek tek evlerin, hatta yerleşim bölgelerinin fotoğraflarını uydudan çekecek

dünya yüzündeki bitkilerin yerlerini, su yataklarını, okyanus ve denizlerdeki akıntılar incelecek. Uyduda bulunan son teknolojik gelişmelerin sonucu olan gereçlerin yardımıyla, deniz yataklarında ekolojik sualtı ölçümleri yapararak, bitki yetiştirilmesi için yeni alanlar araştırarak. Önceki

lerden yüksek kaliteli fotoğraflar çekebilecek. Öyle fotoğraflar ki, yeryüzündeki yolları, kötü yolları, hatta tek tek evleri, insanların yoğun yaşadıkları bölgeleri izlemek mümkün olacak.

Yeni uydunun pek çok yönden daha ekonomik olduğunu ortaya koyuyor, Sovyet verileri. Öncelikle daha net ve detaylı fotoğraflar, çalışmalardan daha iyi sonuçlar elde edilmesine yardımcı oluyor. Ote yandan, hava fotoğraflarını çekecek eleman, araç yakıtı ve en önemlilerinden birisi zamandan tasarruf sağlıyor. Bunlara bir de maden arama, sondaj, orman düzenleme ve hatırlarında çalışmalar da eklenince tasarrufların büyüklüğü ortaya çıkıyor sanırız.

Dünyanın uydudan inceleme sine bu yeni boyutuyla yeni başlanıyor. Tacikistan, Kırgızistan ve Özbekistan'da kullanıma geçilmiş, sarı, dazı Gürcistan ve Türkmenistan var.

Ençerji Bakani Fahrettin Kurt
"Söylemesi ayıp biraz kavgacıydım. Turgut Beyle de kapıyı açmadım. Döverdim. Annesi bana para verirdi ki kaçırmayalım." Başbakan Özal'ın çocukluk arkadaşı Ali Ayvaz

"Pahalılığı önlersem kıyamet kopar." Başbakan Turgut Özal

"Yemeğe küsmek ananemize sığmaz, yanlış yaptılar." Başbakan Turgut Özal yemek boykotunu değerlendiriyor

"Orada yememişlerse başka yerde yemişlerdir. Yemek yememek ekonomik durumların sağlam olduğu manasına gelir. Üzülmediğim nokta yemeklerin altmış olmasıdır. Allah'ın verdiği nimetler reddedilmez." Başbakan Turgut Özal

Hazırlayan: Haluk Akca

araştırmalar için çalışacakları ekibe gerekli bütün donanım düşünülmüş. Su altında 80 kilo ağırlık kaldırabilen bir kaldırıcı, yukarıyla sürekli iletişimin sür-

Sonu benzemesin

Semra Ozal papatyaları için verdiği çayda 60 kiloluk, Turgut Özal da bir konuşuna 15 kiloluk pasta ikram etmiş.

İnsan, "Ekmeğimiz yok,

acıız!" diye bağırın halka, "O zaman pasta yiyin" diyenlerin sonunu hatırlıyordaki, tahtaya üç kez vurup, "Sonları benzemesin" demekten kendini alamıyor.

Kek sever misiniz ?

Kısaca KİT olarak anılan Kamu İktisadi Teşekkülleri'nden söz ederken kimi yazarlar Kamu Ekonomik Kuruluşları şeklinde ifade ediyorlar.

Sanırız Özal ve ekibi de bu ikinci söyleme biçiminden cesaret alıp, özel ve yabancı sermayenin ağızına atıyor bu kuruluşları. Baksanıza kısaltınca KEK oluyor!

havadan çekilen fotoğrafların tümünden daha net ve detaylı fotoğraflar elde edilebilecek, ayrıca daha çeşitli alanlarda çalışmalar yapılabilir. Örneğin,

nololjik gelişmelerin sonucu olan gereçlerin yardımıyla, deniz yataklarına ilişkin sualtı ölçümleri yaparak, bitki yetiştirilmesi için yeni alanlar araştırarak. Önceki-

13.SaYFA

İç karartıcı faaliyetler

Örneğin, bir gazetenin yazarı işleri müdürü hakkında hazırlanan bir iddianamede Bilal Demir ilginç Lenin adından söz edildiğini, yazarı işleri müdürü arkadaşımızın "Allah Allah kim bu Bilal Demir? Gazetede böyle bir yazar yok ama?" diyerek kara kara düşündüğünü, sonunda Bilal Demir'in Viladimir olduğunu, ilginç ise iliy olduğunu anlatırken biraz rahatladığını anlattık.

Neyse konuyu dağıtmayalım! Onümüzdeki iddianamede de TIP, TKP ve TBKP'den söz edilerek "Hareketlerinin Türkiye Cumhuriyeti Devleti için hiç de iç açıcı ve faydalı şeyler olmadıkları görülmektedir" denilen bölümünü okuduk.

Komünistler ne yapar?

Merak etik ve "Nedir bu iç açıcı ve faydalı olmayan hareketler?" diyerek araştır-dık. Sorumuzun yanıtını iddianamenin 68. sayfasında bul-

duk. Hep birlikte öğrenelim! "İç açıcı ve faydalı olmayan faaliyetleri..."

"Türkiye'de genel politik affın çıkarılması, kovuşturmaların sona erdirilmesi, idam cezalarının kaldırılması, politik nedenlerle Türk vatandaşlığından çıkarılanların haklarını geri verilmesi ve kendilerine yurda dönme hakkının tanınması, 1982 Anayasasının yürürlükten kaldırılıp yeni bir anayasa hazırlanması, Türk Ceza Kanununun 141 ve 142. maddeleri ile Devlet Güvenlik Mahkemeleri kanunu, olağanüstü hal ve benzeri yasaların yürürlükten kaldırılması, sendikalar ve dernekler üstündeki devlet denetiminin sona erdirilmesi, bütün çalışanlara grev hakkı tanınması gibi konularda gerek yurt içinde protesto kampanyaları, miting ve gösteriler düzenlemek suretiyle mevcut yönetimi aleyhinde yoğun propaganda çalışmalarını sürdürdükleri bilinmekte ve görülmektedir."

İsmail Gülgeç/Cumhuriyet

